

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Ε.Α.Π.)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

2012 - 2016

(Π.Ε. Κοζάνης και Φλώρινας)

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΟΖΑΝΗ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2014

Ε Ι Σ Η Γ Η Σ Η

**προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας
κατά τη συνεδρίασή του την Παρασκευή, 11/04/2014**

ΘΕΜΑ: Έγκριση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.)
Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : Γιώργος Δακής
Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας

ΘΕΜΑ: Έγκριση Επιχειρησιακού Σχεδίου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης

Αγαπητά μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου,
Αγαπητοί εκπρόσωποι της αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, των Επιμελητηρίων και των Φορέων,
Αγαπητοί εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,
Αγαπητοί πολίτες.

σας παρουσιάζουμε σήμερα και θέτουμε στην κρίση σας το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016 και ειδικότερα για τις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας, που συντάσσεται στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης.

1. ΓΕΝΙΚΑ – Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το Σχέδιο αυτό αποτελεί καρπό μίας επίπονης και συμμετοχικής διαδικασίας, μίας συστηματικής προσπάθειας που ξεκινήσαμε με πλήρη επίγνωση των δυσκολιών και αντιλαμβανόμενοι την ανάγκη για εισαγωγή νέων δεδομένων στο σχεδιασμό μας, λαμβάνοντας υπόψη τον Εθνικό και Περιφερειακό σχεδιασμό στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Λίγα πράγματα παρέμειναν όπως τα γνωρίζαμε.

Ένα από αυτά είναι η σταθερή βούλησή μας, με σχέδιο και όραμα, να πάμε τον τόπο μας μπροστά, όλοι μαζί για όλους.

Στο πλαίσιο αυτό εφαρμόσαμε ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης ενεργειών και **δώσαμε αξία στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών και των Φορέων.**

Δημοσιοποιήσαμε τις αρχικές μας σκέψεις για το νέο Ε.Α.Π. και στη συνέχεια, παίρνοντας υπόψη και τις απόψεις που διατυπώθηκαν, διαμορφώσαμε – συνδιαμορφώσαμε το 1^ο Επιχειρησιακό Σχέδιο του νέου Ε.Α.Π. το οποίο ξαναθέσαμε **στην κρίση και στη δημιουργική συμμετοχή της κοινωνίας.**

Κάθε παραγωγική σκέψη, κάθε θετική πρωτοβουλία, κάθε δημοσίευμα και άποψη αξιολογήθηκαν και ενσωματώθηκαν.

Δώσαμε αξία, στην πρόσκληση που απευθύναμε για διατύπωση απόψεων και σε κάθε δημιουργική συμμετοχή στην κοινή μας προσπάθεια. Σας διαβεβαιώνω δε για τον πλούτο των ιδεών που διατυπώθηκαν και για τη σημαντική συμβολή τους στη διαμόρφωση και στόχευση του νέου Ε.Α.Π.

Κάθε οπτική γωνία και πρόταση για το περιεχόμενο του νέου Ε.Α.Π. δημιούργησε τις προϋποθέσεις για συνδιαμόρφωση και καινοτομία στο σχεδιασμό του προγράμματος.

Κάναμε, όλοι μαζί, την ποιοτική στροφή που είχε ανάγκη το πρόγραμμα και προσανατολίσαμε τους στόχους όχι στα εύκολα αλλά στα καινοτόμα έργα και δράσεις που μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να δώσουν υπεραξία και να ενισχύσουν την προοπτική της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος.

Η διαφοροποίηση σε σχέση με το προηγούμενο πρόγραμμα είναι εμφανής και απαντάει στις προκλήσεις των καιρών.

Φέρνουμε στο προσκήνιο νέες προτεραιότητες, **ενισχύουμε το επιχειρηματικό περιβάλλον, εντάσσουμε την έρευνα και τεχνολογία ως βασική συνιστώσα για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, προβλέπουμε την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού και κυρίως δίνουμε έμφαση στη βελτίωση του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής.**

Ταυτόχρονα δίνουμε τη δυνατότητα και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για ενίσχυση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού, για αξιοποίηση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων στήριξης των επιχειρήσεων και λειτουργική ολοκλήρωση των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

Η στήριξη της περιοχής για την ομαλή μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο αποτελεί μία καινοτομία του προγράμματος και προβλέπεται διακριτός Άξονας με πόρους και περιεχόμενο.

Οι πόροι βέβαιοι για την προετοιμασία της περιοχής για τη μεταλιγνιτική περίοδο, θα προέλθουν και από όλους τους Άξονες του προγράμματος που τους διαπερνά οριζόντια και κάθετα.

Δίνεται δυνατότητα **ενισχυμένης συμμετοχής των ενεργειακών Δήμων – περιοχών στη χρηματοδοτική στήριξη από το πρόγραμμα**, λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι το προϊόν της ανάπτυξης δεν μπορεί και δεν πρέπει να περιορίζεται στα στενά διοικητικά όρια υποπεριοχών π.χ. Δήμων αλλά να χαρακτηρίζεται από εξωστρέφεια και πολλαπλασιαστικότητα που, με τη σειρά τους, θα αυξήσουν τις πιθανότητες να ξεκινήσει μία αναπτυξιακή τροχιά με μετρήσιμα αποτελέσματα.

Η περιοχή εφαρμογής του προγράμματος δεν είναι μεγάλη. Για το λόγο αυτό, **μόνον ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός και στη συνέχεια η υλοποίηση θα συνδράμουν στην προσπάθεια που καταβάλλουμε.**

Προς την κατεύθυνση αυτή προωθούνται, τόσο στο πλαίσιο της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης όσο και στο παρόν Σχέδιο Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.), οι **διαδημοτικές αλληλοσυμπληρούμενες συνεργασίες για υλοποίηση κοινών και μεγάλων έργων με αναπτυξιακό αποτύπωμα και σημαντικά αναμενόμενα αποτελέσματα.**

Ευρύτερες - οριζόντιες δράσεις και υπηρεσίες καινοτόμου χαρακτήρα που διαχέονται στο σύνολο της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, έξω και πέρα από διοικητικά όρια και διαχωρισμούς, είναι δυνατόν να επιφέρουν σημαντικά αποτελέσματα και οικονομίες κλίμακας και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Τέτοιες περιπτώσεις που στηρίζουμε ήδη αποτελούν :

- το έργο με Δικαιούχο το ΚΕΠΕ, για τη μέτρηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του πόσιμου νερού και τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης προβλημάτων.
- η σχεδιασθείσα, αναπτυχθείσα και πολλαπλά χρήσιμη Βάση Αναπτυξιακών Δεδομένων γνωστή ως Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών – GIS που αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο σχεδιασμού, προγραμματισμού και καθημερινής χρήσης από τις Υπηρεσίες μας με δυνατότητα να γίνει κτήμα των πολιτών και των Φορέων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Το Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών – GIS που ανέπτυξε η Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. - ANKO σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας **θα είναι, άμεσα, δημόσια προσβάσιμο από κάθε ενδιαφερόμενο**

για άντληση των στοιχείων του και έχουμε στόχο να συνεχίσει να αποτελεί ένα δυναμικό χρηστικό εργαλείο, με τον εμπλουτισμό και την επικαιροποίησή του.

Επ' αυτού θα γίνει ενημέρωση και ειδικές τεχνικές παρουσιάσεις.

Προσδοκούμε στη δημιουργία θέσεων εργασίας βασισμένων στη γνώση και στην ενίσχυση της ελκυστικότητας και της κοινωνικής συνοχής της περιοχής. Για το λόγο αυτό, η συμπληρωματικότητα με τις τρέχουσες και τις σχεδιαζόμενες πολιτικές θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και το μέγεθος της παρέμβασής μας.

Σε κάθε περίπτωση, στο σχεδιασμό μας δεν περιλαμβάνονται έργα και δράσεις προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος, που αποτελούν υποχρέωση της ΔΕΗ.

Σε ότι αφορά στο σχεδιασμό, στη διοίκηση και υλοποίηση του νέου Ε.Α.Π. λήφθηκε υπόψη η εμπειρία του τρέχοντος προγράμματος και προβλέπονται οι αναγκαίες βελτιωτικές παρεμβάσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι το **Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος είναι αποτελεσματικό**, ενισχύει τη συμμετοχή και τη συνευθύνη των εταίρων σε όλα τα επίπεδα και αποτελεί σημαντική παράμετρο για την ομαλή υλοποίησή του.

Η φιλοσοφία του νέου προγράμματος είναι διακριτή και ορατή δημιουργώντας, με τον τρόπο αυτό, τις προϋποθέσεις για βελτίωση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων που θα είναι μετρήσιμα και θα επαληθεύουν τη στρατηγική μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι,

άλλη μία σημαντική παράμετρος του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι **η πρόβλεψη για ελάχιστο προϋπολογισμό στα εντασσόμενα έργα** και αποτελεί σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση συγκέντρωσης των πόρων και ενίσχυσης της αποτελεσματικότητάς τους.

Οι απόψεις μας και οι προτάσεις που διατυπώθηκαν για λίγα και μεγάλα έργα, συνέκλιναν και επηρέασαν τον προγραμματισμό μας.

Βέβαια η υλοποίηση πολύ μεγάλων έργων όπως π.χ. η διασύνδεση του άξονα Κοζάνης – Πτολεμαΐδας – Αμυνταίου με ηλεκτροκίνητο μέσο σταθερής τροχιάς και η μονάδα ρευστοποιημένης κλίνης, αποτελούν κοινή στόχευση που όμως, ειδικά στην παρούσα συγκυρία, θα πρέπει να αξιολογηθεί στη λογική του κόστους – οφέλους και να προωθηθεί για συγχρηματοδότηση από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Η διερεύνηση αυτών θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο του παρόντος προγράμματος στο πλαίσιο ωρίμανσης του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιοχής.

Σκέψεις και προτάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης όπως π.χ. **η παρακολούθηση των ενεργειακών δραστηριοτήτων στην περιοχή, με την εφαρμογή Συστήματος Παρακολούθησης και έμφαση στην παρακολούθηση του ρυθμού εκμετάλλευσης και αποκατάστασης του τοπίου από τη ΔΕΗ σε εφαρμογή των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, είναι πολύ ενδιαφέρουσες και αντιμετωπίζονται θετικά.**

Θέματα όπως η σύνθεση και η λειτουργία του προτεινόμενου Συστήματος Παρακολούθησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, θα προσδιορισθούν με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας.

Άλλωστε, όπως και στην περίπτωση του «Φορέα για το φράγμα του Ιλαρίωνα», **η εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων από μέρους της ΔΕΗ στο λιγνιτικό λεκανοπέδιο αποτελεί από μόνη της ένα τεράστιο αναπτυξιακό έργο.**

Αγαπητοί συνάδελφοι,

το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) είναι ένα σημαντικό χρηματοδοτικό μέσο στη διάθεση της Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, των Φορέων και τελικά των πολιτών προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τα χρόνια προβλήματα περιβαλλοντικής υποβάθμισης και ποιότητας ζωής, να ενισχύσουμε τις βασικές υποδομές για την ανάπτυξη, να στηρίξουμε το παραγωγικό περιβάλλον και να ωριμάσουμε τα έργα που θα δώσουν πνοή και ανάπτυξη στις περιοχές εφαρμογής.

Η εμπειρία μας έχει δείξει ότι, οι πολιτικές πρωτοβουλίες και τα προγράμματα έχουν την αξία που εμείς προσδίδουμε σ΄ αυτά και τα καθιστούμε ή όχι αναπτυξιακά εργαλεία.

2. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το νέο Ε.Α.Π. 2012-2016 που παρουσιάζεται παρακάτω έχει όραμα, είναι ρεαλιστικό, λαμβάνει υπόψη τη δημοσιονομική συγκυρία που διανύουμε και εξυπηρετεί τον βασικότερο στόχο μας για αύξηση των θέσεων εργασίας με ποιότητα ζωής.

Φιλοδοξεί, ως προϊόν διαλόγου με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους των περιοχών εφαρμογής, να εκφράσει την πολιτική και τεχνοκρατική αντίληψη, για :

- Την ορθολογική διαχείριση του Τέλους Ανάπτυξης.
- Την ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη των περιοχών εφαρμογής και ειδικότερα των λιγνιτικών περιοχών.
- Τη δημιουργία συνθηκών αύξησης της απασχόλησης και του παραγόμενου εισοδήματος.
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και
- Την κινητοποίηση των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων για δημιουργία αναπτυξιακού κλίματος.

2.1 Δομή του Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Ε.Α.Π.

Περιλαμβάνει :

- α) Σύντομη παρουσίαση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα των περιοχών εφαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και των υποδομών.*
- β) Ανάλυση SWOT, με τα αδύνατα και δυνατά σημεία καθώς και τις απειλές και ευκαιρίες που προκύπτουν.*
- γ) Συνοπτική παρουσίαση της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του προγράμματος.*
- δ) Συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος που περιλαμβάνει επίσης, το πλαίσιο σχεδιασμού, τον Κεντρικό και τους Ειδικούς Στόχους, τη μεθοδολογία σύνταξής του, το πλαίσιο χρηματοδότησης, τη στρατηγική διασύνδεσης των Αξόνων και των Μέτρων με τους Ειδικούς Στόχους καθώς και τη συνέργια και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες εθνικού, περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα.*
- ε) Παρουσίαση ενδεικτικών κριτηρίων επιλογής των έργων.*
- στ) Χρονοδιάγραμμα ενεργειών κατά φάσεις, από το σχεδιασμό μέχρι και την υλοποίηση του Ε.Α.Π. 2012-2016.*

ζ) Παρουσίαση δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.

η) Υποδείγματα και έντυπα.

2.2 Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Ε.Α.Π. 2012–2016 λαμβάνει υπόψη :

α. Την αξιολόγηση και εμπειρία εφαρμογής του προγράμματος κατά την προηγούμενη περίοδο.

Από την **Ενδιάμεση Αξιολόγηση του τρέχοντος προγράμματος 2007-2011** που έγινε από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)/Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας μεταξύ των άλλων, προκύπτουν με σαφήνεια τα παρακάτω:

- ✓ Το Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος λειτουργεί γρήγορα και αποτελεσματικά και δεν υπάρχουν ασάφειες στα διαχειριστικά ζητήματα.
- ✓ Η διαδικασία σχεδιασμού – κατάρτισης του ΕΑΠ κρίνεται ικανοποιητική.
- ✓ Το σύστημα παρακολούθησης κρίνεται άκρως ικανοποιητικό, όπως και τα πρότυπα και το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί ο Σύμβουλος Διαχείρισης (Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ANKO).
- ✓ Η Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π.) του προγράμματος λειτουργεί αποτελεσματικά.
- ✓ Η ταχύτητα ένταξης των έργων κρίνεται ικανοποιητική.
- ✓ Κατά την ένταξη των έργων λαμβάνεται υπόψη η συμπληρωματικότητα και η συμβατότητα με τον Περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό.
- ✓ Οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και Υπηρεσιών είναι σαφώς οριοθετημένες.

κλπ.

β. Τα νέα δεδομένα και προτεραιότητες που προκύπτουν από τη συνεχιζόμενη δημοσιονομική κρίση και την επίδρασή της στην περιοχή ενδιαφέροντος.

γ. Την αναπτυξιακή κατάσταση της περιοχής.

δ. Την έντονη ανεργία που δυναμιτίζει το μέλλον της Δυτικής Μακεδονίας ως σύνολο.

ε. Τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε.

- στ. Τον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό σε Εθνικό, Περιφερειακό και επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και Δήμων για τα έτη 2014-2020.
- ζ. Την ανάγκη συμπληρωματικότητας του προγράμματος με άλλα προγράμματα που υλοποιούνται ή σχεδιάζονται για την περιοχή π.χ. νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, νέο ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας, Νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα Υπουργείων που αφορούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τάσεις ιδιωτικών επενδύσεων κ.λπ.
- η. Τα αποτελέσματα του αναπτυξιακού σχεδιασμού που υλοποιήθηκε στο σύνολο της περιοχής κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο (2007-2013).
- θ. Το υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη Μεταλιγνιτική Περίοδο.
- ι. Το προωθούμενο Σύμφωνο Στήριξης της επιχειρηματικότητας.
- ια. Το περιεχόμενο των Χωροταξικών Σχεδίων για τη βιομηχανία, τον τουρισμό, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και τις ορεινές περιοχές.
- ιβ. Το νέο Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφερειακού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας του οποίου η περιοχή εφαρμογής του Ε.Α.Π. αποτελεί υποσύνολο.
- ιγ. Οποιαδήποτε άλλη έρευνα ή μελέτη έχει εκπονηθεί για την περιοχή εφαρμογής και έχει εκτιμηθεί ότι συμβάλλει στην κατάρτιση ενός αποτελεσματικού Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- ιδ. Το Ν.2446/96, άρθρο 20 (θεσμοθέτηση του ΕΑΠ)
- ιε. Το Άρθρο 40 του Ν. 4062/12 (αύξηση ποσοστού του ΕΑΠ από 0,4% σε 0,5% επί του κύκλου εργασιών της ΔΕΗ)
- ιστ. Την υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) Απόφαση Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2.3 Βασικές παράμετροι του Επιχειρησιακού Σχεδίου

α) Το πρόγραμμα θέτει στόχους, ανεξάρτητα από τους Φορείς Υλοποίησης.

Πιο απλά, δεν έχει τόση σημασία «ποιος κάνει τι» αλλά «ποια έργα θα πρέπει να γίνουν, με προστιθέμενη αξία και ορατό αναπτυξιακό αποτέλεσμα».

Άλλωστε, αρκετές φορές **οι (πρώην) Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.) χρηματοδότησαν, από τα ποσά που τους αναλογούσαν και υλοποίησαν έργα και ενέργειες για λογαριασμό Δήμων, προς όφελος της ανάπτυξης και των πολιτών**, ύστερα από συνεργασία μαζί τους ή σε εκπλήρωση του προγραμματισμού τους,

β) Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε, αρχικά, ως ενιαίο για την περιοχή ενδιαφέροντος.

Από τη διαβούλευση δεν προέκυψαν διαφορετικοί στόχοι μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας που θα συνηγορούσαν στη διαμόρφωση δύο (2) Υποπρογραμμάτων, ένα για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, με διαφορετικές στοχεύσεις. Για το λόγο αυτό εμφανίζεται ως ενιαίο.

Παρ' όλα αυτά, τα αναλογούντα ποσά θα κατανέμονται ανά Περιφερειακή Ενότητα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση και η διαχείρισή τους θα παρακολουθείται διακριτά.

γ) Η μέριμνα διατήρησης της αναγκαίας ισορροπίας όσον αφορά τη λογική θεσμοθέτησης του Ε.Α.Π., η αυταπόδεικτη ανάγκη συνολικού σχεδιασμού χωρίς διοικητικούς φραγμούς μεταξύ των Δήμων και η ανάγκη υλοποίησης από Φορείς π.χ. Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ κλπ. έργων, ενεργειών και υπηρεσιών που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα αλλά χωροθετούνται μονοσήμαντα και έχουν επίπτωση στην ευρύτερη περιοχή που αποτελεί έναν ανοικτό και προσβάσιμο κοινωνικό και οικονομικό χώρο.

δ) Η δυνατότητα κατανομής των πόρων σε επιλεγμένους στόχους- παρεμβάσεις που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά και πολλαπλασιαστικά με τα υφιστάμενα και σχεδιαζόμενα προγράμματα.

ε) Η στοχευμένη επιλογή έργων που καλύπτουν τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος π.χ. έργα περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής κατά βάση στους λιγνιτικούς Δήμους και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ύστερα από τεκμηρίωση της ανάγκης, στους μη λιγνιτικούς Δήμους.

- στ) Η κατανομή σημαντικών ποσών σε δράσεις στήριξης και ενίσχυσης του παραγωγικού περιβάλλοντος στην περιοχή ενδιαφέροντος (οριζόντιες δράσεις υποστήριξης, στήριξη ιδιωτικής επιχειρηματικότητας, στήριξη υποδομών ανάπτυξης παραγωγών δραστηριοτήτων κλπ.) με στόχο τη διαφοροποίηση, την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, την καινοτομία και τη συμπληρωματικότητα με τον τομέα της ενέργειας.
- ζ) Η πρόβλεψη των αναγκαίων υποστηρικτικών και οριζόντιων δράσεων καθώς και υπηρεσιών / μελετών που συμβάλλουν στη βελτίωση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- η) Η ολοκλήρωση των έργων – γέφυρες της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Τα έργα αυτά θα ενταχθούν στο νέο Ε.Α.Π. με απόφαση των αρμόδιων επιπέδων λήψης απόφασης ήτοι της Επιτροπής Παρακολούθησης και στη συνέχεια, του Περιφερειακού Συμβουλίου.
- θ) Η διεύρυνση / διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης τόσο στον ενεργειακό όσο και στους άλλους τομείς της οικονομίας σε σχέση και με την μεταλιγνιτική περίοδο.
- ι) Η στήριξη Ειδικών Ομάδων πληθυσμού και η ενσωμάτωσή τους στον κοινωνικό ιστό της περιοχής παρέμβασης, π.χ. ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
Προτείνεται ποσόστωση 3-5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.
- ια) Η στήριξη του ερασιτεχνικού αθλητισμού.
Προτείνεται ποσόστωση κατά μέγιστο μέχρι 1% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.
- ιβ) Η υιοθέτηση του ποσού των 150.000,00€ ως ελάχιστου προϋπολογισμού ένταξης τεχνικού έργου στο Πρόγραμμα, με στόχο τη δημιουργία ορατού αναπτυξιακού αποτελέσματος.
- ιγ) Η δυνατότητα ένταξης διαδημοτικών έργων.
- ιδ) Η δυνατότητα ένταξης έργων που προωθούν την καινοτομία, την έρευνα και γενικά την ανταγωνιστικότητα της περιοχής.

ιε) Η πρόβλεψη για προαξιολόγηση, αξιολόγηση κατά τη διάρκεια εφαρμογής και εκ των υστέρων αξιολόγηση του ενιαίου προγράμματος, από ανεξάρτητο αξιολογητή.

2.4 Κεντρικός Στόχος

Παίρνοντας υπόψη τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε καθώς και τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν και διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να αναδειχθούν και να υποστηριχθούν οι προοπτικές της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, ως **Κεντρικός Στόχος** ορίζεται «*η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης βασισμένης στη γνώση, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή εφαρμογής*».

Ειδικότερα, η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση θα προωθηθούν με τη στήριξη και ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων που αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, την ενέργεια και το περιβάλλον και τις ευκαιρίες που αναδύονται.

Άλλωστε, η επιχειρηματική δραστηριότητα στις παρούσες συνθήκες είναι η μόνη διέξοδος για να εισέλθει η περιοχή σε αναπτυξιακή τροχιά, δεδομένου ότι ο δημόσιος τομέας δεν αποτελεί λύση από μόνος του.

2.5 Ειδικοί στόχοι

Ο ανωτέρω Κεντρικός Στόχος εξειδικεύεται με τους ακόλουθους **Ειδικούς Στόχους**:

1. Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον.
2. Προώθηση επενδύσεων που εμπλουτίζουν το παραγωγικό σύστημα της τοπικής οικονομίας.
3. Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, ενίσχυση της απασχόλησης και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
4. Ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες.
5. Βελτίωση του περιεχομένου και των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

2.6 Εξειδίκευση του προγράμματος

Για την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του προγράμματος, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης υποδιαιρείται σε επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι με τη σειρά τους περιλαμβάνουν Μέτρα και Ενέργειες / Έργα / Υπηρεσίες που τους εξειδικεύουν.

α. Άξονες παρέμβασης

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

β. Μέτρα κατά Άξονα

Οι ανωτέρω Άξονες αναλύονται σε επιμέρους Μέτρα ως εξής:

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Μέτρο 1.1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 – έργα γέφυρες

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

Μέτρο 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Μέτρο 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής

Μέτρο 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού

Μέτρο 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

Μέτρο 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Μέτρο 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Μέτρο 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Το περιεχόμενο του Άξονα εξειδικεύεται στο υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο και θα ενταχθεί στο υπόψη πρόγραμμα μετά την έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας.

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

Μέτρο 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού

Μέτρο 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος

γ. Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες κατά Άξονα και Μέτρο

Υστερα από τη προηγηθείσα δημοσιοποίηση και τις διατυπωθείσες απόψεις, η ποσοστιαία συμμετοχή των Αξόνων στο πρόγραμμα και επομένως η χρηματοδοτική βαρύτητα αυτών διαμορφώνεται όπως παρακάτω :

ΠΙΝΑΚΑΣ : ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (χιλ. ευρώ)		Ποσοστιαία Κατανομή ανά Άξονα
ΑΞΟΝΑΣ 1 <i>Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011</i>	10.000	6,3%
ΑΞΟΝΑΣ 2 <i>Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος</i>	52.000	32,9%
ΑΞΟΝΑΣ 3 <i>Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού</i>	23.000	14,6%
ΑΞΟΝΑΣ 4 <i>Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής.</i>	40.000	25,3%
ΑΞΟΝΑΣ 5 <i>Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.</i>	5.000	3,2%
ΑΞΟΝΑΣ 6 <i>Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο</i>	12.200	7,7%
ΑΞΟΝΑΣ 7 <i>Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση</i>	15.800	10,0%
ΣΥΝΟΛΟ	158.000	100,0%

ΣΗΜ. : α. Στον Άξονα 6 περιλαμβάνονται δράσεις που προβλέπονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο από αυτές που δεν θα υλοποιηθούν από τους λοιπούς Άξονες του προγράμματος.

β. Στο τεύχος του Επιχειρησιακού Σχεδίου γίνεται αναλυτική παρουσίαση και εξειδίκευση των Αξόνων και των Μέτρων με ενδεικτικές κατηγορίες Δράσεων και περιγράφεται κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία.

2.7 Ενδεικτικά κριτήρια επιλογής έργων

Τα προτεινόμενα ενδεικτικά κριτήρια επιλογής έργων, για ένταξη στο ΕΑΠ 2012-2016, είναι :

1. Κάλυψη της φιλοσοφίας του προγράμματος
2. Μέγεθος (εμβέλεια) έργου (ελάχιστο ύψος προϋπολογισμού τεχνικού έργου το ποσό των 150.000,00€).
3. Τα έργα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα ολοκληρωμένων και λειτουργικά αυτοτελών και όχι αποσπασματικών παρεμβάσεων και ενεργειών.
4. Προτεραιότητα δίνεται στην περιοχή που επηρεάζεται από τη δράση της ΔΕΗ και προσδιορίζεται στην ισχύουσα Υπ. Απόφαση.
5. Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό.
6. Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό και επιχειρησιακό προγραμματισμό.
7. Βαθμός ωριμότητας / ετοιμότητας της Πρότασης.
8. Πληρότητα και αξιοπιστία του Τεχνικού Δελτίου Έργου (Τ.Δ.Ε.).
9. Αξιοπιστία – ικανότητα Φορέα Υλοποίησης (Φ.Υ.) σε σχέση με την υποβαλλόμενη Πρόταση.

3. ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Παράλληλα με τη δημοσιοποίηση και συλλογή προτάσεων και απόψεων, ολοκληρώθηκε το σύνολο των αναγκαίων προπαρασκευαστικών ενεργειών και το πρόγραμμα είναι άμεσα υλοποιήσιμο π.χ. παραγωγή των αναγκαίων εντύπων υλοποίησης του προγράμματος, διοικητικές αποφάσεις κλπ..

4. ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Μετά την έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, θα ακολουθήσει **νέα φάση δημοσιοποίησης** με στόχο:

✓ *Την ενημέρωση των Φορέων και των πολιτών των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας για το περιεχόμενο του εγκεκριμένου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) 2012-2016 και για τη δυνατότητα που έχουν προκειμένου να αξιοποιήσουν το νέο πρόγραμμα.*

✓ *Τη δημοσιοποίηση των διαδικασιών και του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής.*

Σημειώνεται ότι, το Ε.Α.Π. εγκρίνεται αρχικά από το Περιφερειακό Συμβούλιο σε επίπεδο Αξόνων, Μέτρων και ενδεικτικών Δράσεων σύμφωνα με την παρουσιασθείσα διαδικασία και στη συνέχεια εντάσσονται τα έργα / ενέργειες / υπηρεσίες κλπ., σε εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών στην ισχύουσα Υπουργική Απόφαση.

Οι δράσεις που θα επιλεγούν, θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους και τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος αλλά και τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν προηγούμενα.

Η διαδικασία υποβολής προτάσεων και η παρακολούθηση, σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος, προβλέπονται στην υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Ύστερα από τα ανωτέρω,

Εισηγούμαι

την έγκριση του παρουσιασθέντος Επιχειρησιακού Σχεδίου του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016, στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης.

Σας ευχαριστώ.

Γιώργος Δακής
Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) 2012-2016
για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
(Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας)
στο πλαίσιο του Τέλους Ανάπτυξης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΑΣ..	5
2.1 Η θέση και ο ρόλος της Περιφέρειας.....	5
3. S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ	23
4. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2007-2011	25
5. ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Ε.Α.Π.) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2012 - 2016.....	27
5.1 Μεθοδολογία σύνταξης	27
5.2 Γενικά	30
5.3 Βασικές παράμετροι του Επιχειρησιακού Σχεδίου.....	31
5.4 Κεντρικός Στόχος – Ειδικοί Στόχοι - Άξονες.....	33
5.5 Εξειδίκευση προγράμματος.....	35
5.6 Συσχετισμός και συμπληρωματικότητα Μέτρων του 4 ^{ου} Ε.Α.Π. με άλλα προγράμματα.....	37
5.7 Χρηματοδοτικό πλαίσιο	40
5.8 Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες κατά Άξονα και Μέτρο	41
5.9 Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες με ετήσια κατανομή	44
5.10 Διαδικασία επιλογής και υλοποίησης των έργων	51
6. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ	54
7. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ.....	55
8. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	57
9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	61
9.1 Συνοπτικά Τεχνικά Δελτία Αξόνων και Μέτρων	62
9.2 Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου (Τ.Δ.Ε.)	116
9.3 Παρουσίαση στοιχείων Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του Ε.Α.Π. Νομού Κοζάνης 2007-2011...	124

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με το άρθρο 20 του Ν.2446/96 περί επιβολής τέλους "Ανάπτυξης Βιομηχανικών Περιοχών Παραγωγής Ηλεκτρικού Ρεύματος από Λιγνιτικούς Σταθμούς" θεσπίστηκε η εφαρμογή του Ειδικού Τέλους Ανάπτυξης που προσδιορίστηκε σε ποσοστό 0,4% του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΔΕΗ. Κατανέμεται δε στους Νομούς (νυν Περιφερειακές Ενότητες) Φλώρινας, Κοζάνης και Αρκαδίας αναλογικά προς την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια από τους θερμικούς λιγνιτικούς σταθμούς των Νομών αυτών.

Ήδη με την παράγραφο 2 του Άρθρου 40 του Ν. 4062/12 (ΦΕΚ Α', Αρ. Φύλλου 70/30-03-2012), το Ειδικό Τέλος Ανάπτυξης αυξήθηκε σε 0,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών της ΔΕΗ.

Το Τέλος αυτό αξιοποιείται με την μορφή Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π) το οποίο έχει πενταετή ορίζοντα υλοποίησης.

Η αξιοποίηση του ποσού που αναλογεί σε κάθε περιοχή καθώς και όλες οι λεπτομέρειες χρηματοδότησης, σχεδιασμού, προγραμματισμού, διαχείρισης, υλοποίησης, ελέγχων και δημοσιότητας περιγράφονται στην Υπουργική Απόφαση Αρ. Δ5-ΗΛ/Β/Φ.5.179/οικ. 2284/05-02-2013 στην οποία προσδιορίζεται και το περιεχόμενο των 5ετών Ειδικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

Το παρόν Επιχειρησιακό Σχέδιο αποτελεί την πρόταση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για τις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας και αφορά στο Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) για το διάστημα 2012-2016.

Φιλοδοξεί, μέσα από ένα ευρύτατο διάλογο με τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους των περιοχών εφαρμογής, να εκφράσει την πολιτική και τεχνοκρατική αντίληψη, για :

- Την ορθολογική διαχείριση του Τέλους Ανάπτυξης.
- Την ουσιαστική συμβολή στην ανάπτυξη των περιοχών εφαρμογής και ειδικότερα των λιγνιτικών περιοχών.
- Τη δημιουργία συνθηκών αύξησης της απασχόλησης και του παραγόμενου εισοδήματος.
- Τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και

- Την κινητοποίηση των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων για δημιουργία αναπτυξιακού κλίματος.

Η δομή του Επιχειρησιακού Σχεδίου του Ε.Α.Π. περιλαμβάνει :

- α) *Σύντομη παρουσίαση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα των περιοχών εφαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας και των υποδομών.*
- β) *Ανάλυση SWOT, με τα αδύνατα και δυνατά σημεία καθώς και τις απειλές και ευκαιρίες που προκύπτουν.*
- γ) *Συνοπτική παρουσίαση της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του προγράμματος.*
- δ) *Συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση του προγράμματος που περιλαμβάνει επίσης, το πλαίσιο σχεδιασμού, τον Κεντρικό και τους Ειδικούς Στόχους, τη μεθοδολογία σύνταξής του, το πλαίσιο χρηματοδότησης, τη στρατηγική διασύνδεσης των Αξόνων και των Μέτρων με τους Ειδικούς Στόχους καθώς και τη συνέργια και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες εθνικού, περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα.*
- ε) *Παρουσίαση ενδεικτικών κριτηρίων επιλογής των έργων.*
- στ) *Χρονοδιάγραμμα ενεργειών κατά φάσεις, από το σχεδιασμό μέχρι και την υλοποίηση του ΕΑΠ 2012-2016.*
- ζ) *Παρουσίαση δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.*
- η) *Υποδείγματα και έντυπα.*

2. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΑΙ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

2.1 Η θέση και ο ρόλος της Περιφέρειας

Σύμφωνα με την ανάλυση των βασικών αναπτυξιακών αναγκών και δυνατοτήτων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, όπως παρουσιάζονται στην πρότασή της για τη διαμόρφωση των Κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής 2014 – 2020, η Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας με έκταση 9.451 km² (7,16% της χώρας) και πληθυσμό 291.731 κατοίκους (2,58% της χώρας, Eurostat 2012) αποτελεί την πύλη εισόδου της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια συνορεύοντας στο βορειοδυτικό άκρο της χώρας με την Αλβανία και την Π.Γ.Δ.Μ. Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, ο οποίος συγκεντρώνεται σε ποσοστό σχεδόν 50% στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης, μειώθηκε κατά την τελευταία δεκαετία στο σύνολό του με υψηλότερη τάση στην Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών, όπου εμφανίζονται και οι υψηλότεροι δείκτες γήρανσης.

Με την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού και εθνικού οδικού δικτύου, ενισχύεται τόσο η εσωτερική συνοχή της Περιφέρειας, όσο και η διαμόρφωση ενός ενιαίου Βαλκανικού χώρου συνεργασίας και ανάπτυξης που αναδεικνύει την κομβική θέση της. Κατά συνέπεια, η Δυτική Μακεδονία μετασχηματίζεται από ακριτική Περιφέρεια αποκομμένη μέχρι πρότινος από τους γείτονές της, σε μία περιοχή που ενισχύει συνεχώς τη θέση της επικοινωνιακά, ενεργειακά αλλά και επιχειρηματικά.

Η γεωγραφική θέση της Δυτικής Μακεδονίας, συνδυαζόμενη με το γεγονός ότι αποτελεί τη μόνη Περιφέρεια της Ελλάδας χωρίς θάλασσα, διαμορφώνουν μια χωροταξική ενότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά φυσικά γνωρίσματα, αναφορικά με τη συνύπαρξη ορεινών περιοχών και ομαλών εκτάσεων, το ποικιλόμορφο φυσικό περιβάλλον με την πλούσια πανίδα και χλωρίδα και το μεγαλύτερο στη χώρα δυναμικό επιφανειακών υδάτων. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνθέτουν ένα χώρο ο οποίος με την εφαρμογή του κατάλληλου αναπτυξιακού μοντέλου μπορεί να αναδειχθεί σε ελκυστικό τόπο ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και διαβίωσης.

Κυρίαρχη είναι η θέση του τομέα της ενέργειας στην περιφερειακή οικονομία αλλά και η συμβολή του στη συνολική παραγωγή σε εθνικό επίπεδο (κατά την περίοδο 2010 – 12 οι θερμικές και υδροηλεκτρικές μονάδες της Περιφέρειας συμμετείχαν με ποσοστό από 52% έως 55% στην συνολική ηλεκτρική παραγωγή στο διασυνδεδεμένο σύστημα), καθιστώντας τη Δυτική Μακεδονία ως το ενεργειακό κέντρο της χώρας.

Η ευρύτερη περιοχή βρίσκεται σε άμεση εξάρτηση από το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης αναφορικά με τις υπηρεσίες κυρίως της υγείας, δευτερευόντως της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και για το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών συναλλαγών. Σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, η βελτίωση της προσβασιμότητας ενισχύει τις επιδράσεις που δέχεται από τα μεγάλα αστικά κέντρα, τα οποία αποτελούν συγχρόνως αποδέκτες των υπηρεσιών και προϊόντων της Δυτικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο της 4ης Προγραμματικής Περιόδου η Δυτική Μακεδονία ήταν μια από τις 3 Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out) της Ελλάδας με το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) υψηλότερο του 75% του αντιστοίχου της ΕΕ-25 και μικρότερο του 75% της ΕΕ-15, λαμβάνοντας ως έτος βάσης υπολογισμού το έτος 2003.

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο η Δυτική Μακεδονία εντάσσεται στις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης αφού το κατά κεφαλή ΑΕΠ για την περίοδο 2007 – 2009 ανέρχεται στο 85,6% του αντιστοίχου της ΕΕ-27.

Η κατάταξη όμως αυτή δεν ανταποκρίνεται στη σημερινή εικόνα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας δεδομένου ότι, η πρωτοφανής οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα, μετά το 2008, έχει οδηγήσει σε σημαντική ύφεση την ελληνική οικονομία, γεγονός που έχει επηρεάσει αρνητικά και το κατά κεφαλή ΑΕΠ (σε ΜΑΔ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, διαμορφώνοντας το σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη σε επίπεδο ΕΕ-27 και συγκεκριμένα στο 80% του αντίστοιχου μέσου όρου (Πίνακας 1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΕΠ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ ΣΕ ΜΑΔ (ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ) ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ (ΠΑΜ) ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (ΕΕ-27), ΕΤΗ 2008-2010.

	Δυτική Μακεδονία		Ελλάδα		ΕΕ-27	
	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ-27	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ-27	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ-27
2008	21,300	85	23,100	92	25,100	100
2009	20,100	86	22,100	94	23,500	100
2010	19,600	80	21,200	87	24,500	100

Πηγή: Eurostat 9/2013

Οι επιπτώσεις της κρίσης είναι πολύ πιο εμφανείς στον τομέα της απασχόλησης όπου το ποσοστό ανεργίας στη Δυτική Μακεδονία (για ηλικίες άνω των 15 ετών), σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2012, έχει φτάσει το 29,9% έναντι του 24,1% στο σύνολο της χώρας και 10,2% στο σύνολο των χωρών της ΕΕ-27, ενώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ για το Β΄ τρίμηνο του 2013 το ποσοστό ανεργίας στη Δυτική Μακεδονία έχει φτάσει στο 32,9%.

Αποδεικνύεται έτσι ότι, η ένταξη της Δυτικής Μακεδονίας στις “phasing out” Περιφέρειες, μέσω της μονοδιάστατης προσέγγισης που ερμηνεύει το επίπεδο ευημερίας μιας περιοχής αποκλειστικά και μόνο με το παραγόμενο κατά κεφαλή ΑΕΠ, αποδείχθηκε λόγω της κρίσης ότι δεν ανταποκρίνεται στην πλήρη αναπτυξιακή πραγματικότητα, αφού οι προϋπάρχουσες διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας συνέβαλλαν πολλαπλασιαστικά στην επιδείνωση της κατάστασης.

Η Περιφέρεια παράγει το 2,3% του εθνικού ΑΕΠ, που προέρχεται κατά 6,8% από την Γεωργία, κατά 38,5% από την Βιομηχανία – Κατασκευές (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι τομείς των μεταλλείων – ορυχείων με 9,8% και της Ενέργειας με 18,6%) και κατά 54,7% από τις Υπηρεσίες (2008). Όσον αφορά στην τομεακή σύνθεση της απασχόλησης εντός της Περιφέρειας το 16,7% του ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 28,10% στον δευτερογενή και το 55,08% στον τριτογενή (2008).

Η ενδοπεριφερειακή εικόνα παρουσιάζει έντονες ανισότητες σε επίπεδο κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΜΑΔ - Πίνακας 2), οικονομικά ενεργού πληθυσμού και διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, με την Π.Ε. Γρεβενών να βρίσκεται στη δυσμενέστερη θέση και την Π.Ε. Κοζάνης με διαφορά στην καλύτερη κυρίως ως αποτέλεσμα των μεγάλων μονάδων εξόρυξης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του μεταποιητικού ιστού στο κλάδο της γούνας στην περιοχή. Οι Π.Ε. Καστοριάς και Φλώρινας εμφανίζουν παρόμοια μεγέθη όσον αφορά τους δημογραφικούς δείκτες, ενώ σε επίπεδο ΑΕΠ η Π.Ε. Καστοριάς υπολείπεται σημαντικά της Π.Ε. Φλώρινας η οποία εμφανίζει την πιο

ισορροπημένη παραγωγική διάρθρωση εντός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Στο συγκεκριμένο επίπεδο αξιοσημείωτο είναι το πολύ μεγάλο ποσοστό του τριτογενή τομέα στις λιγότερο ευημερούσες Π.Ε. (Γρεβενών και Καστοριάς) καθώς και η συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα στην Π.Ε. Κοζάνης σε μόλις 4% του ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ 2009, ΑΕΠ/ΚΑΤΟΙΚΟ ΣΕ ΜΑΔ

	Π.Ε. Γρεβενών	Π.Ε. Καστοριάς	Π.Ε. Κοζάνης	Π.Ε. Φλώρινας
Πληθυσμός	31.757	50.322	150.196	51.414
Πυκνότητα Πληθυσμού	13,745	2,233	42,454	26,549
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε ΜΑΔ*	12.500	12.200	21.800	20.500
ΑΕΠ σε ΜΑΔ (% του μέσου όρου της χώρας)*	61	59	106	100
ΑΕΠ σε ΜΑΔ (% του μέσου όρου της ΕΕ27)*	57	56	100	94

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, απογραφή, 2011, Eurostat 4/2012 – *2009 Eurostat 3/12

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας είναι τα εξής:

Ο πρωτογενής τομέας αν και έχει διαχρονικά υποστεί σημαντική συρρίκνωση έχει τη δυνατότητα μέσω της αύξησης της παραγωγής, τυποποίησης και εμπορίας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας να αυξήσει τη συμμετοχή του στο ΑΕΠ της Περιφέρειας και να συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης.

Ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη ορισμένων ισχυρών μονοδραστηριοτήτων με γενικότερες χωρικές εξειδικεύσεις της οικονομικής δραστηριότητας, όπως το κύκλωμα λιγνίτη-ενέργειας (Άξονας Κοζάνη – Πτολεμαΐδα – Αμύνταιο – Φλώρινα) και ο τομέας της γούνας (Καστοριά – Σιάτιστα). Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στους συγκεκριμένους κλάδους, ενώ νέα κατεύθυνση δύναται να αποτελέσει η μεταποίηση ποιοτικών αγροτικών προϊόντων.

Γενικά, ως προς το παραγωγικό της σύστημα, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αντιμετωπίζει διαρθρωτικές αδυναμίες, με κύρια χαρακτηριστικά της οικονομίας της το περιορισμένο εύρος κλαδικής εξειδίκευσης, τη σημαντική εξάρτηση από συμβατικούς κλάδους, το πολύ μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και την έλλειψη επενδύσεων ιδίως σε Ε&ΤΑ οι οποίες περιορίζονται στο 0,1% του ΑΕΠ της Περιφέρειας.

Στους πιο προβληματικούς παράγοντες για την επιχειρηματική δραστηριότητα εμπεριέχονται η γραφειοκρατία, η αδυναμία πρόσβασης σε χρηματοδότηση, η πολιτική αστάθεια, το φορολογικό σύστημα (ρυθμίσεις, συντελεστές), η ανεπαρκής παροχή υποδομών, η διαφθορά, οι περιοριστικοί κανονισμοί εργασίας, το ανεπαρκώς εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό και η ατομία για καινοτομία.

Η εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων κατά την τριετία 2008-2010 σημείωσε αυξομειώσεις, αλλά είναι αξιοσημείωτο ότι μεταξύ 2009-2010, ουσιαστικά κατά την πρώτη διετία της οικονομικής κρίσης που πλήττει κατά τρόπο δραματικό τη χώρα, οι διαγραφές των επιχειρήσεων υπερτερούσαν κατά 40% των αντιστοίχων εγγραφών (1.826 διαγραφές έναντι 1.305 εγγραφών).

Η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά με σημαντικές δυνατότητες τουριστικής εκμετάλλευσης οι οποίες όμως αξιοποιούνται μερικώς. Η Περιφέρεια αποτελεί τον λιγότερο ελκυστικό τουριστικό προορισμό στο σύνολο της χώρας αφού καταγράφονται σ' αυτή μόλις 0,17 διανυκτερεύσεις αλλοδαπών ανά κάτοικο και κατατάσσεται, με μεγάλη διαφορά, στην τελευταία θέση στο σύνολο των 13 Περιφερειών της Χώρας στην ως άνω κατηγορία – δείκτη. Υπό το πρίσμα της μειωμένης ζήτησης, απαιτούνται παρεμβάσεις αναβάθμισης του τουριστικού προφίλ της Περιφέρειας στο εξωτερικό και συνδυασμένη αντιμετώπισή της με άλλους σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς.

Στον τομέα της δημόσιας διοίκησης πρέπει να σημειωθεί ότι η σημαντική αλλαγή του Διοικητικού Χάρτη της Χώρας δεν συνοδεύτηκε από ένα σαφές και σύγχρονο κανονιστικό πλαίσιο. Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει παραμένει ζητούμενο η απόκτηση μιας δημόσιας διοίκησης χωρίς γραφειοκρατικά εμπόδια, που θα προωθεί και θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικής επιχειρηματικότητας με δράσεις περισσότερης αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων, απλοποίησης των διαδικασιών, βελτίωσης του παραγωγικού συστήματος δημοσίων έργων και προμηθειών, ανάπτυξης περιφερειακού συστήματος παρακολούθησης και στατιστικής επεξεργασίας των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, ορθολογικής διαχείρισης και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας, βελτίωσης των δεξιοτήτων των εργαζομένων, σχεδιασμού και εφαρμογής συστημάτων ποιότητας με βάση τις αρχές διοίκησης ολικής ποιότητας για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην καθημερινή λειτουργία.

Συμπερασματικά, η σημερινή παραγωγική διάρθρωση της Περιφέρειας δεν είναι σε θέση να απορροφήσει τους «κραδασμούς» που προκύπτουν από την κρίση. Παρόλα αυτά και σε συνδυασμό με τις γενικότερες πολιτικές αντιμετώπισής της που θα

ληφθούν σε εθνικό επίπεδο, η ίδια η Περιφέρεια θα πρέπει να αναζητήσει ένα παραγωγικό πρότυπο προσαρμοσμένο στις δυνατότητές της.

Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο ανέπτυξε σχέσεις συνεργασίας τόσο με τις γειτονικές διασυνοριακές περιφέρειες όσο και με άλλες περιφέρειες στον Ευρωπαϊκό χώρο σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Τα πεδία συνεργασίας σε διακρατικό και διασυνοριακό επίπεδο εστιάζονται σε κοινά προβλήματα και προοπτικές, ισχυρούς οικονομικούς, κοινωνικούς και ιστορικούς – πολιτιστικούς δεσμούς, κοινούς φυσικούς πόρους, κοινές ή συμπληρωματικές υποδομές διασφαλίζοντας τη διαλειτουργικότητα και το σχεδιασμό πέρα από τα διοικητικά όρια.

Παράλληλα διαπεριφερειακές ζώνες συνεργασίας εντοπίζονται στους τομείς των δικτύων μεταφορικών, ενεργειακών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών, ύπαρξης και διαχείρισης κοινών φυσικών πόρων καθώς και αναπτυξιακών χαρακτηριστικών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος (επιχειρηματικότητα, ανάπτυξης αγροτικού χώρου, τουρισμός, πολιτισμός, υγεία, εκπαίδευση). Αναφορικά με τον ρόλο των Περιφερειών της Ευρώπης, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ως προς τις 4 βασικές προκλήσεις (Παγκοσμιοποίηση, Δημογραφική Αλλαγή, Κλιματική Αλλαγή και Ενέργεια) της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» βρίσκεται μαζί με το σύνολο σχεδόν των Περιφερειών του Νότου της Ε.Ε σε ευάλωτη θέση και ειδικότερα αναφορικά με την Κλιματική Αλλαγή και την Ενέργεια.

2.1.1. Περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας

Στο επίπεδο των δύο περιφερειακών ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας με βάση το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011 - 2014, τα βασικά χαρακτηριστικά ανά τομέα δραστηριότητας καθώς και οι αναπτυξιακές τους δυνατότητες αποτυπώνονται ως εξής:

2.1.1.1. Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Κοζάνης

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης Π.Ε. Κοζάνης

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ποιότητας Ζωής στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 : ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
Ελλιπής οδική διασύνδεση με την Κεντρική και τη Νότια Ελλάδα. Σταδιακή παύση λειτουργίας της σιδηροδρομικής γραμμής. Ελλιπής αεροπορική διασύνδεση.	Οδική διασύνδεση με τα μεγάλα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας μέσω της Εγνατίας Οδού
Ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω της λειτουργίας των ΑΗΣ και των ορυχείων λιγνίτη	Λειτουργία και επέκταση συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που καλύπτει τις ανάγκες της Π.Ε. Κοζάνης
Υποβάθμιση υδροφόρου ορίζοντα λεκάνης Σαριγκιόλ λόγω της εξόρυξης λιγνίτη.	Αποκατάσταση περιοχών εξόρυξης και δημιουργία ταμιευτήρων.
Υποβάθμιση ποιότητας εδαφών και μη αποκατάσταση αυτών στη λεκάνη Σαριγκιόλ λόγω των ορυχείων ΔΕΗ / απαλλοτρίωση μεγάλων εκτάσεων από τη ΔΕΗ.	Εφαρμογή μέτρων δασοπροστασίας
Ανάγκη μετεγκαταστάσεων οικισμών λόγω της εξορυκτικής δραστηριότητας της ΔΕΗ	Αποκατάσταση εδαφών κατά και μετά την ολοκλήρωση των λατομικών δραστηριοτήτων - εφαρμογή εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων
Προβλήματα λαθροϋλοτομίας & λαθροθηρίας στις ορεινές περιοχές.	Σχεδιασμός προστασίας και αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού της περιοχής.
Προβλήματα ρύπανσης υγροτόπων από γεωργικές δραστηριότητες και βιομηχανικά απόβλητα εγκαταστάσεων.	
Υπαρξη εκτάσεων ρυπασμένων με επικίνδυνα απόβλητα (περιοχή ΜΑΒΕ - παλαιών μεταλλείων Αμιάντου)	
Έλλειψη εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων σε οικισμούς άνω των 5.000 κατοίκων.	
Εκτεταμένες εκσκαφές σε λατομικές / μεταλλευτικές περιοχές (π.χ. ορυχεία Λάρκο, περιοχή μαρμάρων Τρανοβάλτου κ.λ.π.)	

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
Επιδείνωση κρίσιμων περιβαλλοντικών προβλημάτων και επίδραση επί του φυσικού πλούτου της περιοχής	Υπαρξη κονδυλίων κατευθυνόμενων σε δράσεις προστασίας περιβάλλοντος και ανάπτυξης της ποιότητας ζωής.
Ανορθολογική χρήση δασικών πόρων για την κάλυψη βιοποριστικών αναγκών.	Λειτουργία φράγματος και ΥΗΣ Ιλαρίωνα - αξιοποίηση ευρύτερης περιοχής
Έλλειψη προσωπικού & εξοπλισμού των αρμοδίων υπηρεσιών για την παρακολούθηση των έργων / δράσεων με σκοπό την τήρηση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.	Προϋποθέσεις διασύνδεσης με διευρωπαϊκά δίκτυα

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση Πολιτισμός και Αθλητισμός – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης στην Π.Ε. Κοζάνης

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα Κοινωνικής Μέριμνας, Υγείας, Εκπαίδευσης, Δια Βίου Μάθησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΥΓΕΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
Ολοκλήρωση του κτιριολογικού προγράμματος του Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας στην περιοχή της ΖΕΠ	Ενίσχυση της πολιτιστικής δραστηριότητας σε Κοζάνη και Πτολεμαΐδα αλλά και της υπαίθρου με αμεσότερη διασύνδεση με την πραγματική οικονομία
Χαμηλό σχετικά επίπεδο κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές	Ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων με έμφαση στη λίμνη Πολυφύτου, στους ορεινούς όγκους Περίων και Ασκίου αλλά και στην ευρύτερη περιοχή του Βοΐου
Ενίσχυση της επίβλεψης και περιορισμός της επιβάρυνσης της δημόσιας υγείας, κύρια από τη λειτουργία των λιγνιτωρυχείων στις άμεσα πληττόμενες αλλά και στις γειτονικές περιοχές	Βελτίωση των υπηρεσιών υγείας με ενίσχυση και συμπληρωματική - συνεργατική λειτουργία των δύο λειτουργούντων Νομαρχιακών Νοσοκομείων
Σημαντικές ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνικό εξοπλισμό των δύο Νομαρχιακών Νοσοκομείων	
Περιορισμοί	Ευκαιρίες

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Πιθανή συρρίκνωση των τμημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα πλαίσια συγχώνευσης ή κατάργησης σχολών ή και ιδρυμάτων	Δημιουργία ενιαίου τουριστικού προϊόντος με βάση το τρίπτυχο φύση-αθλητισμός-πολιτισμός και πεδίο αναφοράς το σύνολο της Δυτικής Μακεδονίας
Περιορισμός των χρηματοδοτικών διαθεσίμων	Ενδυνάμωση των υφιστάμενων ερευνητικών δομών με έμφαση στην καινοτομία

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

Οικονομία και Απασχόληση – Αξιολόγηση Υφιστάμενη κατάσταση στην Π.Ε. Κοζάνης

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα Οικονομία και Απασχόληση στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Μικρή εσωτερική αγορά / Μικρός βαθμός συγκέντρωσης ΜΜΕ - Μικρά διαθέσιμα κεφάλαια - Απουσία ξένων επενδύσεων • Απουσία διασύνδεσης της έρευνας και τεχνολογίας με την επιχειρηματική δραστηριότητα • Έντονες ενδονομαρχιακές διαφοροποιήσεις • Μικρός βαθμός καινοτομίας - Χαμηλός βαθμός ανάπτυξης προϊόντων Τ.Π.Ε. • Μικρή διαφοροποίηση της μεταποίησης και περιορισμένος κλαδικός προσανατολισμός • Χαμηλή παραγωγικότητα του γεωργικού τομέα • Χαμηλή διασύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή • Εξειδίκευση ανθρώπινου δυναμικού μόνο στους τομείς ενέργειας και γούνας • Χαμηλό εισόδημα στους αποδέκτες 	<ul style="list-style-type: none"> • Μοναδικότητα της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων • Οδικοί Άξονες / Η υλοποίηση της Εγνατίας Οδού και κάθετων αξόνων (που όμως πρέπει να ολοκληρωθούν στο σύνολό τους) • Αυξημένα κίνητρα για επενδύσεις βάσει του νέου Αναπτυξιακού Νόμου • Πλούσιοι ορυκτοί πόροι / Εθνικό Ενεργειακό Κέντρο • Ισχυρή παράδοση στην εμπορική δραστηριότητα • Δυνατότητα βιολογικής παραγωγής • Ένταξη της ποιότητας στις παρεμβάσεις ανάπτυξης της υπαίθρου • Σταδιακή έναρξη της διαφοροποίησης των τάσεων επιχειρηματικής δράσης • Λειτουργία του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας και του ΚΤΕ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
<p>των υπηρεσιών εναλλακτικών μορφών τουρισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μειωμένος επαγγελματισμός κατά την παραγωγή και παροχή υπηρεσιών • Χαμηλό σχετικά επίπεδο κοινωνικών υποδομών (στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές) 	
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Διατήρηση της υψηλής και μακροχρόνιας ανεργίας • Η διατήρηση της φθίνουσας πορείας των βιομηχανικών δραστηριοτήτων • Διεύρυνση ενδονομαρχιακών ανισοτήτων • Αποθάρρυνση προσέλκυσης ξένων επενδύσεων εξαιτίας του θεσμικού και φορολογικού πλαισίου • Η διατήρηση τάσεων φυγής του ενεργού πληθυσμού από τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές • Η αποτυχία των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που αναπτύχθηκαν στις αγροτικές περιοχές εξ' αιτίας της ελλιπούς επιχειρηματικής κουλτούρας • Μειωμένη ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση βιολογικής παραγωγής • Ανάδειξη της αυθεντικότητας • Βελτιωμένη πρόσβαση στα μεγάλα αστικά κέντρα • Δημιουργία ενιαίου τουριστικού προϊόντος με βάση το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό • Εξωστρέφεια σε αγορές εκτός των συνόρων • Ένταξη της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία • Εξαγωγή τεχνογνωσίας σε ζητήματα περιβάλλοντος, ενέργειας κ.λ.π. • Ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων με αιχμή την πολυαπασχόληση • Ταυτοποίηση τοπικής παραγωγής / Τοπική παραγωγή και διασύνδεση με την τουριστική ζήτηση • Προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης - κατάρτισης με έμφαση στις νέες τεχνολογίες και τις νέες δεξιότητες

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

2.1.1.1.1. Συνοπτική αξιολόγηση της Π.Ε. Κοζάνης

Η Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης είναι η μεγαλύτερη σε πληθυσμό Π.Ε. της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, παρουσιάζοντας κατά την τελευταία δεκαετία συνολική πληθυσμιακή μείωση κατά 4%. Με πυκνότητα 42,4 κατ./km² αποτελεί την πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Π.Ε. Κοζάνης είναι υψηλό και την κατατάσσει στην 5η θέση σε επίπεδο χώρας.

Σύμφωνα με τη διάρθρωση του Α.Ε.Π., η εξόρυξη και η παραγωγή ενέργειας συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαμόρφωση ενός ποσοστού 47,7% αναφορικά με τη

συμμετοχή του δευτερογενή τομέα, που είναι από τα υψηλότερα στη χώρα. Αντίθετα, ο πρωτογενής τομέας έχει διαχρονικά υποστεί συρρίκνωση και συμβάλλει στη διαμόρφωση του Α.Ε.Π. μόλις κατά 4%, ενώ ο τριτογενής συμμετέχει με 48,3%.

Η λειτουργία του αεροδρομίου, η Εγνατία οδός και οι κάθετοι άξονες που διασχίζουν την περιοχή μπορούν να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της, δεδομένου ότι επιτυγχάνεται η εύκολη πρόσβαση προς τα μεγάλα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας και τη γειτονική Βαλκανική με μειωμένο κόστος μεταφοράς και στην αύξηση της επισκεψιμότητάς της.

Το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας τόσο στην περιοχή όσο και σε όλη την Περιφέρεια, προσφέροντας διεξόδους στην οικονομία της με την προϋπόθεση της κατάλληλης διασύνδεσης των προγραμμάτων σπουδών τους με τις προτεραιότητες της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του παραγωγικού συστήματος της περιοχής με την ανάπτυξη ενός ποιοτικού και καθετοποιημένου αγροτικού τομέα, η αξιοποίηση του πλούσιου ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος σε συνδυασμό με την ανάπτυξη δράσεων εναλλακτικού τουρισμού αποτελούν βασικές παραμέτρους για την ανάπτυξη της περιοχής.

2.1.1.1.2. Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Π.Ε. Κοζάνης

1. Χαρακτηρίζεται από το πληρέστερο δίκτυο μεταφορικών υποδομών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Διασχίζεται πλέον από τον οδικό άξονα της Εγνατίας και βρίσκεται πολύ κοντά στον οδικό άξονα ΠΑΘΕ, και τους κάθετους άξονες της Περιφέρειας, ενώ διαθέτει αεροδρόμιο και σιδηροδρομικό σταθμό.
2. Η περιοχή διακρίνεται για τη φυσική ομορφιά μεγάλης οικολογικής σημασίας και μοναδικής βιοποικιλότητας (Βούρινος - NATURA 2000), πυκνά πευκοδάση, ποτάμια και μικρά χωριά (δυτικό τμήμα - επαρχία Βοΐου), τεχνητή λίμνη (νοτιοανατολικά, Πολύφυτος) και τη μοναδική πολιτιστική κληρονομιά των αρχοντικών στον άξονα Σιάτιστα - Εράτωνα - Σισάνι. Ο συνδυασμός των παραπάνω χαρακτηριστικών, τα οποία δεν έχουν μέχρι σήμερα προβληθεί ικανοποιητικά καθιστά την Περιφερειακή Ενότητα της Κοζάνης ως πολλά υποσχόμενο τουριστικό πόλο έλξης.

3. Στην περιοχή υπάρχουν σημαντικά αποθέματα φυσικού πλούτου (λιγνίτης, μάρμαρο, νικέλιο, χρώμιο, λευκόλιθου, αμιάντου) - αυτονομία πρώτης ύλης για τη λειτουργία των παραγωγικών μονάδων της ΔΕΗ.
4. Είναι το μεγαλύτερο ενεργειακό κέντρο της χώρας και χαρακτηρίζεται από σημαντικές δυνατότητες σύνδεσης με τα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα.
5. Συνιστά πρωταγωνιστικό πόλο ανάπτυξης του δευτερογενή τομέα της Περιφέρειας, ως αποτέλεσμα των μεγάλων μονάδων εξόρυξης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του μεταποιητικού ιστού στο κλάδο της γούνας.
6. Διαθέτει ή διαμορφώνει σταδιακά ένα αξιόλογο πλέγμα επιχειρηματικών υποδομών.
7. Το εξαγωγικό προϊόν της περιοχής χαρακτηρίζεται από μεγάλη διασπορά προορισμών, με το δεδομένο ότι αποστέλλεται κατ' έτος σε 12 – 14 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περιοχή έχει καθιερωθεί, μετά την Καστοριά, ως “brand name” στο χώρο της γούνας.
8. Η παρουσία της κεντρικής υποδομής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας στηρίζουν την αναπτυξιακή προσπάθεια της περιοχής.
9. Διαθέτει ένα αναπτυσσόμενο πλέγμα φορέων εφαρμογής της έρευνας, της διάδοσης νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας, πληροφόρησης σε ζητήματα εγχωρίων και κοινοτικών ενισχύσεων, ικανό να συμβάλλει σταδιακά στην υποστήριξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.
10. Χαρακτηρίζεται από ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμός κ.λπ.).

2.1.1.2. Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας

Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης Π.Ε. Φλώρινας

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα του Περιβάλλοντος και της Ποιότητας Ζωής στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
Ελλιπής οδική διασύνδεση με την Κεντρική και τη Νότια Ελλάδα. Σταδιακή παύση λειτουργίας της σιδηροδρομικής γραμμής.	Οδική διασύνδεση με τα μεγάλα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας μέσω του Καθέτου Άξονα της Εγνατίας Οδού
Ατμοσφαιρική ρύπανση λόγω της λειτουργίας των ΑΗΣ και των ορυχείων λιγνίτη	Λειτουργία και επέκταση συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που καλύπτει τις ανάγκες της Π.Ε. Φλώρινας
Υποβάθμιση υδροφόρου ορίζοντα λεκάνης Αγίων Αναργύρων, με κίνδυνο εξάλειψης αυτού.	Εφαρμογή μέτρων δασοπροστασίας
Ανάγκη μετεγκαταστάσεων οικισμών λόγω της εξορυκτικής δραστηριότητας της ΔΕΗ	Επεξεργασία λυμάτων και επεξεργασία / αξιοποίηση κτηνοτροφικών αποβλήτων
Διάσπαρτοι και μικροί οικισμοί, χωρίς εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων και με σημαντική κτηνοτροφική δραστηριότητα	
Προβλήματα ρύπανσης υγροτόπων από γεωργικές δραστηριότητες και βιομηχανικά απόβλητα εγκαταστάσεων.	
Προβλήματα λαθροϋλοτομίας & λαθροθηρίας στις ορεινές περιοχές.	
Μη ελεγχόμενη απόθεση αδρανών υλικών	
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
Επιδείνωση κρίσιμων περιβαλλοντικών προβλημάτων και επίδραση επί του φυσικού πλούτου της περιοχής	Ύπαρξη κονδυλίων κατευθυνόμενων σε δράσεις προστασίας περιβάλλοντος και ανάπτυξης της ποιότητας ζωής.
Ανορθολογική χρήση δασικών πόρων για την κάλυψη βιοποριστικών αναγκών.	Προϋποθέσεις διασύνδεσης με διευρωπαϊκά δίκτυα

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Έλλειψη προσωπικού & εξοπλισμού των αρμοδίων υπηρεσιών για την παρακολούθηση των έργων / δράσεων με σκοπό την τήρηση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.	

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

Κοινωνική Μέριμνα, Υγεία, Εκπαίδευση, Δια Βίου Μάθηση Πολιτισμός και Αθλητισμός – Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης Π.Ε. Φλώρινας

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα Κοινωνικής Μέριμνας, Υγείας, Εκπαίδευσης, Δια Βίου Μάθησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ, ΥΓΕΙΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
Χαμηλό σχετικά επίπεδο κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές	Σημαντική πολιτιστική δραστηριότητα με έμφαση στην πόλη της Φλώρινας και διασύνδεση με τις τριτοβάθμιες σχολές της πόλης
Ενίσχυση της επίβλεψης και περιορισμός της επιβάρυνσης της δημόσιας υγείας, κύρια από τη λειτουργία των λιγνιτωρυχείων στις άμεσα πληττόμενες αλλά και στις γειτονικές περιοχές	Περαιτέρω ανάπτυξη αθλητικών δραστηριοτήτων βουνού και φύσης, συμπληρωματικά προς τη λειτουργία του Χιονοδρομικού Κέντρου της Βίγλας και με αξιοποίηση της λίμνης Βεγορίτιδας
Ελλιπής παροχή υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας	Ενίσχυση των σημαντικών διαθεσίμων Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας στον τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και διασύνδεσή της με τις λοιπές δομές για τη δημιουργία περιφερειακού πλαισίου στοχευμένων κοινωνικών
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
Πιθανή συρρίκνωση των τμημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα πλαίσια συγχώνευσης ή κατάργησης σχολών ή και ιδρυμάτων	Διασυννοριακή γεωγραφική θέση με ευκαιρία ανάπτυξης συνεργασιών ειδικά στους τομείς υγείας, εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού
Περιορισμός των χρηματοδοτικών διαθεσίμων	Δημιουργία ενιαίου τουριστικού

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
	προϊόντος με βάση το τρίπτυχο φύση-αθλητισμός-πολιτισμός και πεδίο αναφοράς το σύνολο της Δυτικής Μακεδονίας

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

Οικονομία και Απασχόληση – Αξιολόγηση Υφιστάμενης κατάστασης στην Π.Ε. Φλώρινας

Συνοπτικά, η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στον Τομέα Οικονομία και Απασχόληση στην Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας συνοψίζεται στον ακόλουθο Πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
<ul style="list-style-type: none"> Μικρή εσωτερική αγορά - Μικρός βαθμός συγκέντρωσης ΜΜΕ - Μικρά διαθέσιμα κεφάλαια - Απουσία ξένων επενδύσεων Απουσία διασύνδεσης της έρευνας και τεχνολογίας με την επιχειρηματική δραστηριότητα / Μικρός βαθμός καινοτομίας / Χαμηλός βαθμός ανάπτυξης προϊόντων Τ.Π.Ε. Μικρή διαφοροποίηση της μεταποίησης και περιορισμένος κλαδικός προσανατολισμός Χαμηλή παραγωγικότητα του γεωργικού τομέα Χαμηλό εισόδημα στους αποδέκτες των υπηρεσιών εναλλακτικών μορφών τουρισμού Μειωμένος επαγγελματισμός κατά την παραγωγή και παροχή υπηρεσιών Χαμηλό σχετικά επίπεδο κοινωνικών υποδομών (στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές) 	<ul style="list-style-type: none"> Μοναδικότητα της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων Διασυνοριακή - στρατηγική θέση για Ευρωπαϊκή διείσδυση των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών Αυξημένα κίνητρα για επενδύσεις βάσει του νέου Αναπτυξιακού Νόμου Ενεργειακό Κέντρο - Πλούσιοι ορυκτοί πόροι Λειτουργία του Πανεπιστημίου και του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας Κλίμα εμπιστοσύνης με διασυνοριακές περιοχές και φορείς Οι υφιστάμενες ισχυρές επιχειρηματικές και πολιτιστικές συνεργασίες Δυνατότητα βιολογικής παραγωγής Σταδιακή έναρξη της διαφοροποίησης των τάσεων επιχειρηματικής δράσης Ένταξη της ποιότητας στις

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
	<p>παρεμβάσεις ανάπτυξης της υπαίθρου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πλούσιο υδάτινο δυναμικό
Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Η διατήρηση της φθίνουσας πορείας των βιομηχανικών δραστηριοτήτων • Διατήρηση της υψηλής και μακροχρόνιας ανεργίας • Αποθάρρυνση προσέλκυσης ξένων επενδύσεων εξαιτίας του θεσμικού και φορολογικού πλαισίου • Μειωμένη ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών • Η διατήρηση τάσεων φυγής του ενεργού πληθυσμού από τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές • Η αποτυχία των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που αναπτύχθηκαν στις αγροτικές περιοχές εξ' αιτίας της ελλιπούς επιχειρηματικής κουλτούρας 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση βιολογικής παραγωγής • Ανάδειξη της αυθεντικότητας • Βελτιωμένη πρόσβαση στα μεγάλα αστικά κέντρα • Δημιουργία ενιαίου τουριστικού προϊόντος με βάση το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό • Εξωστρέφεια σε αγορές εκτός των συνόρων • Ένταξη της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία • Προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης - κατάρτισης με έμφαση στις νέες τεχνολογίες και τις νέες δεξιότητες • Εξαγωγή τεχνογνωσίας σε ζητήματα περιβάλλοντος, ενέργειας κ.λπ. • Ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων με αιχμή την πολυαπασχόληση • Ταυτοποίηση τοπικής παραγωγής - Τοπική παραγωγή και διασύνδεση με την τουριστική ζήτηση

Πηγή: Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2011-2014

2.1.1.2.1. Συνοπτική αξιολόγηση της Π.Ε. Φλώρινας

Η Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας είναι η 2η μεγαλύτερη σε πληθυσμό Π.Ε. της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, παρουσιάζοντας κατά την τελευταία δεκαετία συνολική πληθυσμιακή μείωση κατά 7%. Με πυκνότητα 26,5 κατ./km² αποτελεί την 2η πιο αραιοκατοικημένη περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Π.Ε. Φλώρινας είναι χαμηλό και την κατατάσσει στην 7η θέση σε επίπεδο χώρας.

Σύμφωνα με τη διάρθρωση του Α.Ε.Π., η εξόρυξη και η παραγωγή ενέργειας συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαμόρφωση ενός ποσοστού 30,5% αναφορικά με τη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα., που είναι από τα υψηλότερα στη χώρα. Ο πρωτογενής τομέας συμμετέχει με ποσοστό 14,3%, που είναι το υψηλότερο στη Δυτική Μακεδονία δείχνοντας μια εξαιρετική δυναμική, ενώ ο τριτογενής συμμετέχει με 55,2%. Κατά συνέπεια από την άποψη της σύνθεσης του Α.Ε.Π., η Π.Ε. Φλώρινας παρουσιάζει την πλέον ισορροπημένη εικόνα στη Δυτική Μακεδονία.

Η Εγνατία οδός, η οποία διέρχεται από την Δυτική Μακεδονία και η ολοκλήρωση των καθέτων αξόνων μπορούν να συμβάλλουν στην αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής, δεδομένου ότι επιτυγχάνεται η εύκολη πρόσβαση προς τα μεγάλα αστικά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας και τη γειτονική Βαλκανική με μειωμένο κόστος μεταφοράς και η αύξηση της επισκεψιμότητάς της.

Το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας τόσο στην περιοχή όσο και σε όλη την Περιφέρειας, προσφέροντας διεξόδους στην οικονομία της με την προϋπόθεση της κατάλληλης διασύνδεσης των προγραμμάτων σπουδών τους με τις προτεραιότητες της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η περαιτέρω διαφοροποίηση και ο εμπλουτισμός του παραγωγικού συστήματος της περιοχής με την ενίσχυση όλων των τομέων δραστηριότητας, η αξιοποίηση του πλούσιου φυσικού, ιστορικού και πολιτιστικού αποθέματος με αιχμή το υδάτινο δυναμικό των λιμνών και το χιονοδρομικό κέντρο της Βίγλας-Πισοδερίου, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη δράσεων εναλλακτικού τουρισμού, αποτελούν βασικές παραμέτρους για την ανάπτυξη της περιοχής.

2.1.1.2.2. Ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Π.Ε. Φλώρινας

1. Φυσική πύλη προς την Αλβανία και κυρίως την ΠΓΔΜ (FYROM).
2. Πόλος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης του τομέα.
3. Η ύπαρξη σημαντικών κοιτασμάτων λιγνίτη (αυτονομία πρώτης ύλης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας) και τα δημόσια και ιδιωτικά ορυχεία.
4. Η περιοχή διακρίνεται για την παρθένα φυσική ομορφιά, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού του πλούσιου υδάτινου και ορεινού όγκου (έξι λίμνες, Εθνικός Δρυμός) και την ύπαρξη σημαντικών πολιτιστικών στοιχείων (Βυζαντινά μνημεία, ιστορικό κέντρο, παραδοσιακούς οικισμούς πινακοθήκη, αξιόλογης μουσικής

δραστηριότητας). Τα παραπάνω χαρακτηριστικά, τα οποία μέχρι σήμερα δεν έχουν προβληθεί ικανοποιητικά καθιστούν την Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας σημαντικό τουριστικό πόλο έλξης της Περιφέρειας.

5. Η ύπαρξη χιονοδρομικού κέντρου.
6. Οι ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη του Αγροτουρισμού.
7. Η ύπαρξη Βιομηχανικής Περιοχής στα όρια του Δήμου Φλώρινας, καθώς και μεμονωμένων υποδομών αποθήκευσης και διανομής.
8. Η μακρόχρονη παρουσία τμημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή που στηρίζουν την αναπτυξιακή προσπάθεια της περιοχής.
9. Η Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας διαθέτει, λόγω του ανάγλυφου και της ύπαρξης αρκετών εκτάσεων ένα ανεπτυγμένο πρωτογενή τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στην κτηνοτροφία. Η γεωργία είναι περισσότερο ανεπτυγμένη στο βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής (Πρέσπες), με την παραγωγή της παραδοσιακής καλλιέργειας του φασολιού (ΠΟΠ). Στην υπόλοιπη περιοχή υπάρχουν καλλιέργειες αμπελιών, σιτηρών, πιπεριάς, πατάτας, καλαμποκιού και ζωοτροφών. Το υφιστάμενο δυναμικό και οι συνθήκες είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για την ανάπτυξη της Βιολογικής Κτηνοτροφίας και Γεωργίας.

3. S.W.O.T. ΑΝΑΛΥΣΗ

Ακολουθεί στη συνέχεια αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος καθώς και των ευκαιριών και απειλών που προκύπτουν, προκειμένου να εξαχθεί ο Κεντρικός και οι Ειδικοί Στόχοι του Προγράμματος.

Ειδικότερα :

Πλεονεκτήματα

- ✓ Χαρακτηρισμός της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος ως Ενεργειακού Κέντρου της Ελλάδας
- ✓ Ύπαρξη σημαντικού και εξειδικευμένου στη βιομηχανία έμψυχου ανθρώπινου δυναμικού
- ✓ Βελτίωση της προσβασιμότητας με την κατασκευή της Εγνατίας Οδού και των Καθέτων Αξόνων
- ✓ Ύπαρξη αξιόλογων τουριστικών πόρων, φυσικών οικοσυστημάτων και πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος.
- ✓ Ύπαρξη σημαντικής παραγωγής σε προϊόντα (κυρίως γεωργικά και κτηνοτροφικά) με δυνατότητα επιτόπου αξιοποίησης και βελτίωσης της προστιθέμενης αξίας τους.
- ✓ Λειτουργία Πανεπιστημιακών και Ερευνητικών δομών και φορέων

Αδυναμίες

- Επιβαρυσμένο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον στον άξονα Κοζάνης – Πτολεμαΐδας – Αμυνταίου – Φλώρινας.
- Υψηλός βαθμός εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από τις δραστηριότητες της Δ.Ε.Η. και από τον κλάδο της γούνας, σε βάρος άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων.
- Παγίωση μιας χαμηλής επιχειρηματικής κουλτούρας εξαιτίας της ανταγωνιστικής προσφοράς απασχόλησης εκ μέρους της ΔΕΗ.

- Το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας της χώρας και ειδικότερα στις ηλικίες των 18-25 ετών.
- Περιορισμένη χωρική κλίμακα ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.
- Περιορισμένος βαθμός ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων προς τη Δ.Ε.Η. (δορυφορικές δραστηριότητες).

Ευκαιρίες

- Ενίσχυση της γνώσης και ανάπτυξη τεχνογνωσίας στα ζητήματα παραγωγής και διαχείρισης ενέργειας.
- Δυνατότητες επανάχρησης εγκαταστάσεων της ΔΕΗ που τίθενται σε αργία, με ένταξη αυτών στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα.
- Ανάπτυξη οικονομικών σχέσεων με τις Βαλκανικές Χώρες και διείσδυση στη Βαλκανική αγορά.
- Ενίσχυση της θέσης της περιοχής αναφοράς ως χώρου παροχής υπηρεσιών, ανάπτυξης εμπορίου, δημιουργίας γνώσης (διαφοροποίηση, νέες τεχνολογίες, καινοτομίες),
- Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας (παραγωγή και μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, αξιοποίηση φυσικών πόρων και του πολιτισμού, ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού).

Απειλές

- Μειωμένη ελκυστικότητα για τους επισκέπτες, λόγω της συνειρμικής σύνδεσης των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας με τις δραστηριότητες της ΔΕΗ.
- Η συνέχιση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής και η πιθανή καθυστέρηση συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές και εθνικές δεσμεύσεις αναφορικά με τον περιορισμό των ρύπων του διοξειδίου του άνθρακα.
- Η μονοδιάστατη απασχόληση στην ενέργεια και στη γούνα, εγκυμονεί κινδύνους σε περιόδους ύφεσης των παραπάνω τομέων.

4. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 2007-2011

Ενδιάμεση Αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε μόνο για το Ε.Α.Π. της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης, η οποία ανατέθηκε στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) / Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας και τα πορίσματά της συνοψίζονται, μεταξύ των άλλων, ως ακολούθως :

«.....
.....

- α. Το Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος λειτουργεί γρήγορα και αποτελεσματικά και δεν υπάρχουν ασάφειες στα διαχειριστικά ζητήματα.
- β. Κατά τη διαδικασία επιλογής έργων οι προτάσεις θα πρέπει να αξιολογούνται ως προς τα κριτήρια επιλογής.
- γ. Να δίνεται έμφαση σε έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα με δημιουργία περισσότερων βιώσιμων θέσεων εργασίας.
- δ. Επαρκείς, σαφείς και πλήρεις κρίνονται οι οδηγίες που δίνονται στους Φορείς Υλοποίησης του Προγράμματος.
- ε. Πολύ καλή χαρακτηρίζεται η συνεργασία μεταξύ της πρώην Διεύθυνσης Προγραμματισμού και της ANKO Α.Ε.
- στ. Δεν διαφαίνονται ασάφειες διαχειριστικών αρμοδιοτήτων, ούτε θεσμικά ή οργανωτικά κενά που να επηρεάζουν τις προβλεπόμενες διαχειριστικές διαδικασίες του ΕΑΠ.
- ζ. Το σύστημα παρακολούθησης κρίνεται άκρως ικανοποιητικό και η προσαρμογή των εμπλεκόμενων υψηλή, με εξαίρεση σε ορισμένες περιπτώσεις τους ΟΤΑ α΄ βαθμού και λοιπούς Φορείς Υλοποίησης.
- η. Η Επιτροπή Κατανομής εμφανίζει καθυστερήσεις αναφορικά με τη λήψη αποφάσεων.
- θ. Εμφανώς ικανοποιημένοι εμφανίζονται οι Φορείς Διαχείρισης από την επάρκεια και την ποιότητα των υφιστάμενων εργαλείων και προτύπων που χρησιμοποιούνται για τις διαδικασίες διαχείρισης και παρακολούθησης του ΕΑΠ.

«.....
.....

- ι. Μεγάλη σε γενικές γραμμές κρίνεται η συμβολή της εταιρικής σχέσης στις διαδικασίες του ΕΑΠ.
- ια. Η διαδικασία σχεδιασμού – κατάρτισης του ΕΑΠ κρίνεται ικανοποιητική.
- ιβ. Το σύστημα παρακολούθησης κρίνεται άκρως ικανοποιητικό, όπως και τα πρότυπα και το πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιεί ο Σύμβουλος Διαχείρισης (Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ΑΝΚΟ).
- ιγ. Η Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Π.) του προγράμματος λειτουργεί αποτελεσματικά.
- ιδ. Η ταχύτητα ένταξης των έργων κρίνεται ικανοποιητική.
- ιε. Κατά την ένταξη των έργων λαμβάνεται υπόψη η συμπληρωματικότητα και η συμβατότητα με τον Περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό.
- ιστ. Οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και Υπηρεσιών είναι σαφώς οριοθετημένες.

.....
.....»

Αναλυτικότερα παρουσιάζεται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ** του παρόντος.

5. ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Ε.Α.Π.) ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2012 - 2016

5.1 Μεθοδολογία σύνταξης

Η σύνταξη του Σχεδίου ΕΑΠ 2012-2016 έγινε ακολουθώντας την «bottom up» προσέγγιση, με σκοπό την ενεργοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού Φορέων και πολιτών και την ενίσχυση της εταιρικής σχέσης σε τοπικό επίπεδο.

Άλλωστε η συγκεκριμένη διαδικασία εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος προβλέπεται στο ισχύον πλαίσιο υλοποίησής του και ειδικότερα στο Άρθρο 4 της από 06/02/2013 εφαρμοστικής Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με το οποίο :

«Το κάθε Ε.Α.Π. εγκρίνεται από το Περιφερειακό Συμβούλιο της αντίστοιχης Περιφέρειας, μετά από υποβολή Σχεδίου Ε.Α.Π., που συντάσσεται ύστερα από επεξεργασία των αντίστοιχων προτάσεων της Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (Π.Ε.Δ.), άλλων φορέων (επιμελητηρίων, εργατικών κέντρων, Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών κ.α.) και ιδιωτών, κατά τα οριζόμενα στην παρούσα απόφαση».

Το αποτέλεσμα της διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκε λήφθηκε υπόψη και διαμόρφωσε το τελικό κείμενο του Επιχειρησιακού Σχεδίου, το οποίο θα υποβληθεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας προς έγκριση.

Ειδικότερα :

α. Το προκαταρκτικό Κείμενο Διαβούλευσης του ΕΑΠ κοινοποιήθηκε, με την Αρ. Πρωτ. : 68057/1364/31-07-2013 επιστολή του Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας, στους ακόλουθους αποδέκτες, ενώ αναρτήθηκε και στο διαδίκτυο για συνεχή διατύπωση απόψεων :

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Βουλευτές των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας
- Πρόεδρο Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας
- Αντιπεριφερειάρχες των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας

- Αντιπεριφερειάρχη Επιχειρηματικότητας, Εμπορίου και Απασχόλησης
- Αντιπεριφερειάρχη Αναπτυξιακού Προγραμματισμού και Πρωτογενούς τομέα
- Επικεφαλείς των παρατάξεων στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας
- Περιφερειακοί Σύμβουλοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας
- Πρόεδρο της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ) Δυτικής Μακεδονίας
- Δήμαρχοι των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας
- Περιφερειακή Επιτροπή Διαβούλευσης
- Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή ΠΕΠ Δυτική Μακεδονίας
- Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
- ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας
- ΤΕΕ / Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας
- ΓΕΩΤΕΕ / Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας
- ΟΕΕ / Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας
- Επιμελητήρια (ΕΒΕ) Κοζάνης και Φλώρινας
- Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ΑΝΚΟ
- Αναπτυξιακή Φλώρινας Α.Ε. – ΑΝ.ΦΛΩ
- Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών (ΚΕ.Π.ΚΑ)
- Κέντρο Περιβάλλοντος (ΚΕ.ΠΕ) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
- Εργατικά Κέντρα Κοζάνης, Πτολεμαΐδας και Φλώρινας
- Δικηγορικοί Σύλλογοι Κοζάνης και Φλώρινας
- Ιατρικοί Σύλλογοι Κοζάνης και Φλώρινας
- Οδοντιατρικοί Σύλλογοι Κοζάνης και Φλώρινας
- Φαρμακευτικοί Σύλλογοι Κοζάνης και Φλώρινας
- Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Δυτικής Μακεδονίας
- Πολιτικά κόμματα των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας
- Σύλλογος Τουριστικών Επιχειρήσεων Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης
- Ένωση Ξενοδόχων Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας

- β. Κατά τη φάση διαβούλευσης υποβλήθηκαν, εγγράφως, αρκετές απόψεις τόσο για τη δομή όσο και για το περιεχόμενο και τη φιλοσοφία του νέου ΕΑΠ οι οποίες, αφού αξιολογήθηκαν, λήφθηκαν υπόψη στο παρόν Σχέδιο Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (ΕΑΠ).
- γ) Το ίδιο θα γίνει και με τη νέα διαβούλευση που θα προκύψει για το παρόν Σχέδιο ΕΑΠ προκειμένου να υποβληθεί, στη συνέχεια, στο Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας για έγκριση.
- δ) Μετά την έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, θα ακολουθήσει **νέα φάση δημοσιοποίησης** με στόχο:
- ✓ *Την ενημέρωση των Φορέων και των πολιτών των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας για το περιεχόμενο του εγκεκριμένου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) 2012-2016 και για τη δυνατότητα που έχουν προκειμένου να αξιοποιήσουν το νέο πρόγραμμα.*
 - ✓ *Τη δημοσιοποίηση των διαδικασιών και του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής.*

Σημειώνεται ότι, το Ε.Α.Π. θα εγκριθεί αρχικά σε επίπεδο Αξόνων, Μέτρων και Δράσεων, σύμφωνα με την παρουσιασθείσα διαδικασία και στη συνέχεια θα ενταχθούν τα έργα / ενέργειες / υπηρεσίες κλπ., σε εφαρμογή των προβλεπόμενων διαδικασιών στην ισχύουσα Υπουργική Απόφαση.

Οι δράσεις που θα επιλεγούν, θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους και τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος αλλά και τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Η διαδικασία υποβολής προτάσεων και η παρακολούθηση, σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος, προβλέπονται στην υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

5.2 Γενικά

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Ε.Α.Π. 2012–2016 λαμβάνει υπόψη :

- α. Την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος κατά την προηγούμενη περίοδο..
- β. Τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από τη συνεχιζόμενη δημοσιονομική κρίση και την επίδρασή της στην περιοχή ενδιαφέροντος.
- γ. Την αναπτυξιακή κατάσταση της περιοχής.
- δ. Την έντονη ανεργία που δυναμιτίζει το μέλλον της Δυτικής Μακεδονίας ως σύνολο.
- ε. Τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε.
- στ. Την εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του προγράμματος 2007 – 2011 καθώς και τις ανάγκες που θα πρέπει να καλυφθούν.
- ζ. Τον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό σε Εθνικό, Περιφερειακό και επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας και Δήμων για τα έτη 2014-2020.
- η. Την ανάγκη συμπληρωματικότητας του προγράμματος με άλλα προγράμματα που υλοποιούνται ή σχεδιάζονται για την περιοχή π.χ. νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, νέο ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας, Νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα Υπουργείων που αφορούν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τάσεις ιδιωτικών επενδύσεων κ.λπ.
- θ. Τα αποτελέσματα του αναπτυξιακού σχεδιασμού που υλοποιήθηκε στο σύνολο της περιοχής κατά την τέταρτη προγραμματική περίοδο (2007-2013).
- ι. Το υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη Μεταλιγνιτική Περίοδο.
- ια. Το προωθούμενο Σύμφωνο Στήριξης της επιχειρηματικότητας.
- ιβ. Το περιεχόμενο των Χωροταξικών Σχεδίων για τη βιομηχανία, τον τουρισμό, τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και τις ορεινές περιοχές.
- ιγ. Το υπό εκπόνηση νέο Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφερειακού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας του οποίου η περιοχή εφαρμογής του Ε.Α.Π. αποτελεί υποσύνολο.

- ιδ. Οποιαδήποτε άλλη έρευνα ή μελέτη έχει εκπονηθεί για την περιοχή εφαρμογής και έχει εκτιμηθεί ότι θα συμβάλλει στην κατάρτιση ενός αποτελεσματικού Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- ιε. Το Ν.2446/96, άρθρο 20 (θεσμοθέτηση του ΕΑΠ)
- ιστ. Το Άρθρο 40 του Ν. 4062/12 (αύξηση ποσοστού του ΕΑΠ από 0,4% σε 0,5% επί του κύκλου εργασιών της ΔΕΗ)
- ιζ. Την υπ' αριθμ. Δ5/ΗΛ/Β/Φ5.179/οικ.2284/2013 (ΦΕΚ – 400Β/22-2-2013) Απόφαση Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

5.3 Βασικές παράμετροι του Επιχειρησιακού Σχεδίου

Βασικές παράμετροι του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι :

- α) Στην παρούσα φάση το πρόγραμμα παρουσιάζεται ως ενιαίο για την περιοχή ενδιαφέροντος και, εφόσον από τη διαβούλευση προκύψουν πιθανά διαφορετικοί στόχοι μεταξύ των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας θα διαμορφωθούν δύο (2) Υποπρογράμματα, ένα για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, με διαφορετικές στοχεύσεις.

Σε οποιαδήποτε όμως περίπτωση, τα αναλογούντα ποσά θα κατανέμονται ανά Περιφερειακή Ενότητα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση και η διαχείρισή τους θα παρακολουθείται διακριτά.

Στόχος είναι η διατήρηση της αναγκαίας ισορροπίας όσον αφορά τη λογική θεσμοθέτησης του Ε.Α.Π., η αυταπόδεικτη ανάγκη συνολικού σχεδιασμού χωρίς διοικητικούς φραγμούς μεταξύ των Δήμων και η ανάγκη υλοποίησης από Φορείς π.χ. Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ κλπ. έργων, ενεργειών και υπηρεσιών που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα αλλά χωροθετούνται μονοσήμαντα ανάλογα με τη χωροθέτηση του Φορέα Υλοποίησης και έχουν επίπτωση στην ευρύτερη περιοχή που αποτελεί έναν ανοικτό και προσβάσιμο κοινωνικό και οικονομικό χώρο.

- β) Η κατανομή των πόρων σε επιλεγμένους στόχους- παρεμβάσεις που θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά και πολλαπλασιαστικά με τα υφιστάμενα και σχεδιαζόμενα προγράμματα.

- γ) Η στοχευμένη επιλογή έργων που καλύπτουν τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος π.χ. έργα περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής θα πρέπει να υλοποιούνται κατά βάση στους λιγνιτικούς Δήμους και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ύστερα από τεκμηρίωση της ανάγκης, στους μη λιγνιτικούς Δήμους.
- δ) Η κατανομή σημαντικών ποσών σε δράσεις στήριξης και ενίσχυσης του παραγωγικού περιβάλλοντος στην περιοχή ενδιαφέροντος (οριζόντιες δράσεις υποστήριξης, στήριξη ιδιωτικής επιχειρηματικότητας, στήριξης υποδομών ανάπτυξης παραγωγών δραστηριοτήτων κλπ.) με βασικό στόχο τη διαφοροποίηση, την εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας, την καινοτομία και τη συμπληρωματικότητα με τον τομέα της ενέργειας.
- στ) Η πρόβλεψη των αναγκαίων υποστηρικτικών και οριζόντιων δράσεων καθώς και υπηρεσιών / μελετών που συμβάλλουν στη βελτίωση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού.
- ζ) Η ολοκλήρωση των έργων – γέφυρες της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου. Τα έργα αυτά θα ενταχθούν στο νέο Ε.Α.Π. με απόφαση των αρμόδιων επιπέδων λήψης απόφασης ήτοι της Επιτροπής Παρακολούθησης και στη συνέχεια, του Περιφερειακού Συμβουλίου.
- η) Η διεύρυνση / διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης τόσο στον ενεργειακό όσο και στους άλλους τομείς της οικονομίας σε σχέση και με την μεταλιγνιτική περίοδο.
- θ) Η στήριξη Ειδικών Ομάδων πληθυσμού και η ενσωμάτωσή τους στον κοινωνικό ιστό της περιοχής παρέμβασης, π.χ. ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Προτείνεται ποσόστωση 3-5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.

- ι) Η στήριξη του ερασιτεχνικού αθλητισμού.

Προτείνεται ποσόστωση κατά μέγιστο μέχρι 1% επί του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.

- ια) Η υιοθέτηση του ποσού των 150.000,00€ ως ελάχιστος προϋπολογισμός ένταξης τεχνικού έργου στο Πρόγραμμα, με στόχο τη δημιουργία ορατού αναπτυξιακού αποτελέσματος.

- ιβ) Η ένταξη διαδημοτικών έργων.

- ιγ) Η ένταξη έργων που προωθούν την καινοτομία, την έρευνα και γενικά την ανταγωνιστικότητα της περιοχής.

5.4 Κεντρικός Στόχος – Ειδικό Στόχοι - Άξονες

Παίρνοντας υπόψη τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε καθώς και τα δεδομένα που παρουσιάστηκαν και διαμορφώνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να αναδειχθούν και να υποστηριχθούν οι προοπτικές της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος ως

Κεντρικός Στόχος του προγράμματος ορίζεται *«η ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης βασισμένης στη γνώση, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή εφαρμογής».*

Ειδικότερα, η επιχειρηματικότητα και η απασχόληση θα προωθηθούν με τη στήριξη και ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων που έχουν σχέση με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, την ενέργεια και το περιβάλλον και τις ευκαιρίες που αναδύονται. Η επιχειρηματική δραστηριότητα, στις παρούσες συνθήκες, προβάλλει ως η μόνη διέξοδος για να εισέλθει η περιοχή σε αναπτυξιακή τροχιά, δεδομένου ότι ο δημόσιος τομέας δεν αποτελεί λύση.

Ο ανωτέρω Κεντρικός Στόχος εξειδικεύεται με τους ακόλουθους **Ειδικούς Στόχους**:

1. Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον.
2. Προώθηση επενδύσεων που εμπλουτίζουν το παραγωγικό σύστημα της τοπικής οικονομίας.
3. Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, ενίσχυση της απασχόλησης και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
4. Ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες.
5. Βελτίωση του περιεχομένου και των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Οι **Άξονες Παρέμβασης** που προωθούν την υλοποίηση των παραπάνω Ειδικών Στόχων περιγράφονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ – ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της απασχόλησης βασισμένης στη γνώση, βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή εφαρμογής

Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικής δραστηριότητας με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

Πρώθηση επενδύσεων που εμπλουτίζουν το παραγωγικό σύστημα της τοπικής οικονομίας

Βελτίωση του περιεχομένου και των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων

Ανάδειξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με ταυτόχρονη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις υφιστάμενες ανθρωπογενείς δραστηριότητες

Αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής, ενίσχυση της απασχόλησης και διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής

5.5 Εξειδίκευση προγράμματος

Για την επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης υποδιαιρείται σε επτά (7) Άξονες Προτεραιότητας οι οποίοι με τη σειρά τους περιλαμβάνουν Μέτρα και Ενέργειες / Έργα / Υπηρεσίες που τους εξειδικεύουν.

Άξονες παρέμβασης :

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

Μέτρα κατά Άξονα

Οι ανωτέρω Άξονες αναλύονται σε επιμέρους Μέτρα ως εξής:

Άξονας 1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011

Μέτρο 1.1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 – έργα γέφυρες

Άξονας 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος

Μέτρο 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια

Άξονας 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

Μέτρο 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

Άξονας 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

Μέτρο 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής

Μέτρο 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού

Μέτρο 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

Μέτρο 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών

Άξονας 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού

Μέτρο 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Μέτρο 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.

Άξονας 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο

Το περιεχόμενο του Άξονα εξειδικεύεται στο υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο και θα ενταχθεί στο υπόψη πρόγραμμα μετά την έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας.

Άξονας 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση

Μέτρο 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού

Μέτρο 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος

Τα Μέτρα του 1ου Άξονα αποβλέπουν στην ομαλή μετάβαση από το 3^ο στο 4^ο Ε.Α.Π. ολοκληρώνοντας τις παρεμβάσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τα Μέτρα του 2^{ου} Άξονα έχουν σαν βασικό στόχο τη ενίσχυση της παραγωγικής δομής και της ανάπτυξης της περιοχής μέσω της οριζόντιας στήριξης καθώς και της στήριξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και δημιουργίας θετικού επενδυτικού κλίματος. Επιδιωκόμενα αποτελέσματα είναι η συμβολή στην αύξηση του εισοδήματος και στην καταπολέμηση της ανεργίας και ταυτόχρονα η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε όλους τους τομείς της οικονομίας με προτεραιότητα στον τομέα της ενέργειας και στη διαχείριση - αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Τα Μέτρα του 3^{ου} Άξονα στοχεύουν στην ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος, προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις της εποχής και να εκμεταλλευτεί, κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τόσο τις ευκαιρίες που προσφέρονται μέσα από το ίδιο το πρόγραμμα όσο και αυτές που παρουσιάζονται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων περιφερειακού ή εθνικού χαρακτήρα.

Τα Μέτρα του 4^{ου} Άξονα αποσκοπούν στην προστασία και βελτίωση των παραμέτρων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, καθώς επίσης και στην ενίσχυση του πλέγματος των υποδομών που συνθέτουν τον τομέα της ποιότητας ζωής και της πρόνοιας, με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Τα Μέτρα του 5^{ου} Άξονα αφορούν στον πολιτισμό και στον τουρισμό καθώς μπορούν να συνεισφέρουν στην αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής σε συνδυασμό και με τη σημερινή πολιτιστική δραστηριότητα.

Με τον 6^ο Άξονα υιοθετούνται για πρώτη φορά δράσεις και ενέργειες στήριξης μετάβασης της περιοχής στη μεταλιγνιτική περίοδο.

Ο 7^{ος} Άξονας περιλαμβάνει υποστηρικτικές δράσεις για την καλύτερη προετοιμασία και υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιοχής καθώς επίσης δράσεις στήριξης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και δημοσιοποίησης του προγράμματος.

5.6 Συσχετισμός και συμπληρωματικότητα Μέτρων του 4^{ου} Ε.Α.Π. με άλλα προγράμματα

Η στοχοθεσία και το περιεχόμενο των Μέτρων του προγράμματος έχουν άμεση συνέργια και συμπληρωματικότητα με το υπό διαμόρφωση νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας για την περίοδο 2014 – 2020, καθώς και με τα νέα

Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020.

Η συσχέτιση των Μέτρων του προγράμματος γίνεται με τους Θεματικούς Στόχους του νέου ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας και το περιεχόμενο των Εθνικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΕΠ) και όχι με τα αντίστοιχα μέτρα τους, επειδή κατά την περίοδο σύνταξης του παρόντος δεν είχαν ακόμη διαμορφωθεί.

Συγκεκριμένα, οι Θεματικοί Στόχοι του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας 2014 – 2020 είναι οι ακόλουθοι:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ).
4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς.
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου.
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων.
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών.
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων.
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας.
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση.
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.
12. Προώθηση της Αγροτικής Ανάπτυξης και ενίσχυση της συμβολής της στην περιφερειακή οικονομία.

Επίσης, τα Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΕΠ) της περιόδου 2014 – 2020 είναι τα εξής:

- Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία

- Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη
- Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση
- Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα
- Αγροτική Ανάπτυξη
- Θάλασσα και Αλιεία
- Τεχνική Βοήθεια
- Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 : ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ – ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΆΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

4 ^ο Ε.Α.Π. (2012-2016)	ΠΕΠ 2014-2020	ΕΕΠ 2014 - 2020
ΑΞΟΝΑΣ 1	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΑΠ 2007 – 2011	
ΜΕΤΡΟ 1.1	Συσχέτιση με παρεμβάσεις του ΠΕΠ 2014 – 2020 αναλόγου περιεχομένου	Συσχέτιση με παρεμβάσεις των ΕΕΠ αναλόγου περιεχομένου
ΑΞΟΝΑΣ 2	ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
ΜΕΤΡΟ 2.1	Θ.Σ. 3 και 12	Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία» & Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη»
ΜΕΤΡΟ 2.2	Θ.Σ. 1, 2, 3 και 12	Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία» & Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη»
ΑΞΟΝΑΣ 3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
ΜΕΤΡΟ 3.1	Θ.Σ. 10	Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση»
ΜΕΤΡΟ 3.2	Θ.Σ. 10	Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση»
ΜΕΤΡΟ 3.3	Θ.Σ. 1, 2, και 10	Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία» & Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση»
ΑΞΟΝΑΣ 4	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ), ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	
ΜΕΤΡΟ 4.1	Θ.Σ. 4, 5, και 6	Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»
ΜΕΤΡΟ 4.2	Θ.Σ. 4, 5, και 6	Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»

METPO 4.3	Θ.Σ. 6, 7, και 9	Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»
METPO 4.4	Σύνολο των Θ.Σ.	Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»
ΑΞΟΝΑΣ 5	ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	
METPO 5.1	Θ.Σ. 1, 2, 3 και 12	Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία»
METPO 5.2	Θ.Σ. 1, 2, 3 και 12	Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία»
ΑΞΟΝΑΣ 6	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	
	Σύνολο των Θ.Σ.	Σύνολο των ΕΕΠ
ΑΞΟΝΑΣ 6	ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ	
METPO 7.1	«Τεχνική Βοήθεια» του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας	Ε.Π. «Τεχνική Βοήθεια»
METPO 7.2	«Τεχνική Βοήθεια» του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας	Ε.Π. «Τεχνική Βοήθεια»

5.7 Χρηματοδοτικό πλαίσιο

Το ΕΑΠ είναι ένα πενταετές μονοταμειακό πρόγραμμα.

Με βάση την αξιολόγηση των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων, την 1^η Απόφαση Κατανομής για το έτος 2012, την προεκτιμώμενη ετήσια αναπροσαρμογή του παραπάνω ποσού και την πρόβλεψη για τα έτη 2012-2016, το ύψος των πόρων του νέου προγράμματος εκτιμάται ότι θα ανέλθει :

α. Για την Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης στα 110,00 εκατ. €

β. Για την Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας στα 28,00 εκατ. €

Σύνολο πόρων	138,00εκατ. €
---------------------	----------------------

Σχεδιασμός του προγράμματος με

προσαύξηση 15% ≈ 20,00 εκατ. €

Σύνολο πόρων σχεδιασμού	158,00εκατ. €
--------------------------------	----------------------

ΣΗΜ. : Ηδη για το 2012, η Επιτροπή Κατανομής κατένειμε

- για την Π.Ε. Κοζάνης ≈ 20,5 εκατ. €
- για την Π.Ε. Φλώρινας ≈ 5,3 εκατ. €

Βάσει του ποσού αυτού γίνεται η κατανομή του προϋπολογισμού του προγράμματος σε Άξονες, Μέτρα, Δράσεις και στη συνέχεια θα εξειδικευτεί σε Έργα / ενέργειες / υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων των μελετών.

5.8 Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες κατά Άξονα και Μέτρο

ΠΙΝΑΚΑΣ 10 : ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (χιλ. ευρώ)		Ποσοστιαία Κατανομή ανά Άξονα
ΑΞΟΝΑΣ 1 <i>Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011</i>	10.000	6,33%
ΑΞΟΝΑΣ 2 <i>Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος</i>	52.000	32,91%
ΑΞΟΝΑΣ 3 <i>Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού</i>	23.000	14,56%
ΑΞΟΝΑΣ 4 <i>Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής.</i>	40.000	25,32%
ΑΞΟΝΑΣ 5 <i>Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.</i>	5.000	3,16%
ΑΞΟΝΑΣ 6 <i>Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο</i>	12.200	7,72%
ΑΞΟΝΑΣ 7 <i>Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση</i>	15.800	10,00%
ΣΥΝΟΛΟ	158.000	100,00%

ΣΗΜ. : Στον Άξονα 6 περιλαμβάνονται δράσεις που προβλέπονται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο από αυτές που δεν θα υλοποιηθούν από τους λοιπούς Άξονες του προγράμματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11 : ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΑΞΟΝΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΟ

Ποσά σε χιλ. €

ΑΞΟΝΑΣ 1 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΑΠ 2007-2011	10.000	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 1.1 : Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 – έργα γέφυρες</i>	<i>10.000</i>	<i>100%</i>	<i>6,33%</i>
ΑΞΟΝΑΣ 2 ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	52.000	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος</i>	<i>29.000</i>	<i>55,77%</i>	<i>18,35%</i>
<i>Μέτρο 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια</i>	<i>23.000</i>	<i>44,23%</i>	<i>14,56%</i>
Αξονας 3 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	23.000	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης</i>	<i>16.000</i>	<i>69,56%</i>	<i>10,13%</i>
<i>Μέτρο 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού</i>	<i>2.000</i>	<i>8,70%</i>	<i>1,27%</i>
<i>Μέτρο 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον</i>	<i>5.000</i>	<i>21,74%</i>	<i>3,16%</i>
Αξονας 4 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ), ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.	40.000	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής</i>	<i>23.000</i>	<i>57,50%</i>	<i>14,57%</i>
<i>Μέτρο 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού.</i>	<i>2.000</i>	<i>5,00%</i>	<i>1,27%</i>
<i>Μέτρο 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.</i>	<i>10.000</i>	<i>25,00%</i>	<i>6,32%</i>
<i>Μέτρο 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών</i>	<i>5.000</i>	<i>12,50%</i>	<i>3,16%</i>

Άξονας 5 ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	5.000	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας.</i>	1.500	30,00%	0,95%
<i>Μέτρο 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.</i>	3.500	70,00%	2,21%
Άξονας 6 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	12.200	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 6.1 : Σύνολο έργων</i>	12.200	100,00%	7,72%
Άξονας 7 ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ	15.800	Μερικό %	Επί συνόλου %
<i>Μέτρο 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού</i>	12.600	79,75%	7,98%
<i>Μέτρο 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος</i>	3.200	20,25%	2,02%

5.9 Συγκεντρωτικοί και αναλυτικοί πίνακες με ετήσια κατανομή

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

ΑΞΟΝΑΣ 1 : ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ Ε.Α.Π. 2007-2014

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
1.1.	Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 – έργα γέφυρες	10.000,00	100	0,00	0	0,00	0	5.000,00	50	3.000,00	30	2.000,00	20
ΣΥΝΟΛΟ		10.000,00	100	0,00	0	0,00	0	5.000,00	50	3.000,00	30	2.000,00	20

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

ΑΞΟΝΑΣ 2 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
2.1.	Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος	29.000,00	55,77	0,00	0	0,00	0	5.800,00	20	11.600,00	40	11.600,00	40
2.2	Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια	23.000,00	44,23	0,00	0	0,00	0	4.600,00	20	9.200,00	40	9.200,00	40
ΣΥΝΟΛΟ		52.000,00	100	0,00	0	0,00	0	10.400,00	20	20.800,00	40	20.800,00	40

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ
ΑΞΟΝΑΣ 3 : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
3.1.	Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης	16.000,00	69,56	0,00	0	0,00	0	3.200,00	20	6.400,00	40	6.400,00	40
3.2	Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού	2.000,00	8,70	0,00	0	0,00	0	400,00	20	800,00	40	800,00	40
3.3	Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον	5.000,00	21,74	0,00	0	0,00	0	1.000,00	20	2.000,00	40	2.000,00	40
ΣΥΝΟΛΟ		23.000,00	100	0,00	0	0,00	0	4.600,00	20	9.200,00	40	9.200,00	40

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

ΑΞΟΝΑΣ 4 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ), ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
4.1.	Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής	23.000,00	57,50	0,00	0	0,00	0	4.600,00	20	9.200,00	40	9.200,00	40
4.2	Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού	2.000,00	5,00	0,00	0	0,00	0	400,00	20	800,00	40	800,00	40
4.3	Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.	10.000,00	25,00	0,00	0	0,00	0	2.000,00	20	4.000,00	40	4.000,00	40
4.4	Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών	5.000,00	12,50	0,00	0	0,00	0	1.000,00	20	2.000,00	40	2.000,00	40
ΣΥΝΟΛΟ		40.000,00	100	0,00	0	0,00	0	8.000,00	20	16.000,00	40	16.000,00	40

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ
ΑΞΟΝΑΣ 5 : ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
5.1.	<i>Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας.</i>	1.500,00	30,00	0,00	0	0,00	0	300,00	20	600,00	40	600,00	40
5.2.	<i>Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος</i>	3.500,00	70,00	0,00	0	0,00	0	700,00	20	1.400,00	40	1.400,00	40
ΣΥΝΟΛΟ		5.000,00	100	0,00	0	0,00	0	1.000,00	20	2.000,00	40	2.000,00	40

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

ΑΞΟΝΑΣ 6 : ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
6.1.	Σύνολο έργων	12.200,00	100	0,00	0	0,00	0	2.440,00	20	4.880,00	40	4.880,00	40
ΣΥΝΟΛΟ		12.200,00	100	0,00	0	0,00	0	2.440,00	20	4.880,00	40	4.880,00	40

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ ΑΝΑ ΜΕΤΡΟ

ΑΞΟΝΑΣ 7 : ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ

Ποσά
σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
7.1.	Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού	12.600,00	79,75	0,00	0	0,00	0	3.780,00	30	4.410,00	35	4.410,00	35
7.2	Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος	3.200,00	20,25	0,00	0	0,00	0	960,00	30	1.120,00	35	1.120,00	35
ΣΥΝΟΛΟ		15.800,00	100	0,00	0	0,00	0	4.740,00	30	5.530,00	35	5.530,00	35

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ

Ποσά σε
χιλ. €.

Α/Α	ΜΕΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ									
				2012		2013		2014		2015		2016	
1	2	3	%	4	%	5	%	6	%	7	%	8	%
1	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΑΠ 2007-2011 – ΕΡΓΑ ΓΕΦΥΡΕΣ	10.000,00	6,33	0,00	0	0,00	0	5.000,00	50	3.000,00	30	2.000,00	20
2	ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	52.000,00	32,91	0,00	0	0,00	0	10.400,00	20	20.800,00	40	20.800,00	40
3	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	23.000,00	14,56	0,00	0	0,00	0	4.600,00	20	9.200,00	40	9.200,00	40
4	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ), ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	40.000,00	25,32	0,00	0	0,00	0	8.000,00	20	16.000,00	40	16.000,00	40
5	ΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	5.000,00	3,16	0,00	0	0,00	0	1.000,00	20	2.000,00	40	2.000,00	40
6	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	12.200,00	7,72	0,00	0	0,00	0	2.440,00	20	4.880,00	40	4.880,00	40
7	ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ	15.800,00	10,00	0,00	0	0,00	0	4.740,00	30	5.530,00	35	5.530,00	35
ΣΥΝΟΛΟ		158.000,00	100	0,00		0,00		36.180,00		61.410,00		60.410,00	
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΤΟΣ		100%		0		0		22,90		38,87		38,23	

5.10 Διαδικασία επιλογής και υλοποίησης των έργων

Μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Σχεδίου από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας, θα ακολουθήσει η διαδικασία ένταξης έργων και ενεργειών στο εγκεκριμένο πλέον Πρόγραμμα.

Σε οποιαδήποτε περίπτωση, τα έργα (με την ευρεία έννοια) που θα επιλεγούν θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους και τη φιλοσοφία θεσμοθέτησης του προγράμματος αλλά και τις προϋποθέσεις που αναφέρθηκαν σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Προκειμένου μάλιστα να εφαρμοστεί η αποτελεσματικότερη δυνατή διαδικασία, έγινε αξιολόγηση της ήδη εφαρμοσθείσας, σύμφωνα με την οποία :

5.10.1. Βασικές διαπιστώσεις

Από την εφαρμοσθείσα διαδικασία, διαπιστώθηκαν τα παρακάτω :

- α) Οι φάσεις υλοποίησης του προγράμματος ήταν διακριτές.
- β) Η διαδικασία ήταν σχετικά εύκολη και κατανοητή.
- γ) Τα έντυπα του προγράμματος ήταν τα απολύτως αναγκαία και είχαν σαφήνεια.
- δ) Η τακτική και ανάλογα με τις ανάγκες συνεδρίαση της Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών και η υλοποίηση των αποφάσεων της ήταν ικανοποιητική.
- ε) Το Γραφείο Τέλους Ανάπτυξης και η Δ/ση Προγραμματισμού λειτούργησαν συνεργατικά και αποτελεσματικά.
- στ) Η ΔΕΗ είχε, γενικά, διαθέσιμους πόρους και οι εκταμιεύσεις, με βάση τις πιστοποιήσεις, είχαν ομαλή ροή εκτός από τα τελευταία χρόνια.
- ζ) Η εφαρμοσθείσα διαδικασία διασφάλισε τη συνευθύνη των αποφάσεων που αφορούν στο πρόγραμμα.
- η) Η πολύ καλή συνεργασία της Γραμματείας του προγράμματος και της Δ/σης Προγραμματισμού με τον Σύμβουλο Διαχείρισης, δηλαδή την Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ANKO, συνέδραμε θετικά στην πορεία του προγράμματος.
- θ) Το σύστημα παρακολούθησης (software) που ανέπτυξε ο Σύμβουλος Διαχείρισης (ANKO) για το πρόγραμμα, κρίνεται πολύ καλό.

- ι) Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επ. Παρακολούθησης (Ε.Π.), έθεσε τους αναγκαίους κανόνες και έδρασε αποτελεσματικά.
- ια) Δεδομένου ότι είναι δυνατόν ο Προτείνων Φορέας να μην αποτελεί ταυτόχρονα και Φορέα Υλοποίησης τροποποιήθηκε, στο σημείο αυτό, το Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ).

Με τον τρόπο αυτό, ο Προτείνων Φορέας έχει τη δυνατότητα να ονοματίζει το Φορέα που θα αναλάβει την υλοποίηση του έργου, σε περίπτωση ένταξης (Υπόδειγμα ΤΔΕ υπάρχει στο Παράρτημα του παρόντος)

5.10.2. Προτεινόμενη διαδικασία

Φάση 1 : Διαδικασία ένταξης έργου

- α) Συμπλήρωση Τεχνικού Δελτίου Έργου (Τ.Δ.Ε.).
- β) Συνυπογραφή του Τ.Δ.Ε. από τον Εκπρόσωπο του Φορέα Υλοποίησης και τον Συντάξαντα.
- γ) Λήψη απόφασης από το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο, για υποβολή της Πρότασης στο πρόγραμμα.
- δ) Κατάθεση Τ.Δ.Ε. στο Γραφείο Τέλους Ανάπτυξης.
- ε) Αξιολόγηση από τον Σύμβουλο Διαχείρισης και συμπλήρωση του Δελτίου Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων (Δ.Ε.Ε.Κ.)
- στ) Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης (Ε.Π.) για εισήγηση ένταξης ή απόρριψης.
- ζ) Εισήγηση προς το Περιφερειακό Συμβούλιο.
- η) Απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου.
- θ) Έγγραφο από τον Περιφερειάρχη, ως Πρόεδρο της Ε.Π., για οριστική ένταξη στο πρόγραμμα ή απόρριψη της πρότασης.

Φάση 2 : Κατασκευή / Υλοποίηση (κύρια για έργα δημοσίου χαρακτήρα)

- α) Δημοσιοποίηση
- β) Αξιολόγηση προσφορών
- γ) Απόφαση ανάθεσης
- δ) Υπογραφή σύμβασης
- ε) Έναρξη υλοποίησης του έργου
- στ) Τμηματική πιστοποίηση
- ζ) Τμηματική πληρωμή
- η) Ολοκλήρωση – αποπληρωμή του έργου

Φάση 3 : Πληρωμές

- α) Πιστοποιήσεις υπογεγραμμένες από την Προϊσταμένη Αρχή και τον Επιβλέποντα Μηχανικό του έργου ή άλλο αντίστοιχο όργανο (σε ειδικό έντυπο πιστοποίησης)
- β) Θεωρήσεις πιστοποιήσεων από την Επιτροπή Ελέγχου και Παραλαβής Έργων
- γ) Έγγραφο από το Γραφείο Τέλους Ανάπτυξης προς ΔΕΗ/ΛΚΔΜ / Δνση Οικονομικού για καταβολή των ποσών με συνημμένες τις πιστοποιήσεις των παραγράφων 3.α και 3.β.
- δ) Πληρωμές από ΔΕΗ.

6. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΡΓΩΝ

Παρακάτω αναφέρονται τα ενδεικτικά κριτήρια επιλογής έργων, για ένταξη στο ΕΑΠ 2012-2016.

1. *Κάλυψη της φιλοσοφίας του προγράμματος*
2. *Μέγεθος (εμβέλεια) έργου (ελάχιστο ύψος προϋπολογισμού τεχνικού έργου το ποσό των 150.000,00€).*
3. *Τα έργα πρέπει να έχουν το χαρακτήρα ολοκληρωμένων και λειτουργικά αυτοτελών και όχι αποσπασματικών παρεμβάσεων και ενεργειών.*
4. *Προτεραιότητα δίνεται στην περιοχή που επηρεάζεται από τη δράση της ΔΕΗ και προσδιορίζεται στην ισχύουσα Υπ. Απόφαση.*
5. *Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό.*
6. *Συμπληρωματικότητα και συμβατότητα με τον Τοπικό και Περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό και επιχειρησιακό προγραμματισμό.*
7. *Βαθμός ωριμότητας / ετοιμότητας της Πρότασης.*
8. *Πληρότητα και αξιοπιστία του Τεχνικού Δελτίου Έργου (Τ.Δ.Ε.).*
9. *Αξιοπιστία – ικανότητα Φορέα Υλοποίησης (Φ.Υ.) σε σχέση με την υποβαλλόμενη Πρόταση.*

7. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Η προετοιμασία και υλοποίηση του Ε.Α.Π. 2012-2016, γίνεται με σειρά ενεργειών που έχουν διακριτά στάδια και υπακούουν σε μία λογική αλληλουχία φάσεων, όπως παρακάτω :

Φάση σχεδιασμού

1. Διατύπωση αρχικών σκέψεων για το νέο Ε.Α.Π.
2. Ενημέρωση Φορέων, εκπροσώπων και πολιτών επί των αρχικών σκέψεων (Αρχικό Σχέδιο του Ε.Α.Π.)
3. Σύνταξη Σχεδίου του νέου Ε.Α.Π.
4. Ενημέρωση φορέων, εκπροσώπων και πολιτών επ' αυτού
5. Διατύπωση απόψεων από τους Φορείς που προβλέπονται στην Υπουργική Απόφαση (Άρθρο 4)
6. Οριστικοποίηση σχεδίου Ε.Α.Π., λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις των Φορέων
7. Συνεχής ενημέρωση των τοπικών φορέων
8. Συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας για διασφάλιση της συμπληρωματικότητας
9. Παρουσίαση, συζήτηση και έγκριση από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας (συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων ένταξης).

Προπαρασκευαστική φάση υλοποίησης

1. Σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης (Ε.Π.)
2. Ορισμός της Επιτροπής Ελέγχου Εργων (Ε.Ε.Ε.)
3. Πρόσληψη Συμβούλου Διαχείρισης (Σ.ΔΧΣΗΣ)
4. Υλοποίηση πιθανών διορθωτικών παρεμβάσεων στο Σύστημα Διοίκησης του προγράμματος
5. Σύνταξη και έγκριση Κανονισμού Λειτουργίας της Ε.Π. (επικαιροποίηση ισχύοντος)
6. Προετοιμασία εντύπων υλοποίησης του προγράμματος
 - Έντυπο Οριστικής Ένταξης στο πρόγραμμα (ολοκληρώθηκε)

- Έντυπο Πιστοποίησης (ολοκληρώθηκε)
- Έντυπο Θεώρησης Πιστοποίησης Εργασιών (ολοκληρώθηκε)

Φάση υλοποίησης

1. Υποβολή προτάσεων για ένταξη έργων / ενεργειών, από τους Φορείς Υλοποίησης (Φ.Υ.)
2. Ένταξη έργων στο Ε.Α.Π.
3. Υλοποίηση – πληρωμές
4. Συνεχής αξιολόγηση του προγράμματος
5. Τελική αξιολόγηση του προγράμματος

8. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η αξιολόγηση και η παρακολούθηση της εφαρμογής του Προγράμματος προϋποθέτει τη χρήση δεικτών, οι οποίοι μπορεί να είναι είτε ποσοτικοί είτε ποιοτικοί, ανάλογα με το είδος των παρεμβάσεων.

Επίσης, οι δείκτες αξιολόγησης διακρίνονται σε δείκτες εκρών, οι οποίοι αποτυπώνουν το άμεσο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων του προγράμματος και σε δείκτες επιπτώσεων οι οποίοι απεικονίζουν τις ευρύτερες επιπτώσεις στα μακροοικονομικά μεγέθη της περιοχής.

Οι δείκτες οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν κατά την αξιολόγηση των παρεμβάσεων του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος (Ε.Α.Π.) Νομού Κοζάνης κατά Υποπρόγραμμα και Μέτρο, παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΩΣΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
Αξονας 1 Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007-2011 - έργα γέφυρες	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση έργων ΕΑΠ 2007 – 2011 – έργα γέφυρες 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός παρεμβάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Μόνιμες θέσεις εργασίας Εποχικές θέσεις εργασίας Διατήρηση υφισταμένων θέσεων εργασίας
Αξονας 2 Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος	<ul style="list-style-type: none"> Υποδομές και δομές στήριξης του Παραγωγικού Περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός παρεμβάσεων σε αγροτικές υποδομές Αριθμός παρεμβάσεων σε επιχειρηματικές – τουριστικές υποδομές Αριθμός παρεμβάσεων ενίσχυσης δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας 	<ul style="list-style-type: none"> Μόνιμες θέσεις εργασίας Εποχικές θέσεις εργασίας Διατήρηση υφισταμένων θέσεων εργασίας
	<ul style="list-style-type: none"> Στήριξη των ιδιωτικών επενδύσεων με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός νέων επιχειρήσεων ή επεκτάσεων επιχειρήσεων Αριθμός εκσυγχρονισμένων επιχειρήσεων Αριθμός νέων προϊόντων ή υπηρεσιών Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων 	<ul style="list-style-type: none"> Μόνιμες θέσεις εργασίας Εποχικές θέσεις εργασίας Διατήρηση υφισταμένων θέσεων εργασίας
Αξονας 3 Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης 	<ul style="list-style-type: none"> Νέες υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης Βελτίωση - εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης 	<ul style="list-style-type: none"> Βαθμός ικανοποίησης υποδομών εκπαίδευσης
	<ul style="list-style-type: none"> Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού 	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης Αριθμός καταρτιζομένων 	<ul style="list-style-type: none"> Μόνιμες θέσεις εργασίας Εποχικές θέσεις εργασίας

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> – Μόνιμες θέσεις εργασίας – Εποχικές θέσεις εργασίας – Διατήρηση υφισταμένων θέσεων εργασίας
<p align="center">Αξονας 4</p> <p align="center">Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού), της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος – Αριθμός παρεμβάσεων προστασίας του δομημένου περιβάλλοντος 	<ul style="list-style-type: none"> – Εξυπηρετούμενος πληθυσμός
	<ul style="list-style-type: none"> • Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού – Αριθμός παρεμβάσεων αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού 	<ul style="list-style-type: none"> – Εξυπηρετούμενος πληθυσμός
	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων σε έργα κοινωνικών υποδομών – Αριθμός μικρών έργων υδρεύσεων – Αριθμός μικρών έργων αποχετεύσεων – Αριθμός έργων τηλεθέρμανσης – Αριθμός μικρών έργων οδοποιίας 	<ul style="list-style-type: none"> – Εξυπηρετούμενος πληθυσμός
	<ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων στήριξης σε βασικές υποδομές των οικισμών που πρόκειται να μετεγκατασταθούν 	<ul style="list-style-type: none"> – Εξυπηρετούμενος πληθυσμός

ΑΞΟΝΑΣ	ΜΕΤΡΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΩΣΗ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
<p align="center">Αξονας 5</p> <p align="center">Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> – Βαθμός ικανοποίησης πολιτιστικών αναγκών
	<ul style="list-style-type: none"> Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός παρεμβάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> – Αύξηση επισκεψιμότητας περιοχών
<p align="center">Αξονας 6</p> <p align="center">Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο</p>	<ul style="list-style-type: none"> Σύνολο έργων που θα εξειδικευθεί κατά την εκπόνηση του αντιστοίχου Επιχειρησιακού Σχεδίου 	<ul style="list-style-type: none"> – Θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου που θα εκπονηθεί 	
<p align="center">Αξονας 7</p> <p align="center">Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός μελετών και παρεμβάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> – Βαθμός ωρίμανσης και υλοποίησης έργων στις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας
	<ul style="list-style-type: none"> Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος 	<ul style="list-style-type: none"> – Αριθμός υποστηρικτικών δράσεων για την υλοποίηση του προγράμματος 	<ul style="list-style-type: none"> – Βαθμός υλοποίησης του προγράμματος

9. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

9.1 Συνοπτικά Τεχνικά Δελτία Αξόνων και Μέτρων

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 1 : Ολοκλήρωση έργων Ε.Α.Π. 2007-2011

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 10.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Η υλοποίηση της αναπτυξιακής προσπάθειας στο πλαίσιο όχι μόνο του Τέλους Ανάπτυξης αλλά και των άλλων Προγραμμάτων, απαιτεί συνέχεια και συνέπεια και καθιστά αναγκαία τη συνέχιση χρηματοδότησης για την ολοκλήρωση των έργων και δράσεων του Ε.Α.Π. 2007-2011 που, για τους παρακάτω λόγους δεν αποπερατώθηκαν :

- α) Καθυστερημένη ένταξη στο πρόγραμμα και αναπόφευκτη μη ολοκλήρωσή τους
- β) Καθυστερήσεις στη διαμόρφωση και εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου υλοποίησης του προγράμματος
- γ) Αλλαγές στην αυτοδιοίκηση
- δ) Μη ομαλή ροή των χρηματοδοτήσεων από τη ΔΕΗ στο πλαίσιο του προγράμματος

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Λειτουργική ολοκλήρωση έργων Ε.Α.Π. 2007-2011

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 1.1 : Ολοκλήρωση Έργων Ε.Α.Π. 2007 - 2011 – έργα γέφυρες

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 1 : Ολοκλήρωση έργων Ε.Α.Π. 2007-2011

ΜΕΤΡΟ 1.1 : Ολοκλήρωση έργων Ε.Α.Π. 2007-2011 – έργα γέφυρες

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 10.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Τα έργα, δράσεις και ενέργειες για τα οποία πρέπει να συνεχισθεί η χρηματοδότησή τους, προκειμένου να ολοκληρωθούν, θα προταθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης και θα εγκριθούν σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία υλοποίησης του προγράμματος.

ΣΤΟΧΟΙ :

α) Λειτουργική ολοκλήρωση έργων του Ε.Α.Π. 2007-2011 – έργα γέφυρες

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 52.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Έναν από τους βασικούς στόχους του προγράμματος αποτελεί η ενίσχυση του παραγωγικού περιβάλλοντος που, με τη σειρά του, θα συνδράμει προς την κατεύθυνση τόνωσης της απασχόλησης και αντιμετώπισης της ανεργίας.

Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας σ' όλους τους τομείς της οικονομίας (Πρωτογενής, Δευτερογενής, Τριτογενής) θα συμβάλλει στη διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος και στην ανάδειξη δραστηριοτήτων που θα μειώσουν την εξάρτηση από το δημόσιο τομέα δρώντας συμπληρωματικά προς αυτόν.

Για το λόγο αυτό, στα πλαίσια του Άξονα θα ενισχυθούν τόσο οι υποδομές όσο και οι παραγωγικές δραστηριότητες, παράλληλα με μια σειρά δράσεων οριζόντιας στήριξης της επιχειρηματικότητας, δημοσιοποίησης και προβολής των παραπάνω Περιφερειακών Ενοτήτων.

Έμφαση θα δοθεί στην αγροτική επιχειρηματικότητα, στις νέες τεχνολογίες στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Η διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος.
- β) Η τόνωση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας.
- γ) Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών τομέων.
- δ) Η ενίσχυση της εξωστρέφειας μέσω της καινοτόμου επιχειρηματικότητας.
- ε) Η βιωσιμότητα της παραγωγικής δραστηριότητας.
- στ) Η επιτόπου υπεραξία της αγροτικής παραγωγής.

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος.

Μέτρο 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

ΜΕΤΡΟ 2.1 : Υποδομές και δομές στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 29.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Ν.Π.Ι.Δ. με συναφή δραστηριότητα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. - ΑΝΚΟ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Προβλέπεται η δημιουργία, η ολοκλήρωση, ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση υποδομών καθώς και δομών και ενεργειών στήριξης του παραγωγικού περιβάλλοντος και της ανάπτυξης που συμβάλλουν :

- √ στην εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας,
- √ στη βιωσιμότητα της τοπικής επιχειρηματικότητας,
- √ στην αξιοποίηση των φυσικών πόρων,
- √ στην συμπληρωματικότητα με την ΔΕΗ,
- √ στην ενίσχυση τοπικών συλλογικών προσπαθειών,
- √ στον ορθολογικό αναπτυξιακό σχεδιασμό και
- √ στη διαφοροποίηση της τοπικής επιχειρηματικότητας

Βασικοί τομείς που θα στηριχθούν είναι :

- √ η αγροτική ανάπτυξη

- √ οι ΜΜΕ και
- √ ο τουρισμός, ως μια δραστηριότητα που θα πρέπει να αναπτύσσεται σταδιακά σε συγκεκριμένες περιοχές.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Η αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων
- β) Η βελτίωση του εισοδήματος
- γ) Η τόνωση της απασχόλησης
- δ) Ο ορθολογικός σχεδιασμός της ανάπτυξης
- ε) Η βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος
- στ) Αύξηση αριθμού νέων επιχειρήσεων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- α. Υποδομές και ενέργειες στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης
 - Θερμοκηπιακά πάρκα με αξιοποίηση της τηλεθέρμανσης.
 - Μικρά αρδευτικά δίκτυα και ταμίευση νερού.
 - Λειτουργική ολοκλήρωση εγγειοβελτιωτικών έργων, αναδασμοί και παράλληλα έργα αναδασμών.
 - Ολοκλήρωση εδαφολογικών μελετών.
 - Παρατηρητήριο αγροτικών προϊόντων.
- β. Υποδομές και δομές στήριξης της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης
 - Χώροι οργανωμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας (ΒΙΠΕ, ΒΙΟΠΑ, Επιχειρηματικό Κέντρο στα Κοίλα, Εκκολαπτήρια (θερμοκοιτίδα) επιχειρήσεων), για αξιοποίηση κοινών υποδομών και δημιουργία οικονομιών κλίμακας.
 - Δομές και Σήμα πιστοποίησης επιχειρήσεων και προϊόντων.
 - Στήριξη συνέχισης Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών (GIS) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (δράση έξυπνης εξειδίκευσης).
 - Βασικές υποδομές στις ζώνες τουριστικής ανάπτυξης.
 - Διαπιστευμένα εργαστήρια για την ανάπτυξη επιχειρηματικών κλάδων.

- Εντοπισμός και αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής.
- Στήριξη συνέχισης λειτουργίας Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφόρησης Επιχειρήσεων (Enterprise Europe Network – EEN) (δράση έξυπνης εξειδίκευσης).
- Προώθηση δράσεων στήριξης νεανικής επιχειρηματικότητας (Φυτώριο νέων ιδεών – προθερμοκοιτίδα επιχειρήσεων).
- Ακαδημία καινοτομίας και επιχειρηματικότητας ΝΔ Βαλκανίων.
- Δημιουργία cluster παραγωγικών τομέων της περιοχής (π.χ. τροφίμων).

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρών

- Αριθμός παρεμβάσεων σε αγροτικές υποδομές.
- Αριθμός παρεμβάσεων σε επιχειρηματικές – τουριστικές υποδομές.
- Αριθμός παρεμβάσεων ενίσχυσης δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :

(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 2 : Στήριξη του παραγωγικού περιβάλλοντος

ΜΕΤΡΟ 2.2 : Στήριξη ιδιωτικών επενδύσεων, με έμφαση στις νέες τεχνολογίες, στην καινοτομία, στην κοινωνική οικονομία και στην εξωστρέφεια

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 23.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Επιμελητήρια Κοζάνης και Φλώρινας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ :

Ν.Π.Ι.Δ., φυσικά πρόσωπα, Συνεταιρισμοί, χρηματοοικονομικοί μηχανισμοί κλπ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ : Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. - ANKO

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Το Μέτρο στοχεύει να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα, ως απαραίτητη προϋπόθεση δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας που, με τη σειρά της, θα συμβάλλει στη βιωσιμότητά της.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται :

α. η οριζόντια στήριξη της επιχειρηματικότητας και η προβολή των επενδυτικών ευκαιριών στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος.

Το ανωτέρω θα υλοποιηθεί με την εφαρμογή ειδικού προς τούτο «Επιχειρησιακού Σχεδίου, στήριξης της επιχειρηματικότητας» που θα εγκριθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σύστημα διοίκησης του προγράμματος,

β. η εφαρμογή προγράμματος στήριξης ιδιωτικών επενδύσεων.

Οι ενισχυόμενες δραστηριότητες θα έχουν στόχο την αξιοποίηση των τοπικών φυσικών πόρων με την επιτόπια βελτίωση της αξίας τους και των χαρακτηριστικών, την τόνωση της επιχειρηματικότητας και την κατά προτεραιότητα ενίσχυση δράσεων που θα δίνουν έμφαση στην καινοτομία, στην τεχνολογία και στην συμπληρωματικότητα με την ΔΕΗ.

Το ανωτέρω θα υλοποιηθεί με αξιοποίηση του Κανονισμού 800/08 όπως ισχύει και θα περιλαμβάνει τα παρακάτω :

- ✓ Επιχορήγηση ιδιωτικών επενδύσεων.
- ✓ Επιδότηση Εργοδοτικών Εισφορών.
- ✓ Κάλυψη λειτουργικών δαπανών επιχειρήσεων.
- ✓ Νέος χρηματοοικονομικός μηχανισμός – Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.)

Η δράση θα πρέπει :

- να υπακούει στο στόχο του Μέτρου και του Αξονα,
- να είναι συμβατή με τον Καν. 800/08 όπως ισχύει π.χ. είδος και ύψος ενίσχυσης,
- να είναι συμπληρωματική με το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας και με το νέο σχεδιασμό 2014-2020 και
- να αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και χαρακτηριστικά της περιοχής.

Το ειδικότερο περιεχόμενο της δράσης (διαδικασίες, μεθοδολογία, θέματα επιλεξιμότητας, φάκελοι υποψηφιότητας, τρόπος υλοποίησης και κάθε άλλο στοιχείο και πληροφορία) θα περιλαμβάνονται συνημμένα στο Τεχνικό Δελτίο Έργου (Τ.Δ.Ε.) που θα κατατεθεί προκειμένου να εγκριθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σύστημα διοίκησης του προγράμματος και να ξεκινήσει η υλοποίησή της.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας
- β) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
- γ) Διαφοροποίηση της παραγωγής
- δ) Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, με βάση τη γνώση και την τεχνολογία.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- α. Οριζόντιες δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας – Προβολή επενδυτικών ευκαιριών
 - Οριζόντια στήριξη της επιχειρηματικότητας και προβολή των επενδυτικών ευκαιριών στην περιοχή εφαρμογής του προγράμματος
- β. Πρόγραμμα στήριξης ιδιωτικών επενδύσεων
 - Επιχορήγηση ιδιωτικών επενδύσεων
 - Επιδότηση Εργοδοτικών Εισφορών
 - Κάλυψη λειτουργικών δαπανών επιχειρήσεων
 - Νέος χρηματοοικονομικός μηχανισμός – Αμοιβαίο Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.)

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρρών

- Αριθμός νέων επιχειρήσεων ή επεκτάσεων επιχειρήσεων
- Αριθμός εκσυγχρονισμένων επιχειρήσεων
- Αριθμός νέων προϊόντων ή υπηρεσιών
- Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020		☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020		☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ		☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☐			

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 23.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Ο Άξονας αυτός στοχεύει στην ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας και στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, ως μια επένδυση που θα αποδώσει μεσομακροπρόθεσμα.

Πιο συγκεκριμένα ενισχύονται οι υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης, η κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού, οι καινοτόμες δράσεις και ενέργειες με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον. Επιπρόσθετα προωθείται η χρήση προϊόντων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.).

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης
- β) Ενίσχυση της γνώσης και της εξειδίκευσης, με έμφαση στην νέα τεχνολογία
- γ) Διαφοροποίηση και συμπληρωματικότητα μεταξύ εκπαίδευσης – κατάρτισης και διασύνδεση με τη ζήτηση στην αγορά εργασίας

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

Μέτρο 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

Μέτρο 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογικών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

ΜΕΤΡΟ 3.1 : Ενίσχυση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 16.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΤΕΛΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας,
Δήμοι, Δημόσιοι φορείς

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Στο παρόν Μέτρο περιλαμβάνεται η ένταξη υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο τη διασφάλιση προϋποθέσεων αναβάθμισης και εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού.

Πιο συγκεκριμένα δίνεται η δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμα νέων σύγχρονων ή καινοτόμων ή βελτίωση υπαρχόντων υποδομών, με παράλληλη ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής τους.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Βελτίωση συνθηκών εκπαίδευσης και κατάρτισης
- β) Βελτίωση επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- Νέες υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης (Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Κέντρο Εκπαίδευσης για τις Φυσικές Επιστήμες και την Τεχνολογία, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας)
- Βελτίωση υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης (εργαστηριακή υποδομή και εξοπλισμός, βιβλιοθήκες κλπ.)
- Εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Νέες υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Βελτίωση και εκσυγχρονισμός υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)**

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.)	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020		☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.)	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020		☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ		☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐		
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒			

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

ΜΕΤΡΟ 3.2 : Κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 2.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Πιστοποιημένοι φορείς, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, ΚΕΚ ΑΜΕΑ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Προβλέπεται η υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης και εξειδίκευσης που είναι αναγκαία για την περιοχή και συσχετίζονται με τις λοιπές δράσεις του προγράμματος τις οποίες και στηρίζουν, με έμφαση στα θέματα επιχειρηματικότητας, νέων τεχνολογιών και μεθόδων κλπ.

Μέσα από τα ανωτέρω προγράμματα θα δοθεί έμφαση στη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την παραγωγή και την έρευνα και στην απόκτηση ειδικεύσεων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή στα νέα δεδομένα της απασχόλησης και της αγοράς.

Επιπρόσθετα, θα καταρτισθεί και το λοιπό ανθρώπινο δυναμικό (συμπεριλαμβανομένων των στελεχών των ΟΤΑ) για τη βελτίωση των προσφερόμενων υπηρεσιών στους πολίτες και τη στήριξη της συντελούμενης αναπτυξιακής διαδικασίας.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Αναβάθμιση ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς που έχει ανάγκη η αγορά εργασίας
- β) Επανακατάρτιση με στόχο την προσαρμογή στις ανάγκες της ζήτησης

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- Προγράμματα κατάρτισης επιχειρηματιών της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος σε θέματα καινοτομίας, επιχειρηματικότητας, χρηματοοικονομικών εργαλείων, marketing, προβολής και οργάνωσης επιχειρήσεων.
- Προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων των στελεχών της αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού.
- Προγράμματα προώθησης νέων ειδικοτήτων με έμφαση στην καινοτομία και την τεχνολογία, υπό το πρίσμα της οικονομικής κρίσης.
- Προγράμματα κατάρτισης αγροτών σε νέες δραστηριότητες (θερμοκήπια με τηλεθέρμανση, βιομάζα κ.λ.π.).
- Θέσπιση υποτροφιών για φοιτητές και ερευνητές.
- Προώθηση της πράσινης γεωργίας και κοινωνικής οικονομίας.
- Ερευνητικά προγράμματα για ΑΠΕ, ρύπανση, νερά.
- Λειτουργία κέντρων κατάρτισης ΑΜΕΑ

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης
- Αριθμός καταρτιζομένων

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☐		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 3 : Ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού

ΜΕΤΡΟ 3.3 : Ενίσχυση της έρευνας και των νέων τεχνολογιών με έμφαση στην ενέργεια και στο περιβάλλον

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 5.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Ερευνητικά Κέντρα και ΝΠΙΔ παρεμφερούς σκοπού, ΚΕΠΕ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου θα υλοποιηθούν καινοτόμες δράσεις και ενέργειες που θα ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και θα αναδεικνύουν νέες διεξόδους απασχόλησης, βασισμένες στη γνώση και στην εξειδίκευση.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας
- β) Προστασία του περιβάλλοντος
- γ) Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
- δ) Δημιουργία θέσεων εργασίας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Ενεργειακό πάρκο στο χώρο των εξαντλημένων λιγνιτορυχείων.
- Ερευνητικό Κέντρο για Α.Π.Ε.
- Επέκταση των εγκαταστάσεων ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ.
- Ενίσχυση εργαστηρίων περιβάλλοντος.
- Δημιουργία πληροφοριακού υποβάθρου για ανάπτυξη της καινοτομίας και Μητρώου Συμβούλων καινοτομίας.
- Σχεδιασμός καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών που μπορούν να προσφερθούν / παρασχεθούν στη Δυτική Μακεδονία.
- Υποστήριξη των ΟΤΑ σε θέματα πληροφορικής δικτύωσης και νέων τεχνολογιών.
- Πρόγραμμα κινητήρων για προσέλκυση και παραμονή εξειδικευμένου επιστημονικού δυναμικού στην περιοχή.
- Ανάπτυξη και κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών.
- Πρότυπο εκπαιδευτικό – ερευνητικό κέντρο αξιοποίησης αγροτικών ενεργειακών φυτών.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρών

- Αριθμός παρεμβάσεων

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☐		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 40.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Περιλαμβάνονται Μέτρα που στοχεύουν στην προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής καθώς και στον έλεγχο της ποιότητας του περιβάλλοντος, με σκοπό την άμβλυση των αρνητικών επιπτώσεων από ρυπογόνες δραστηριότητες. Τα ανωτέρω αποτελούν ταυτόχρονα και την πιο σημαντική αιτία θεσμοθέτησης του Τέλους Ανάπτυξης.

Στο ανωτέρω πλαίσιο, θα υποστηριχθεί επίσης η ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση του υδάτινου αποθέματος στην ευρύτερη περιοχή, σε εφαρμογή του Καν. 2000/60 καθώς και του διαχειριστικού σχεδίου για τα νερά, ο έλεγχος και η λήψη μέτρων που αφορούν στο πόσιμο νερό.

Οι μετεγκαταστάσεις οικισμών λόγω των εξορυκτικών δραστηριοτήτων της ΔΕΗ στην περιοχή θα στηριχθούν επίσης, ειδικά για τη βελτίωση της ωριμότητας του σχεδιασμού και τις απαιτούμενες πρόδρομες ενέργειες.

Επιπρόσθετα, η παρέμβαση αφορά στα ζητήματα ποιότητας ζωής και κοινωνικής συνοχής (ψυχαγωγία, αθλητισμός, ποδηλατόδρομοι κλπ.).

ΣΤΟΧΟΙ :

1. Περιβαλλοντική αναβάθμιση, προστασία και έλεγχος ποιότητας περιβάλλοντος
2. Βελτίωση της ποιότητας ζωής.
3. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
4. Επιτάχυνση των μετεγκαταστάσεων

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής

Μέτρο 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού

Μέτρο 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

Μέτρο 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

ΜΕΤΡΟ 4.1 : Προστασία, αποκατάσταση και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 23.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Κέντρο Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.Ε.), περιβαλλοντικές οργανώσεις, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, Σύλλογοι, ΔΙΑΔΥΜΑ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Προβλέπονται έργα προστασίας του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (π.χ. τηλεθερμάνσεις) με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας ζωής, ζώνες πρασίνου, ποδηλατόδρομοι, εξυπηρέτηση της κινητικότητας ΑΜΕΑ, ανάπτυξη περιαστικού πρασίνου, αισθητικές αναπλάσεις, χώροι ψυχαγωγίας, οικιστική αναβάθμιση, ερασιτεχνικός αθλητισμός, έλεγχος και λήψη μέτρων που αφορούν στο πόσιμο νερό, αποκατάσταση εγκαταλειμμένων λατομείων και επιδημιολογικές μελέτες.

Επιπρόσθετα θα ενισχυθούν δομές και μηχανισμοί περιβαλλοντικής διαχείρισης, με στόχο την πρόληψη, με την προώθηση επιστημονικών μεθόδων και τη συνεχή παρακολούθηση των παραμέτρων του περιβάλλοντος.

Όλα τα ανωτέρω θα εξειδικευτούν με δράσεις πέρα από τις υποχρεώσεις που έχει η ΔΕΗ για αποκατάσταση των ορυχείων και προστασία του περιβάλλοντος.

Με σκοπό την παρακολούθηση των ενεργειακών δραστηριοτήτων στην περιοχή, θα προωθηθεί η εφαρμογή Συστήματος Παρακολούθησης με έμφαση στην παρακολούθηση του ρυθμού εκμετάλλευσης και αποκατάστασης του τοπίου από τη ΔΕΗ, σε εφαρμογή των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων.

Θέματα όπως η σύνθεση και η λειτουργία του προτεινόμενου Συστήματος Παρακολούθησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, θα προσδιορισθούν με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Μακεδονίας.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Περιβαλλοντική αναβάθμιση και προστασία
- β) Βελτίωση της ποιότητας ζωής
- γ) Λειτουργία μόνιμων μηχανισμών διαχείρισης των παραμέτρων περιβάλλοντος και λήψης μέτρων προστασίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- Έργα προστασίας, αποκατάστασης και αναβάθμισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος (π.χ. ζώνες πρασίνου, αγορές – ανταλλαγές οικοπέδων σε πυκνοκατοικημένα τμήματα οικισμών, κατολισθητικά φαινόμενα).
- Μικροζωνικές μελέτες.
- Τηλεθερμάνσεις οικισμών.
- Επιδημιολογικές μελέτες.
- Στήριξη ερασιτεχνικού αθλητισμού (μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις, βελτίωση εγκαταστάσεων).
- Μελέτη και εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας στον αγροτικό τομέα και στις μεταφορές.
- Ενεργειακά αποδοτικά δημόσια κτίρια.
- Κατασκευή πρότυπου βιοκλιματικού – οικολογικού κτιρίου μηδενικής ενέργειας, με τη χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.
- Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια και στο δημοτικό φωτισμό.
- Πιλοτικό πρόγραμμα παραγωγής κομπόστ (διανομή κάδων κομποστοποίησης σε αγροτικούς και αστικούς Δήμους).

- Εξέταση σεναρίων και διαχείριση αποκατεστημένων χώρων επικίνδυνων αποβλήτων.
- Μελέτη ορθολογικής διαχείρισης και υποδομών επικίνδυνων αποβλήτων.
- Σχέδιο διαχείρισης και ωρίμανση έργων υποδομής για την εφαρμογή Σχεδίου Πρόληψης Απορριμμάτων βάσει της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Αριθμός παρεμβάσεων προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.
- Αριθμός παρεμβάσεων προστασίας του δομημένου περιβάλλοντος.

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)**

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

ΜΕΤΡΟ 4.2 : Ορθολογική διαχείριση και βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινου δυναμικού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 2.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Δημόσιοι φορείς, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, ΚΕΠΕ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Το Μέτρο στοχεύει στην εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας 2000/60 όπως αυτή ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία και στο εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (ΥΔ09) που εξειδικεύει και εφαρμόζει την παραπάνω Οδηγία.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Η προστασία των υδατικών πόρων (ποσοτικά και ποιοτικά)
- β) Η ορθολογική διαχείριση βάσει των αναγκών και των πιέσεων του υπόγειου και επιφανειακού ύδατος

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- Ενημέρωση του Εθνικού Μητρώου Σημείων Υδροληψίας (Ε.Μ.Σ.Υ.) με χρήση συστήματος βάσης γεωχωρικών δεδομένων.
- Συλλογή και καταχώρηση σε βάση δεδομένων όλων των μετρήσεων που αφορούν τους επιφανειακούς ή υπόγειους υδάτινους πόρους (φυσικοχημικά, μικροβιολογικά ή/και ποσοτικά δεδομένα), όπως : μετρήσεις σε ρέματα, πηγές, υδρογεωτρήσεις, φράγματα/λίμνες, πόσιμο νερό, νερό άρδευσης, κατακρημνίσεις, χρήσεις νερού κ.α. (δηλ. δημιουργία Τράπεζας υδρολογικής πληροφορίας) και monitoring παρακολούθηση παραμέτρων των υδάτων.
- Ελεγχος και λήψη μέτρων για βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του πόσιμου νερού.
- Σχέδια τουριστικής ανάπτυξης και προϊόντων στις λίμνες και διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ των προτεινόμενων δράσεων σε συνδυασμό με τη συμβατότητα του θεσμικού – διαχειριστικού πλαισίου.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Αριθμός παρεμβάσεων διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού
- Αριθμός παρεμβάσεων αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

ΜΕΤΡΟ 4.3 : Βελτίωση και συμπλήρωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 10.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Σύλλογοι, Φορείς Ειδικού Σκοπού, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, ΔΙΑΔΥΜΑ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Προβλέπονται έργα και ενέργειες βελτίωσης των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών, με έμφαση στη στήριξη της ανάπτυξης με την υλοποίηση και λειτουργία μικρών τεχνικών έργων.

Για τα έργα αυτά θα αξιολογηθεί, αρχικά, η δυνατότητα ένταξης σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Κάλυψη αναγκών σε τεχνικές υποδομές μικρού μεγέθους.
- β) Βελτίωση υπαρχόντων και ενίσχυση δημιουργίας νέων κοινωνικών υποδομών
- γ) Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί στους λιγνιτικούς ΟΤΑ, μικρή οδοποιία.
- Κοινωνικές υποδομές π.χ. εργαστήρια, Κέντρα φροντίδας.
- Σύστημα παρακολούθησης λειτουργίας μονάδων επεξεργασίας λυμάτων.
- Ιδρυση Ινστιτούτου Επαγγελματικών Παθήσεων.
- Στήριξη ειδικών ομάδων πληθυσμού (ΑΜΕΑ, παλιννοστούντες, αθίγγανοι)
(Υποδομές βελτίωσης της ποιότητας ζωής σε οικισμούς, υποδομές εκπαίδευσης και δημιουργικής απασχόλησης ατόμων με αναπηρία, κ.λ.π.).
- Δημόσιο ασύρματο δίκτυο Wi-Fi.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρρών

- Αριθμός παρεμβάσεων σε έργα κοινωνικών υποδομών.
- Αριθμός μικρών έργων υδρεύσεων.
- Αριθμός μικρών έργων αποχετεύσεων
- Αριθμός έργων τηλεθέρμανσης
- Αριθμός μικρών έργων οδοποιίας.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :

(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 4 : Βελτίωση του περιβάλλοντος (ανθρωπογενούς και φυσικού) της ποιότητας ζωής και της κοινωνικής συνοχής

ΜΕΤΡΟ 4.4 : Στήριξη μετεγκαταστάσεων οικισμών

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 5.000,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Το θέμα της μετεγκατάστασης οικισμών, λόγω των συνεπειών από τις δραστηριότητες της ΔΕΗ, είναι σημαντικό για την περιοχή εφαρμογής του προγράμματος. Στο πλαίσιο του παρόντος Μέτρου δίνεται η δυνατότητα για συμπληρωματική στήριξη του προγράμματος μετεγκαταστάσεων με τη βελτίωση της ωριμότητάς τους (σύνταξη των αναγκαίων μελετών, παροχή υπηρεσιών) και την υλοποίηση μικρών συμπληρωματικών έργων στους νέους οικισμούς όπου θα μετεγκατασταθούν, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις αρχικές ανάγκες σε βασικές υποδομές.

ΣΤΟΧΟΙ :

Ενίσχυση του προγράμματος μετεγκαταστάσεων οικισμών λόγω των εξορυκτικών δραστηριοτήτων της ΔΕΗ.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Κομάνου
- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Ποντοκώμης
- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Αναργύρων
- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Μαυροπηγής
- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Αχλάδας
- Στήριξη μετεγκατάστασης οικισμού Ακρινής

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Αριθμός παρεμβάσεων στήριξης σε βασικές υποδομές, των οικισμών που πρόκειται να μετεγκατασταθούν.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :

(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 5.000,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Ο πολιτισμός αποτελεί αξιόλογο και ταυτόχρονα αναξιοποίητο κεφάλαιο. Η στήριξή του θα βοηθήσει, εκτός από τη διατήρηση των παραδοσιακών και περιοδικού χαρακτήρα μεγάλων εκδηλώσεων, τη συμμετοχή στα κοινά, την κοινωνική συνοχή, την καλλιέργεια του πνεύματος και στην τοπική οικονομία κυρίως μέσα από την επιδιωκόμενη συνδιαστική τουριστική ανάπτυξη.

Η περιοχή δεν συγκαταλέγεται στους γνωστούς τουριστικούς προορισμούς αφού δεν διαθέτει πρόσβαση στη θάλασσα. Πρέπει επομένως να αξιοποιήσει άλλες δυνατότητες που διαθέτει έτσι ώστε να προσελκύσει επισκέπτες.

Στα πλαίσια του Άξονα προβλέπονται:

- ✓ Ενίσχυση των σημαντικών πολιτισμικών παρεμβάσεων και δραστηριοτήτων που έχουν συστηματικό χαρακτήρα και μεγάλη εμβέλεια
- ✓ Προστασία, ανάδειξη και προβολή της λαογραφίας και της ιστορίας
- ✓ Συντήρηση αρχαιολογικών ευρημάτων
- ✓ Ηλεκτρονικός εξοπλισμός προβολής – πληροφόρησης σε μουσεία
- ✓ Ενίσχυση της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας
- ✓ Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Ανάδειξη του πολιτισμικού αποθέματος με τουριστική σημασία.
- β) Ένταξη του πολιτισμού στις αναπτυξιακές προτεραιότητες της περιοχής.
- γ) Ανάδειξη της τοπικής πνευματικής δημιουργίας.
- δ) Ανάπτυξη σχέσεων με άλλες περιοχές σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας

Μέτρο 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.

ΜΕΤΡΟ 5.1 : Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων – Στήριξη της πνευματικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 1.500,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Σύλλογοι και Φορείς με σημαντική αποδεδειγμένη δράση.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Στην περιοχή λειτουργούν με επιτυχία πολιτιστικοί θεσμοί και γίνονται εκδηλώσεις που έχουν εμβέλεια σε εθνικό επίπεδο και την προβάλλουν ή εκπροσωπούν μεγάλο αριθμό πολιτών ή διατηρούν στη μνήμη μεγάλα γεγονότα που επηρέασαν την ιστορία της.

Η επίδρασή τους στην κινητικότητα ανθρώπων και ιδεών, δημιουργεί τις προϋποθέσεις μίας κοινωνίας σε αναζήτηση και με κουλτούρα και θα πρέπει να υποστηριχθούν.

Παράλληλα, η διαρκής κινητικότητα θα έχει ως συνέπεια την οικονομική μόχλευση στην περιοχή με τη στήριξη του τουρισμού, την τοπική ανάπτυξη και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Για το λόγο αυτό οι δράσεις πολιτισμού θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένες και να περιλαμβάνουν ενέργειες εξωστρέφειας και οικονομικής αξιοποίησης.

ΣΤΟΧΟΙ :

α) Τόνωση της πολιτιστικής δραστηριότητας.

- β) Αύξηση του αριθμού των επισκεπτών.
- γ) Στήριξη του τομέα παροχής υπηρεσιών.
- δ) Ανάδειξη ανθρώπων του πνεύματος
- ε) Συνολική αναβάθμιση της κοινωνίας
- στ) Ενίσχυση της εξωστρέφειας της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Ενίσχυση σημαντικών πολιτιστικών θεσμών και θεσμοθετημένων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.
- Μελέτη καταγραφής, αξιολόγησης και κατάταξης των Πολιτιστικών, Λαογραφικών και Ιστορικών Συλλόγων και Φορέων.
- Ενίσχυση αξιόλογων συναφών συλλογικών φορέων με αποδεδειγμένη δράση.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων τέχνης με συνεργασίες σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρών

- Αριθμός παρεμβάσεων

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)**

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020		☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020		☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ		☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐		
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒			

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 5 : Στήριξη και ανάδειξη του πολιτισμού και του τουρισμού.

ΜΕΤΡΟ 5.2 : Ανάδειξη και αξιοποίηση του αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 – 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 3.500,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, Σύλλογοι.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Οι παρεμβάσεις θα αφορούν, κατά προτεραιότητα, στην προστασία και ανάδειξη του αξιόλογου αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος, με στόχο τη διασύνδεσή του με την τουριστική ανάπτυξη.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- β) Ανάδειξη των αξιόλογων μνημείων για τουριστική αξιοποίηση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Λαογραφικές συλλογές και Μουσεία.
- Ανάδειξη οικιστικών πυρήνων και συνόλων.
- Ανάδειξη ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (αγορά, βελτίωση – ανάδειξη, επανάχρηση).

- Μετατροπή κτιρίων σε χώρους πολιτισμού για ένταξη στην κοινωνική και οικονομική ζωή (αγορά, βελτίωση – ανάδειξη, επανάχρηση).

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρών

- Αριθμός παρεμβάσεων

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :

(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 6 : Υποστήριξη της περιοχής για τη μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 – 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 12.200,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Θα προσδιορισθούν

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Το περιεχόμενο του Άξονα εξειδικεύεται στο υπό εκπόνηση Επιχειρησιακό Σχέδιο Ανάπτυξης για τη μεταλιγνιτική περίοδο και θα ενταχθεί στο παρόν μετά την έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο Δυτικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

Συνοπτικά το Επιχειρησιακό Σχέδιο θα περιλαμβάνει 5 Ενότητες μέσω των οποίων:

- Αναλύεται η υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής με έμφαση στα ανθρωπογεωγραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά.
- Εξετάζονται διεξοδικά οι επιπτώσεις των δραστηριοτήτων της εξόρυξης λιγνίτη και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην τοπική οικονομία και την απασχόληση.
- Διερευνώνται και αναλύονται αντίστοιχες περιπτώσεις περιφερειακών οικονομιών άλλων χωρών κυρίως ως προς τον σχεδιασμό διαφοροποίησης της παραγωγικής τους βάσης.
- Αποτυπώνεται ο εθνικός σχεδιασμός για την περιοχή και παράλληλα εξετάζονται διεξοδικά σε τεχνικό και οικονομικό – προγραμματικό επίπεδο οι δυνατότητες μετάβασης της περιοχής στην μεταλιγνιτική περίοδο μέσω της αξιοποίησης του συνόλου των δυνατοτήτων και ευκαιριών που παρουσιάζονται. Ιδιαίτερα κατά την ενότητα αυτή διαμορφώνεται ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα παρεμβάσεων δομημένο σε Άξονες

Προτεραιότητας, Μέτρα και Δράσεις που με την υλοποίησή τους μπορούν να οδηγήσουν την περιοχή σε νέα αναπτυξιακή τροχιά.

- Τέλος, πραγματοποιείται εκ των προτέρων αξιολόγηση του προτεινομένου προγράμματος αναφορικά με την επιδιωκόμενη επίτευξη των στόχων του και τη συμβολή του σε κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης.

Αναλυτικότερα, το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Σχεδίου ανά Ενότητα εργασίας έχει ως εξής:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄ - Η Φυσιογνωμία της Περιοχής

Στην Ενότητα Α΄ γίνεται μια παρουσίαση της τυπολογίας των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας, στα διοικητικά όρια των οποίων πραγματοποιείται η εξόρυξη του λιγνίτη, σε άμεση οργανική και λειτουργική σύνδεση και αλληλεξάρτηση με το σύνολο της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα αναλύονται τα ακόλουθα:

- Κοινωνικά στοιχεία (Πληθυσμιακή Εξέλιξη – Πληθυσμιακή μεταβολή)
- Οικονομικά δεδομένα (Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός, Απασχόληση σε Παραγωγικούς Τομείς, Εισόδημα και πηγές εξάρτησής του)
- Τάσεις στον πληθυσμό και την απασχόληση

Στο ίδιο μήκος κύματος πραγματοποιείται η ανάλυση των ανωτέρω στοιχείων και για τις «μη λιγνιτικές» Περιφερειακές Ενότητες της Δυτικής Μακεδονίας (Γρεβενών και Καστοριάς), δεδομένου ότι επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από την εξορυκτική δραστηριότητα.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄ – Επιρροή και Επιπτώσεις από τη Δραστηριοποίηση των λιγνιτικών μονάδων της Δ.Ε.Η.

Στην Ενότητα Β΄ γίνεται εκτίμηση της επίδρασης που είχε στην εξέλιξη των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας ο ενεργειακός χαρακτήρας που τους προσέδωσε η αξιοποίηση του λιγνίτη. Η εκτίμηση αυτή θα γίνει με:

- Συγκριτική παρουσίαση της εξελικτικής πορείας των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας με την πορεία της Π.Ε. Δράμας που έχει λιγνίτη και δεν τον αξιοποίησε.
- Συγκριτική παρουσίαση της εξελικτικής πορείας των Περιφερειακών Ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας με την Π.Ε. Τρικάλων που παρουσίαζε παραπλήσια χαρακτηριστικά κατά τη δεκαετία του '50. Η επιλογή της συγκεκριμένης Π.Ε. έγινε με συγκεκριμένη μεθοδολογία κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη πληθυσμιακά και οικονομικά κριτήρια.

Η συγκριτική αξιολόγηση γίνεται με βάση την εξέλιξη των οικονομικών δραστηριοτήτων που αναπτύχθηκαν αλλά και τους δείκτες ευημερίας που επιτεύχθηκαν σε κάθε περίπτωση.

Τέλος, οριοθετείται η έναρξη της μεταλιγνιτικής εποχής για τη Δυτική Μακεδονία και γίνεται παρουσίαση των βασικών συμπερασμάτων επιστημονικής έρευνας - μελέτης που πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας αναφορικά με την ποσοτικοποίηση των διαχρονικών επιπτώσεων της εξόρυξης και της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο εισόδημα και την απασχόληση της περιοχής.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ' – Βέλτιστες Πρακτικές Αντιμετώπισης των Επιπτώσεων

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται πρακτικές άλλων χωρών σε επίπεδο σχεδιασμού πολιτικών διαφοροποίησης της παραγωγικής βάσης, εθνικής και περιφερειακής διάστασης.

Παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα μεταστροφής και μετάλλαξης της οικονομικής δραστηριοποίησης ευρύτερων περιοχών και αναλύονται οι μέθοδοι που εφαρμόστηκαν, οι τρόποι υλοποίησης και οι συνέπειες που ήταν το αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών. Οι συνέπειες αυτές αξιολογούνται σε κάθε διάστασή τους (ανθρωπογεωγραφικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, οικονομικές).

Στη συνέχεια διαμορφώνονται προτάσεις στρατηγικής και μεθοδολογικής προσέγγισης του σχεδιασμού δράσεων για την ομαλή μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο της περιοχής και της Περιφέρειας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ' – Στρατηγικός και Επιχειρησιακός Σχεδιασμός

Στην Ενότητα Δ αποτυπώνεται αρχικά ο εθνικός σχεδιασμός για την περιοχή και παράλληλα εξετάζονται διεξοδικά σε τεχνικό και οικονομικό – προγραμματικό επίπεδο οι δυνατότητες μετάβασης της περιοχής στην μεταλιγνιτική περίοδο μέσω της αξιοποίησης του συνόλου των δυνατοτήτων και ευκαιριών που παρουσιάζονται. Ιδιαίτερα κατά την ενότητα αυτή διαμορφώνεται ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα παρεμβάσεων δομημένο σε Άξονες Προτεραιότητας, Μέτρα και Δράσεις που με την υλοποίησή τους μπορούν να οδηγήσουν την περιοχή σε νέα αναπτυξιακή τροχιά.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η ενεργειακή πολιτική επιδρά στη μικρο-οικονομία της περιοχής.

Συγκεκριμένα στην Ενότητα αυτή περιλαμβάνονται:

- Ο Εθνικός προγραμματισμός και σχεδιασμός για την περιοχή.

Η περιοχή εξόρυξης του λιγνίτη και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντάσσεται στο ευρύτερο χωροταξικό και διοικητικό πλαίσιο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, για την οποία έχουν καθοριστεί σε προγραμματικό επίπεδο οι αναπτυξιακές προτεραιότητες, μέσω τόσο του αντίστοιχου χωροταξικού σχεδίου όσο και του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονίας – Θράκης 2007 -2013. Συγκεκριμένα, η emphaticή αναφορά για το σημερινό και μελλοντικό ρόλο της περιοχής στον ενεργειακό τομέα θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψη για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων του παρόντος στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού.

- Οι εναλλακτικές επιλογές για την υποκατάσταση του λιγνίτη ως ενεργειακού μέσου.

Η προβλεπόμενη φθίνουσα πορεία της εξορυκτικής δραστηριότητας λόγω της μείωσης των αποθεμάτων λιγνίτη, τα σημαντικά προβλήματα της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής και η συνεχής προσπάθεια προώθησης των εναλλακτικών μορφών ενέργειας με έμφαση στην αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών, οδηγεί τον παρόντα επιχειρησιακό σχεδιασμό στην πρόταση υιοθέτησης δράσεων που να αναδεικνύουν την περιοχή πρωτοπόρο στην προώθηση της καθαρής ενέργειας.

Απώτερος στόχος είναι η περιοχή να αποκτήσει πλεονεκτική θέση στην ανάπτυξη όλων των μορφών ΑΠΕ στη χώρα αλλά και η ανάπτυξη εφαρμογών όλων των εναλλακτικών μορφών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας – ακόμη και σε ερευνητικό επίπεδο.

- Η ρεαλιστικότητα των φάσεων μετάβασης στη μεταλιγνιτική περίοδο με βάση τα σημερινά τεχνολογικά και οικονομικά δεδομένα.

Το επιχειρησιακό σχέδιο περιγράφει με ρεαλιστικό τρόπο τη σταδιακή μετάβαση της περιοχής στη μεταλιγνιτική περίοδο, μέσω διακριτών περιόδων προετοιμασίας και εφαρμογής μέτρων, προκειμένου να διασφαλιστεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών αλλά και το εισόδημα και η απασχόληση της περιοχής.

- Οι νέες οικονομικές ευκαιρίες στην περιοχή και στην ευρύτερη Περιφέρεια.

Η μετάβαση στη μεταλιγνιτική περίοδο θα πρέπει να πραγματοποιηθεί τόσο μέσω της αξιοποίησης των εναλλακτικών μορφών ενέργειας όσο κυρίως με την διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης και την ανάδειξη νέων οικονομικών ευκαιριών και δυνατοτήτων που υπάρχουν στην περιοχή και της αξιοποίησης των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων.

- Οι αναπτυξιακές προοπτικές της περιοχής.

Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες και προοπτικές, όπως καθορίζονται στα διάφορα προγραμματικά έγγραφα για τη Δυτική Μακεδονία, λαμβάνονται υπ' όψη για τη διασφάλιση

της συνάφειας με τους στόχους της παρούσας μελέτης και της συνέργειας – συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων που προτείνονται στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης.

- Η S.W.O.T. ανάλυση και η επιλογή στρατηγικών ανάπτυξης.

Η ανάλυση των δυνατών και αδύνατων σημείων της περιοχής καθώς και των ευκαιριών που διανοίγονται και των απειλών διαφαίνονται οδηγεί στον καθορισμό αναπτυξιακών δυνατοτήτων και κατά συνέπεια στην επιλογή της στρατηγικής, των γενικών και των ειδικών στόχων της μελέτης.

- Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός των δράσεων υλοποίησης της στρατηγικής και η παρουσίαση εξειδικευμένων δράσεων.

Οι προτάσεις που προέκυψαν κατά την εξειδίκευση του στρατηγικού σχεδιασμού διαμορφώνουν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα ανάπτυξης, το οποίο διαρθρώνεται σε Άξονες, Μέτρα και Δράσεις με επαρκή ανάλυση αναφορικά με το φορέα υλοποίησης, τον προϋπολογισμό και τις πηγές χρηματοδότησης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τη συνάφειά του με τους ειδικούς στόχους του προγράμματος.

- Οι προτάσεις δράσεων ευαισθητοποίησης του κοινού σε τοπικό επίπεδο καθώς κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η ενημέρωση και συμμετοχή των πολιτών στον συνολικό σχεδιασμό.

Η ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας είναι καθοριστικής σημασίας για την προοπτική επιτυχούς υλοποίησης του προγράμματος τόσο κατά τη φάση του σχεδιασμού όσο και κατά τη φάση λήψης αποφάσεων. Η ευαισθητοποίηση περιγράφεται μέσω ενός συγκεκριμένου σχεδίου επικοινωνίας και προβολής του προγράμματος.

- Οι πηγές και οι πόροι χρηματοδότησης του επιχειρησιακού σχεδίου.

Το πρόγραμμα για τη μεταλignιτική περίοδο είναι πολυταμειακό και προβλέπει την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων Εθνικών και Κοινοτικών πόρων καθώς και Ιδιωτικών κεφαλαίων. Ειδική πρόβλεψη γίνεται για την αξιοποίηση του Τοπικού Πόρου Ανάπτυξης, ο οποίος θα αποτελέσει και το βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο του προγράμματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε΄ – Αναμενόμενες Επιπτώσεις (ex-ante αξιολόγηση) του Προγράμματος

Στην ενότητα αυτή αναλύονται και αξιολογούνται με συγκεκριμένους δείκτες τόσο οι επιπτώσεις σε κοινωνικό – οικονομικό επίπεδο από την είσοδο στη μεταλιγνιτική περίοδο όσο και οι επιπτώσεις από την υλοποίηση του προγράμματος. Οι επιπτώσεις αυτές παρουσιάζονται για κρίσιμα ζητήματα της τοπικής ανάπτυξης, όπως:

- το εισόδημα
- η απασχόληση
- το περιβάλλον
- η ασφάλεια των κατοίκων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

Θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο του παραπάνω Επιχειρησιακού Σχεδίου.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκροών : Θα εξειδικευτούν στο πλαίσιο του παραπάνω Επιχειρησιακού Σχεδίου

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)**

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΑΞΟΝΑ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 15.800,00 χιλ. €

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Ο Άξονας περιλαμβάνει ενέργειες στήριξης και παρακολούθησης του ΕΑΠ, από την έγκριση μέχρι και την ολοκλήρωσή του, έτσι ώστε να υλοποιηθεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και τη φιλοσοφία θεσμοθέτησής του. Επιπρόσθετα θα διασφαλισθεί η εφαρμογή των προβλεπόμενων στο Σύστημα Διοίκησης και στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο υλοποίησής του.

Περιλαμβάνονται επίσης ενέργειες προβολής των επιτευγμάτων του προγράμματος και δημοσιοποίησης του περιεχομένου του, με όλα τα διαθέσιμα μέσα καθώς και αξιολόγησή του με βάση τους προβλεπόμενους και επιτευχθέντες στόχους.

Η σύνταξη μελετών και η παροχή υπηρεσιών για τη βελτίωση της ωριμότητας του αναπτυξιακού σχεδιασμού είτε στο πλαίσιο του ΕΑΠ είτε στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, αποτελούν περιεχόμενο του Αξονα.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Εμπρόθεσμη και ομαλή υλοποίηση του προγράμματος σύμφωνα με τα προβλεπόμενα
- β) Δημοσιοποίηση των επιτευγμάτων του προγράμματος
- γ) Αξιολόγηση του προγράμματος και των επιπτώσεών του
- δ) Βελτίωση της ωριμότητας και τελικά της υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιοχής εφαρμογής του προγράμματος.

ΜΕΤΡΑ :

Μέτρο 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού

Μέτρο 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση.

ΜΕΤΡΟ 7.1 : Μελέτες και υπηρεσίες για την ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 12.600,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Δήμοι, λοιποί Φορείς που θα ορισθούν με τα Τεχνικά Δελτία Εργων (Τ.Δ.Ε.).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Ο ορθολογικός σχεδιασμός και προγραμματισμός καθώς και η σωστή εκτίμηση του κόστους δηλ. η κατάλληλη ωρίμανση, αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα πρόκρισης ενός έργου για χρηματοδότηση. Για το λόγο αυτό δράσεις όπως, η σύνταξη μελετών και η παροχή υπηρεσιών, ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός και η τεχνική στήριξη, αποτελούν αναγκαίες ενέργειες και προωθούνται στα πλαίσια του παρόντος Μέτρου.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Ορθολογική διαχείριση χρηματοδοτικών πόρων με τη βελτίωση της ποιότητας του σχεδιασμού και της υλοποίησης.
- β) Βελτίωση της αποτελεσματικότητας.

γ) Απρόσκοπτη υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού στο πλαίσιο του Ε.Α.Π. 2012-2016 καθώς και άλλων χρηματοδοτικών μέσων της περιόδου 2014-2020

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Μελέτες έργων Ε.Α.Π. 2012 – 2016
- Μελέτες έργων προγραμματικής περιόδου 2014-2020
- Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός.
- Εκπόνηση στρατηγικών marketing για την ανάδειξη των λιμνών ως τουριστικών προορισμών.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκρμών

- Αριθμός μελετών και παρεμβάσεων.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :

(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΕΤΡΟΥ

Ε.Α.Π. : Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΑΞΟΝΑΣ 7 : Ωρίμανση του αναπτυξιακού σχεδιασμού – Τεχνική υποστήριξη και δημοσιοποίηση.

ΜΕΤΡΟ 7.2 : Στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : 2012 - 2016

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ : 3.200,00 χιλ. €

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ (ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ) :

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε. – ΑΝΚΟ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Προβλέπονται δαπάνες τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη, παρακολούθηση, αξιολόγηση και προβολή του προγράμματος, σύμφωνα με την εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση όπως ισχύει κάθε φορά.

Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια του Μέτρου θα καλυφθούν οι αναγκαίες δαπάνες του Συστήματος Διοίκησης και Παρακολούθησης του προγράμματος, ήτοι :

- α) δαπάνες Επιτροπής Παρακολούθησης (αποζημιώσεις)
- β) δαπάνες Επιτροπής Ελέγχου και Παραλαβής Έργων (αποζημιώσεις)
- γ) δαπάνες λειτουργίας των παραπάνω Επιτροπών και άλλες δαπάνες
- δ) δαπάνες για την αξιολόγηση του προγράμματος και των επιπτώσεών του
- ε) δαπάνες προβολής και δημοσιοποίησης του προγράμματος
- στ) δαπάνες Συμβούλου Διαχείρισης του προγράμματος

Επιπρόσθετα, προβλέπονται ενέργειες προβολής και δημοσιοποίησης του προγράμματος προκειμένου, οι πολίτες και φορείς της περιοχής να ενημερωθούν για το περιεχόμενο και το ρόλο του Τέλους Ανάπτυξης για την περιοχή.

Η προβολή και η δημοσιοποίηση θα γίνουν με όλα τα δυνατά μέσα ήτοι ημερίδες, εκδόσεις, έντυπος και ηλεκτρονικός τύπος, site του προγράμματος κ.λ.π.

Το ύψος των δαπανών των περιπτώσεων α' - ε' είναι μέχρι 2% του συνολικού προϋπολογισμού του Ε.Α.Π.

Το ύψος της δαπάνης της περίπτωσης στ' (Σύμβουλος Διαχείρισης) δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,5% του συνολικού προϋπολογισμού του Ε.Α.Π.

Σύμφωνα με την ισχύουσα Υπουργική Απόφαση, τα παραπάνω ποσά επιβαρύνουν αναλογικά το σύνολο των δικαιούχων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και αφαιρούνται από το συνολικό ποσό του προγράμματος, με Φορέα Υλοποίησης (Φ.Υ.) - Δικαιούχο την οικεία Περιφέρεια.

ΣΤΟΧΟΙ :

- α) Ομαλή ροή και αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος
- β) Ενίσχυση του ρόλου των επιπέδων του συστήματος διοίκησης
- γ) Προβολή – δημοσιοποίηση του προγράμματος
- δ) Ενεργοποίηση των Φορέων - δικαιούχων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ :

- Λειτουργία του Συστήματος Διοίκησης και Παρακολούθησης του Ε.Α.Π. 2012-2016
- Σύμβουλος Διαχείρισης του προγράμματος
- Σύμβουλος Αξιολόγησης του προγράμματος (ex-ante, on going, ex-post)
- Προβολή και δημοσιοποίηση του προγράμματος

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ :

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηρικτικών δράσεων για την υλοποίηση του προγράμματος

**ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ :
(ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ)**

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☒	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☒
Π.Ε.Π. 2007-2013	☒	Π.Ε.Π. 2014-2020	☒
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☒	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☒
LEADER	☒	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☒	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☒		

9.2 Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Έργου (Τ.Δ.Ε.)

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΟΥ (Τ.Δ.Ε.)

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πρόγραμμα : Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016

Χρηματοδότηση : Τέλος Ανάπτυξης Βιομηχανικών Περιοχών

Φορέας στον οποίο κατατίθεται το Τ.Δ. : Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας / Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Το έργο αφορά σε :

Μελέτη	☐
Κατασκευή – Προμήθεια	☐
Υπηρεσίες - Λειτουργίες - Πρόγραμμα	☐

Ημερομηνία συμπλήρωσης του Τ.Δ.Ε. :

Αξονας :
Μέτρο :
Α/Α Έργου :
Τίτλος Έργου :
Προϋπολογισμός (σε €):

Περιφέρεια : Δυτικής Μακεδονίας
Περιφερειακή Ενότητα :
Τόπος υλοποίησης :

Προτείνων Φορέας		
Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα		
Όνοματεπώνυμο		ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα		
Διεύθυνση		
Τηλ./Fax		

Φορέας Υλοποίησης		
Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα		
Όνοματεπώνυμο		ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα		
Διεύθυνση		
Τηλ./Fax		

Στοιχεία του Συντάξαντα το Τ.Δ.Ε. (Υπεύθυνος Έργου)	
Όνοματεπώνυμο	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα	
Διεύθυνση	
Τηλ./Fax	

Φορέας επίβλεψης μελετών :

Φορέας επίβλεψης κατασκευών :

Φορέας επίβλεψης προμήθειας εξοπλισμού :

Φορέας επίβλεψης Υπηρεσιών / Λειτουργιών / Προγράμματος :

Φορέας λειτουργίας – διαχείρισης του έργου μετά την ολοκλήρωσή του :

Ένταξη σε μια ολοκληρωμένη λογική (Συμπληρωματικότητα έργου / προγράμματος / μελέτης)

Συνέργεια και συνοχή έργων του προγράμματος

- Με άλλα Μέτρα

- Με άλλα Έργα
- Συνέργεια με άλλα προγράμματα που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται :

Κ.Π.Σ. 2007-2013	☐	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020	☐
Π.Ε.Π. 2007-2013	☐	Π.Ε.Π. 2014-2020	☐
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013	☐	Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020	☐
LEADER	☐	ΑΛΛΟ	☐
ΕΠΑΔΥΜ	☐	
Ε.Α.Π. 2007-2011	☐	

Να αναφερθούν :

Αποτελεί συνέχεια παλαιότερου έργου : ΟΧΙ ΝΑΙ

Αν ΝΑΙ

- Πρόγραμμα :
- Τίτλος έργου :

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος Έργου :

Σύντομη περιγραφή του έργου (Φυσικό αντικείμενο έργου)

Στόχοι και τεκμηρίωση σκοπιμότητας

Είδος επέμβασης

☐	Νέο έργο/ Εγκατάσταση	☐	Διαμόρφωση-Ανάπλαση
☐	Βελτίωση- Επέκταση	☐	Εκσυγχρονισμός
☐	Ανασύλωση	☐	Τεχνική Στήριξη
☐	Μελέτη	☐	Εξοπλισμός
☐	Έντυπα- Προβολή- Προώθηση	☐	Άλλο (να αναφερθεί)

.....
.....

Προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν για την υλοποίηση του έργου

- **Θεσμικά :** (π.χ. σύσταση νομικού προσώπου, μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων κ.λ.π.)
- **Τεχνικά :** (π.χ. εγκρίσεις κ.λ.π.)
- **Απαλλοτριώσεις :**

Στοιχεία Ετοιμότητας - Ωριμότητας υλοποίησης του Έργου

Στοιχεία Ετοιμότητας /Ωριμότητας	Απαιτείται		Διαθέσιμη		Υπό εκπόνηση Υπό εξέλιξη	Παρατηρήσεις
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
Μελέτη σκοπιμότητας - βιωσιμότητας						
Σύσταση φορέα διαχείρισης						
Υποστηρικτικές μελέτες						
Προέγκριση χωροθέτησης						
Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.)						
Έγκριση περιβαλλοντικών όρων						
Προμελέτη						
Οριστική μελέτη & Τεύχη δημοπράτησης-προϋπολογισμός						
Άδειες <ul style="list-style-type: none"> • Οικοδομική • Άλλη 						
Οικόπεδο - Ιδιοκτησία						
Άλλο						
Άλλο						

- Προεκτιμώμενο κόστος έργου κατά ομοειδείς ομάδες δαπανών
 - Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

ΣΕ €

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ & ΚΟΣΤΟΣ ΟΜΑΔΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΕ ΕΞΑΜΗΝΑ										ΠΟΣΟ	
	2012		2013		2014		2015		2016			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
ΜΕΛΕΤΕΣ												
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ-ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ												
<ul style="list-style-type: none"> • Έργα υποδομής • Έργα περιβάλλ. χώρου • Κτιριακά • Εξοπλισμός • Εγκαταστάσεις • Άλλα 												
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ												
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ												
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ												
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ												
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ												

Συμπεριλαμβανομένου Ε.Ο., Φ.Π.Α. και ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ

ΣΗΜ. : Ο πίνακας περιλαμβάνει το συνολικό ποσό, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης

Χρηματοδότηση / Συγχρηματοδότηση		Σε €
Πρόγραμμα : Τέλος Ανάπτυξης	Ποσό :	
Πρόγραμμα :	Ποσό :	
Πρόγραμμα :	Ποσό :	
ΣΥΝΟΛΟ		

9.3 Παρουσίαση στοιχείων Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του Ε.Α.Π. Νομού Κοζάνης 2007-2011

**Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος
(Ε.Α.Π.) 2007-2011 για την Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης από το
ΤΕΕ / Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας**

Στα πλαίσια Προγραμματικής Σύμβασης του ΤΕΕ – Τμήματος Δυτικής Μακεδονίας με την Περιφέρεια Δυτ. Μακεδονίας – Περ. Ενότητα Κοζάνης, παραδόθηκε στα τέλη Μαρτίου 2011 η Ενδιάμεση Αξιολόγηση που αφορά στην υλοποίηση του Ε.Α.Π. 2007-2011.

Η Έκθεση της Ενδιάμεσης αξιολόγησης περιλαμβάνει:

- Προσδιορισμό και διεξοδική ανάλυση της διαχρονικής ορθότητας & επικαιρότητας του Προγρ. Σχεδιασμού
- On going συνέπεια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΑΠ 2007-2011 με την ανάλυση που διενεργήθηκε για την εκ των προτέρων αξιολόγηση -Αξιολόγηση του Προγραμματικού Σχεδιασμού
- Αξιολόγηση Συστήματος Ποσοτικών Στόχων/1εικτών
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του Προγράμματος και των αναμενόμενων κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων.
- Αξιολόγηση των μηχανισμών παρακολούθησης και διαχείρισης παρεμβάσεων.
- Συμπεράσματα – Προτάσεις

Στην 1η ενότητα, παρουσιάζεται το Κανονιστικό Πλαίσιο, μία σύντομη επιτελική σύνοψη των ενοτήτων της έκθεσης της ενδιάμεσης αξιολόγησης, η μεθοδολογική προσέγγιση που ακολουθήθηκε για την υλοποίηση του έργου και τα μεθοδολογικά εργαλεία και οι Αρχές Ποιότητας που χρησιμοποιήθηκαν.

Σημείο εκκίνησης για την 2η ενότητα αποτελεί ο προσδιορισμός και η διεξοδική ανάλυση της διαχρονικής ορθότητας και επικαιρότητας του Προγραμματικού Σχεδιασμού του ΕΠ του ΕΑΠ 2007-2011.

Ακολουθεί έλεγχος των σημαντικότερων στατιστικών στοιχείων που περιλαμβάνει το ΕΣ του Προγράμματος & εύρεση των αντίστοιχων νέων επικαιροποιημένων κατά την περίοδο υλοποίησης. Έπεται ο σχετικός συνοπτικός αξιολογικός σχολιασμός, στις περιπτώσεις που καταγράφονται σημαντικές αλλαγές στα στατιστικά δεδομένα και ενδέχεται να επηρεάζουν ποικιλότροπα την πορεία υλοποίησης του Προγράμματος.

Γίνεται αξιολόγηση της διατήρησης της εγκυρότητας της Ανάλυσης για τα πλεονεκτήματα, αδυναμίες, απειλές και δυνατότητες (SWOT) της ΠΕ Κοζάνης.

Προκύπτει, η διατήρηση της εγκυρότητας σε σημαντικό βαθμό, των διαπιστώσεων της ανάλυσης SWOT του ΕΑΠ 2007-2011.

Εν συνεχεία διατυπώνεται η καταλληλότητα και επικαιρότητα της στρατηγικής σχεδιασμού

Αντικείμενο της υπο-ενότητας αποτελεί καταρχήν η επανεξέταση της στρατηγικής λογικής του ΕΑΠ κάτω από το πρίσμα της τρέχουσας συγκυρίας και δεδομένων, για το διάστημα που απομένει μέχρι την ολοκλήρωση του Προγράμματος. Σε πρώτο αξιολογικό επίπεδο διατυπώνεται η ισχυρή πεποίθηση της Αξιολόγησης πως **ο κεντρικός στόχος αναφέρεται με σαφήνεια στην ζωτικής σημασίας ανάγκη διατήρησης και ενίσχυσης του ενεργειακού χαρακτήρα της οικονομίας της ΠΕ για την εξασφάλιση της παραγωγικής βάσης και της αγοράς εργασίας.**

Ο στόχος αυτός διατηρείται και επιβεβαιώνεται ως απόλυτα ισχυρός, δεδομένων και των διαμορφούμενων συνθηκών πράσινης ανάπτυξης στην Ενότητα Κοζάνης.

Με την χρήση της επιστημονικής τεχνικής των μητρών αξιολογήθηκε η εσωτερική συνοχή του Προγράμματος, ενώ διαμορφώνεται εποπτικά ο Πίνακας Χρηματοδοτικής Συμμόρφωσης Στρατηγικής με τα Έργα ιδιαίτερης βαρύτητας, όπου αποτυπώνεται ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (η απλή μεν, ιδιαίτερα χρήσιμη αξιολογικά δε) εικόνα του Προγράμματος

Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (Ε.Α.Π.) 2007-2011 για την ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΟΖΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΕ / Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας για επιλογή δράσεων και έργων στην κατεύθυνση των υποδομών και του περιβάλλοντος κατά ~75 % και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας πολιτών και επιχειρήσεων κατά ~25%.

Η 3η ενότητα περιλαμβάνει και εστιάζει μεθοδολογικά στην αξιολόγηση του συστήματος των ποσοτικοποιημένων δεικτών του Προγράμματος (ως περιλαμβάνονται στο ΕΣ, στην εκ των προτέρων αξιολόγηση και καταγράφονται κατά την υλοποίηση του προγράμματος είτε από τη ΝΑ Κοζάνης είτε από τον Τεχνικό Σύμβουλο του ΕΑΠ – Αναπτυξιακή Δυτ. Μακεδονίας ΑΕ – ΑΝΚΟ).

Βασικά σημεία που διερευνούνται στην Ενότητα, είναι :

✓ Προσθήκη υφιστάμενων κενών στους παρακολουθούμενους δείκτες εκρών

- ✓ Αναπροσαρμογή στόχων
- ✓ Επαναπροσδιορισμός των τιμών στόχων όπου αυτό είναι τόσο εφικτό, όσο και αναγκαίο
- ✓ Προσδιορισμός αστοχιών αρχικού σχεδιασμού

Δεδομένου πως οι δείκτες εκροών δεν αποτιμώνται – υπολογίζονται από τους φορείς διαχείρισης του Προγράμματος με βάση τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά από την υλοποίηση του, η ομάδα έργου ως Σύμβουλος Αξιολόγησης υπολόγισε – αποτίμησε τους δείκτες εκροών αξιοποιώντας τα στοιχεία που είχε στην διάθεση της .

Η 4η Ενότητα υλοποιείται σε δύο παράλληλα επίπεδα και αφορά τόσο στην υλοποίηση δράσεων από την πρώην ΝΑ Κοζάνης όσο και από την υλοποίηση δράσεων από τους ΟΤΑ α΄ βαθμού, όπου γίνεται:

- ✓ Καταγραφή της προόδου υλοποίησης του Προγράμματος, με όρους ενταγμένου και υλοποιούμενου φυσικού αντικειμένου, που οδηγούν σε εκτιμήσεις της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.
- ✓ Εξαγωγή συμπερασμάτων και διατύπωση προτάσεων της ομάδας έργου ως Συμβούλου Αξιολόγησης.

Επίσης εξετάζεται το ποσοστό ενεργοποίησης του οικονομικού αντικειμένου με βάση τις εντάξεις των δράσεων, ο αριθμός ενταγμένων έργων, ποσοστό κάλυψης επιλέξιμων Π/Υ από πληρωμές κ.α.:

- ✓ Η συνολική υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου των έργων του προγράμματος ανέρχεται στο 51,2%. Η συνολική απορρόφηση του προγράμματος μέχρι 31/2/2010 ανέρχεται σε 46.022.143,35 €.
- ✓ Με βάση τον αρχικό Π/Υ των 75.000.000 € το ποσοστό υπερκάλυψης (overbooking) ανέρχεται σε 43,32 %.
- ✓ Η συνολική θεώρηση σε επίπεδο μέτρων δείχνει πως όλα τα Μέτρα είναι ενεργά με την σημαντικότερη αρνητική επίδοση να εντοπίζεται στο Μέτρο 3.2.
- ✓ Σε σχέση με την διάρκεια της περιόδου εφαρμογής η πορεία και η πρόοδος του Προγράμματος (σε αμιγώς ποσοτικά στοιχεία) χαρακτηρίζεται ως σχετικά ικανοποιητική **πάντα** με βάση τις εισροές σε ετήσιες χρηματοδοτήσεις από την ΔΕΗ ΑΕ.

- ✓ Όσον αφορά την πολυκριτηριακή επιλογή των έργων, ο ειδικός χαρακτήρας που διαθέτει το ΕΑΠ, σύμφωνα με τον οποίο οι πόροι 'κλειδώνουν' ποσοστιαία σε κάθε δικαιούχο, αποτελεί την κρισιμότερη παράμετρο ως προς τις τελικές επιλογές για τα έργα που εντάσσονται σε αυτό.

Υλοποιείται επίσης επισκόπηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας ανά μέτρο με τις εξής τουλάχιστον παραμέτρους: Ταυτότητα / Έναρξη Υλοποίησης Φυσικού αντικειμένου / Αποδοτικότητα / Πρόβλεψη φυσικού αντικειμένου / Αποτελέσματα – επιπτώσεις

Η 5η ενότητα αποτυπώνει και αξιολογεί συμπερασματικά την βασική δομή του συστήματος διαχείρισης του Προγράμματος και σχολιάζει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του.

Αξιοποιούνται ειδικά δομημένα ερωτηματολόγια μέσα από **στοχευμένη έρευνα πεδίου** (Γραφείο Υποστήριξης ΕΑΠ, Σύμβουλο Διαχείρισης, Επιτροπές του ΕΑΠ 2007-2011 - Δικαιούχοι Προγράμματος).

Τα **τελικά συμπεράσματα του Συμβούλου Αξιολόγησης** περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων βαθμολόγηση επίδοσης μέτρων και βαθμό επίτευξης αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

Τμήμα των Προτάσεων – Υποδείξεων του Συμβούλου Αξιολόγησης:

Βασική διαπίστωση τόσο του Συμβούλου Αξιολόγησης όσο και των φορέων που εμπλέκονται με την υλοποίηση και διαχείριση του Προγράμματος είναι **πως αν και εκ των πραγμάτων προκύπτει ανάγκη ανακατεύθυνσης της στρατηγικής του Προγράμματος προς την ενίσχυση ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων δευτερογενή και τριτογενή τομέα, με δεδομένη την ένταξη έργων και δράσεων με υπέρβαση στον αρχικώς εκτιμώμενο Π/Υ της τάξης του 50%, αυτή δεν είναι δυνατή στα πλαίσια της τρέχουσας περιόδου** (αλλά και για διαχειριστικούς λόγους – εφαρμογή διοικητικής μεταρρύθμισης Καλλικράτη κλπ).

- ✓ **Αποτελεί σύσταση του Συμβούλου Αξιολόγησης** στην περίπτωση που υπάρξει η δυνατότητα ενίσχυσης του Άξονα 3, λόγω απένταξης έργων και υπάρχει επίσης προφανώς η σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων φορέων, Επιτροπών κλπ **να προτιμηθούν παρεμβάσεις προσαρμοσμένες στην διόρθωση της συγκεκριμένης επισήμανσης (και σε διαδημοτικό κατά το δυνατόν επίπεδο).**

Παράλληλα, αποτελεί σύσταση του Συμβούλου Αξιολόγησης που απορρέει από το σύνολο των αξιολογικών παρατηρήσεων που προηγήθηκαν :

- ✓ Η ανάγκη μεν διατήρησης της αρχικής στοχοθεσίας του Προγράμματος, **αλλά συνδυασμένης με επιλογές δράσεων και ενεργητικά μέτρα βελτίωσης της δυνατότητας απασχόλησης** όσων είναι σε δυσμενή οικονομική θέση, ώστε να υπάρξει ανάκαμψη στην παρατηρούμενη έντονη μείωση του εργατικού δυναμικού και της απασχόλησης, στο βαθμό που μπορεί να συνεισφέρει το συγκεκριμένο Πρόγραμμα (παράλληλα και με την προσπάθεια κάλυψης και των λοιπών αναγκών και στόχων των έργων υποδομής.)

Με στόχο οι τελικοί δείκτες εκροών που θα επιτευχθούν στην ολοκλήρωση του Προγράμματος να αποτυπώνουν μία κατά το δυνατό συμπαγή εικόνα από την υλοποίηση του Προγράμματος, ακολουθεί σύσταση της αξιολόγησης:

- ✓ Παρ' όλο που το σύστημα των δεικτών εκροών είναι μεν στην πλειοψηφία του επαρκές, ωστόσο διαπιστώθηκαν ανάγκες τροποποιήσεων μικρής κλίμακας, καθώς και ανάγκη τροποποίησης των τιμών σε συγκεκριμένα Μέτρα όπου είτε έχουν ήδη υπερκαλυφθεί από τις εντάξεις φυσικού αντικείμενου, είτε υπάρχουν ενδείξεις σχεδιαστικής αστοχίας μικρής κλίμακας. **Ως σύσταση** προτείνεται η επικαιροποίηση του συστήματος των δεικτών σύμφωνα τις επισημάνσεις του Συμβούλου Αξιολόγησης.

Με στόχο επίσης την κατά δυνατόν πλέον ορθολογική αξιοποίηση του Προγράμματος, που αποτελεί από τα πιο σημαντικά εργαλεία ανάπτυξης και εν δυνάμει περιορισμού της καλπάζουσας ανεργίας στην Ενότητα Κοζάνης, λόγω και της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, προτείνεται:

- ✓ Η **εισαγωγή του δείκτη Θ.Ε.Κ.Υ.** (Θέσεις Εργασίας Κατά την Υλοποίηση) από την ένταξη ενός έργου / πράξης στο Πρόγραμμα και η **παρακολούθηση του δείκτη κατά την υλοποίηση του**, ώστε να έχουμε όσο το δυνατόν την καλύτερη εικόνα των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας.
- ✓ Η **αποτίμηση** από την διαχείριση του Προγράμματος και με την ολοκλήρωση του, **των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν ή διατηρήθηκαν** με την συνδρομή των πόρων του.

Η διαδικασία ένταξης αλλά και παρακολούθησης έργων – δράσεων αντιμετωπίζει προβλήματα κυρίως λόγω των πολλών επιπέδων έγκρισης μέχρι την οριστική ένταξη έργων στο πρόγραμμα, αλλά και των συχνών αλλαγών σε χαρακτηριστικά των ενταγμένων παρεμβάσεων.

- ✓ Προτείνεται για την αντιμετώπιση του θέματος αυτού, **μείωση της σχετικής γραφειοκρατίας** καθώς επίσης και προσπάθεια η επικείμενη τροποποίηση – προσαρμογή της Υπουργικής Απόφασης να συντελέσει θεσμικά προς αυτήν την κατεύθυνση.
- ✓ Το υφιστάμενο σύστημα παρακολούθησης θα μπορούσε να βελτιωθεί με την υποχρεωτική εφαρμογή διαδικασίας άμεσης πληροφόρησης του **Τεχνικού Συμβούλου και του Γραφείου Τέλους Ανάπτυξης για τις μεταβολές** που προκύπτουν κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των έργων από του Φορείς Υλοποίησης.

Οι συχνές προσθαφαιρέσεις έργων κυρίως από τους ΟΤΑ α' βαθμού, οδηγούν σε αναποτελεσματικότητα των Τεχνικών Δελτίων τα οποία έρχονται σε γνώση των Επιτροπών του Προγράμματος και τελικά αγκυλώνουν τη ροή του προγραμματισμού.

- ✓ Το συγκεκριμένο πρόβλημα εκτιμάται πως **θα αμβλυθεί σημαντικά** λόγω της συνένωσης των Δήμων – δικαιούχων του Προγράμματος από 16 σε 4.

Οι φορείς διαχείρισης στερούνται των υπηρεσιών νομικού συμβούλου :

- ✓ **Αποτελεί σύσταση του Συμβούλου Αξιολόγησης** η απασχόληση Νομικού για την παροχή συμβουλών σε διάφορα θέματα που απασχολούν πολύ συχνά τις Επιτροπές του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος.

Το Πρόγραμμα στερείται ενεργειών προβολής και ενημέρωσης των πολιτών της Περιφερειακής Ενότητας:

- ✓ **Αποτελεί σύσταση του Συμβούλου Αξιολόγησης** η δημιουργία ενός ενημερωτικού διαδικτυακού χώρου, στον οποίο να αναρτώνται οι αποφάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης, να καταγράφονται απόψεις – προτάσεις των κατοίκων της περιοχής, να δίδονται διευκρινίσεις και να προβάλλεται το έργο του προγράμματος.

Σημείωση : Τα ανωτέρω αποτελούν τμηματικά στοιχεία προερχόμενα από την Έκθεση της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης από το ΤΕΕ/ΤΔΜ.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΡΓΟΥ (Τ.Δ.Ε.)

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πρόγραμμα : Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα (Ε.Α.Π.) Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2012-2016

Χρηματοδότηση : Τέλος Ανάπτυξης Βιομηχανικών Περιοχών

Φορέας στον οποίο κατατίθεται το Τ.Δ. : Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας / Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Το έργο αφορά σε :

Μελέτη	☐
Κατασκευή – Προμήθεια	☐
Υπηρεσίες - Λειτουργίες - Πρόγραμμα	☐

Ημερομηνία συμπλήρωσης του Τ.Δ.Ε. :

Αξονας :
Μέτρο :
Α/Α Έργου :
Τίτλος Έργου :
Προϋπολογισμός (σε €):

Περιφέρεια : Δυτικής Μακεδονίας
Περιφερειακή Ενότητα :
Τόπος υλοποίησης :

Προτείνων Φορέας	
Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα	
Όνοματεπώνυμο	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα	
Διεύθυνση	
Τηλ./Fax	

Φορέας Υλοποίησης	
Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου του Φορέα	
Όνοματεπώνυμο	ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα	
Διεύθυνση	
Τηλ./Fax	

Στοιχεία του Συντάξαντα το Τ.Δ.Ε. (Υπεύθυνος Έργου)		
Όνοματεπώνυμο		ΥΠΟΓΡΑΦΗ
Θέση στο Φορέα		
Διεύθυνση		
Τηλ./Fax		

Φορέας επίβλεψης μελετών :

Φορέας επίβλεψης κατασκευών :

Φορέας επίβλεψης προμήθειας εξοπλισμού :

Φορέας επίβλεψης Υπηρεσιών / Λειτουργιών / Προγράμματος :

Φορέας λειτουργίας – διαχείρισης του έργου μετά την ολοκλήρωσή του :

Ένταξη σε μια ολοκληρωμένη λογική (Συμπληρωματικότητα έργου / προγράμματος / μελέτης)

Συνέργεια και συνοχή έργων του προγράμματος

• Με άλλα Μέτρα

• Με άλλα Έργα

• Συνέργεια με άλλα προγράμματα που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται :

Κ.Π.Σ. 2007-2013 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2014-2020

Π.Ε.Π. 2007-2013 Π.Ε.Π. 2014-2020

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (Π.Α.Α.) 2007-2013 Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020

LEADER ΑΛΛΟ

ΕΠΑΔΥΜ
.....

Ε.Α.Π. 2007-2011

Να αναφερθούν :

Αποτελεί συνέχεια παλαιότερου έργου : **OXI** **NAI**

Αν ΝΑΙ

• Πρόγραμμα :

• Τίτλος έργου :

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΓΟΥ

Τίτλος Έργου :

Σύντομη περιγραφή του έργου (Φυσικό αντικείμενο έργου)

Στόχοι και τεκμηρίωση σκοπιμότητας

Είδος επέμβασης

☐	Νέο έργο/ Εγκατάσταση	☐	Διαμόρφωση-Ανάπλαση
☐	Βελτίωση- Επέκταση	☐	Εκσυγχρονισμός
☐	Ανασύλωση	☐	Τεχνική Στήριξη
☐	Μελέτη	☐	Εξοπλισμός
☐	Έντυπα- Προβολή- Προώθηση	☐	Άλλο (να αναφερθεί)

Προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν για την υλοποίηση του έργου

- **Θεσμικά :** (π.χ. σύσταση νομικού προσώπου, μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων κ.λ.π.)
- **Τεχνικά :** (π.χ. εγκρίσεις κ.λ.π.)
- **Απαλλοτριώσεις :**

Στοιχεία Ετοιμότητας - Ωριμότητας υλοποίησης του Έργου

Στοιχεία Ετοιμότητας /Ωριμότητας	Απαιτείται		Διαθέσιμη		Υπό εκπόνηση Υπό εξέλιξη	Παρατηρήσεις
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ		
Μελέτη σκοπιμότητας - βιωσιμότητας						
Σύσταση φορέα διαχείρισης						
Υποστηρικτικές μελέτες						
Φάκελος Περιβαλλοντικού Προελέγχου (εφόσον απαιτείται)						
Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.)						
Έγκριση περιβαλλοντικών όρων						
Προμελέτη						
Οριστική μελέτη & Τεύχη δημοπράτησης-προϋπολογισμός						
Άδειες <ul style="list-style-type: none"> • Οικοδομική • Άλλη 						
Οικόπεδο - Ιδιοκτησία						
Άλλο						
Άλλο						

- Προεκτιμώμενο κόστος έργου κατά ομοειδείς ομάδες δαπανών
 - Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

ΣΕ €

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ & ΚΟΣΤΟΣ ΟΜΑΔΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΣΕ ΕΞΑΜΗΝΑ										ΠΟΣΟ
	2012		2013		2014		2015		2016		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
ΜΕΛΕΤΕΣ											
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ-ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ											
<ul style="list-style-type: none"> • Έργα υποδομής • Έργα περιβάλλ. χώρου • Κτιριακά • Εξοπλισμός • Εγκαταστάσεις • Άλλα 											
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ											
ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ											
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ											
ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ											
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ											

Συμπεριλαμβανομένου Ε.Ο., Φ.Π.Α. και ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΩΝ

ΣΗΜ. : Ο πίνακας περιλαμβάνει το συνολικό ποσό, ανεξάρτητα από την πηγή χρηματοδότησης

Χρηματοδότηση / Συγχρηματοδότηση		Σε €
Πρόγραμμα : Τέλος Ανάπτυξης	Ποσό :	
Πρόγραμμα :	Ποσό :	
Πρόγραμμα :	Ποσό :	
ΣΥΝΟΛΟ		